Wojewódzki Fundusz
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ WE WROCŁAWIU ZA 2015 R.

WROCŁAW - LUTY 2016 R.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ WE WROCŁAWIU ZA 2015 ROK

I. DZIAŁALNOŚĆ ORGANÓW STATUTOWYCH 3

1. Rada Nadzorcza 4
2. Zarząd 6

II. DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA 8

Finansowanie zadań i przedsięwzięć w układzie dziedzin ochrony środowiska 8

1. Gospodarka ściekowa i ochrona wód 18
2. Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu 25
3. Gospodarka odpadami 29
4. Pozostałe zadania 31
   - 4.1. Gospodarka wodna i ochrona przeciwpowodziowa 31
   - 4.2. Leśnictwo, ochrona przyrody i krajobrazu 33
   - 4.3. Edukacja ekologiczna 36
   - 4.4. Monitoring środowiska 47
   - 4.5. Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków 49
   - 4.6. Inne zadania 50
5. Udział Funduszu w absorpcji środków pomocowych z Unii Europejskiej 52
6. Nadzór nad przygotowaniem i realizacją umów pożyczek i dotacji 55

III. DZIAŁALNOŚĆ WFOŚIGW WE WROCŁAWIU JAKO INSTYTUCJI WDRAŻAJĄCEJ PROGRAM OPERACYJNY „INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO" W 2015 R. 58

IV. DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA FUNDUSZU 73

V. DZIAŁANIA INFORMACYJNO - PROMOCYJNE WFOŚIGW WE WROCŁAWIU 75

VI SPIS TABEL

Tabela 1. Wnioski o dofinansowanie rozpatrzone przez Fundusz w latach 2013-2015 8

Tabela 2. Umowy zawarte przez Fundusz w latach 2013-2015 9

Tabela 3. Formy dofinansowania przedsięwzięć przez Fundusz w latach 2013-2015 10

Tabela 4. Wydatki statutowe Funduszu w latach 2013-2015 według dziedzin 12

Tabela 5. Wydatki statutowe Funduszu w latach 2013-2015 według wnioskodawców 14

Tabela 6. Zobowiązania Funduszu na koniec roku z tytułu zawartych umów i podjętych uchwał w latach 2013-2015 16

Tabela 7. Udział Funduszu w absorpcji środków pomocowych z Unii Europejskiej w latach 2013-2015 54

Tabela 8 Umowy POIiŚ zawarte w 2015 r. 59

Tabela 9 Zaawansowanie realizacji projektów wdrażanych przez POIiŚ na koniec 2015 r. 60

Tabela 10 Aneksy do umów o dofinansowanie zmieniające kwotę dofinansowania projektów zawarte w ramach POIiŚ w 2015 r. 69

VII. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

1. Wydatki statutowe WFOŚiGW we Wrocławiu w 2015 r.
2. Efekty rzeczowe w zakresie ochrony wód w wyniku oddania do eksploatacji nowo wybudowanych i modernizowanych oczyszczalni ścieków w 2015 r.
3. Efekty rzeczowe w zakresie kanalizacji ściekowej w 2015 r.
4. Efekty rzeczowe w zakresie przyłączy do kanalizacji ściekowej w 2015 r. w ramach umów z NFOŚiGW:
   - pożyczki nr 435/2015/Wn01/OW-kw/P z dnia 05.10.2015 r.,
   - udostępniania środków nr 436/2015/WF/US z dnia 05.10.2015 r.
4. Efekty rzeczowe w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego i klimatu w 2015 r.
6. Efekty rzeczowe WFOŚiGW we Wrocławiu w zakresie gospodarki odpadami w 2015 r.
7. EFEKTY RZECZOWE WFOŚiGW we Wrocławiu w zakresie gospodarki odpadami w 2015 r., dotyczące realizacji gminnych programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w ramach zawartych z NFOŚiGW umów udostępniania środków 357/2013/WF/US z dnia 10.06.2013 r. oraz 153/2015/WF/US z dnia 14.05.2015 r.
8. Efekty rzeczowe w zakresie gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej w 2015 r.
9. Wykaz zadań dofinansowywanych przez WFOŚiGW we Wrocławiu w 2015 r. i zobowiązań umownych na lata następne

I. DZIAŁALNOŚĆ ORGANÓW STATUTOWYCH

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, zwany w dalszej części Funduszem, powołany do życia na podstawie ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska z dnia 31 stycznia 1980 r. (t. j. Dz. U. z 1994 r., Nr 49, poz. 196, z późn. zm.), rozpoczął samodzielną działalność w lipcu 1993 r., a od 1 stycznia 1999 r. objął zasięgiem działania teren województwa dolnośląskiego. Od dnia 1 października 2001 r., czyli wejścia w życie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1232, z późn. zm.), utworzone na podstawie dotychczasowych przepisów wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, stały się odpowiednio wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska.

Fundusz posiada osobowość prawną i do 31 grudnia 2009 r., w rozumieniu ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2005 r., Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.), był wojewódzkim funduszem celowym. Natomiast od dnia 1 stycznia 2010 r., na podstawie art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 20 listopada 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2009 r., Nr 215, poz. 1664), Fundusz jest samorządową osobą prawną w rozumieniu art. 9 pkt 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 885, z późn. zm.).

Organizację wewnętrzną Funduszu, szczegółowy tryb działania organów oraz sposób udzielania pełnomocnictw określa Statut Funduszu nadany w drodze Uchwały Nr X/209/15 z dnia 21 maja 2015 r. przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego.

Siedzibą Funduszu jest miasto Wrocław. Biuro Funduszu posiada następujące oddziały:

- Oddział we Wrocławiu: ul. Jastrzębia 24, 53-148 Wrocław,
- Oddział w Jeleniej Górze: pl. Ratuszowy 31/32, 58-500 Jelenia Góra,
- Oddział w Legnicy: ul. Okrzei 16, 59-220 Legnica,
- Oddział w Wałbrzychu: ul. Kolejowa 8, 58-310 Szczawno Zdrój.

Celem działania Funduszu jest finansowe wspieranie przedsięwzięć służących ochronie środowiska i poszanowaniu jego wartości, w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju, przy zachowaniu bezpieczeństwa ekologicznego kraju i realizacji programów ekologicznych regionu.

Podstawę działalności Funduszu stanowi fundusz statutowy, tworzony głównie z części opłat i kar za korzystanie ze środowiska. Wpływy z tego tytułu są przekazywane na konto Funduszu przez Wydział Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego oraz Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

Fundusz określa kryteria i zasady udzielania pomocy finansowej, sporządza roczny plan finansowy oraz plan działalności. Roczny plan finansowy Funduszu na rok 2015 został sporządzony zgodnie z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2010 r. w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz.U. z 2010 r., Nr 226, poz. 1479).

Fundusz realizował zadania statutowe poprzez:

- udzielanie oprocentowanych pożyczek, w tym pożyczek przeznaczonych na zachowane

płynności finansowej przedsięwzięć współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.
- udzielanie dotacji, w tym dopłat do oprocentowania kredytów bankowych.
- nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej.

Realizacja wypłat (poza nagrodami) następowała na podstawie umów cywilnoprawnych zawieranych pomiędzy wnioskodawcą a Funduszem.

Roczne sprawozdanie z działalności Funduszu sporządza Zarząd Funduszu, a Rada Nadzorcza, po zatwierdzeniu sprawozdania, składa je w terminie do 30 kwietnia Zarządowi Województwa Dolnośląskiego i Ministrowi Środowiska.

Zarząd Funduszu we Wrocławiu przedstawia Radzie Nadzorczej sprawozdanie finansowe za rok 2015, sporządzone zgodnie z przepisami art. 45 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 330, z późn. zm.) oraz sprawozdanie z działalności sporządzone zgodnie z art. 400k ust. 1 pkt 7 ustawy Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1232, z późn. zm.). Po zatwierdzeniu sprawozdanie ogłoszone zostaje w „Monitorze Sądowym i Gospodarczym".

1. Rada Nadzorcza

Do dnia 30 grudnia 2015 r. Rada Nadzorcza pracowała w następującym, 7-osobowym składzie:

1. Magdalena Tarczewska-Szymańska – Przewodnicząca Rady Nadzorczej Funduszu; wyznaczona przez Ministra Środowiska;
2. Jarosław Charłampowicz – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Funduszu; przedstawiciel samorządu gospodarczego;
3. Piotr Błaszków – Sekretarz Rady Nadzorczej Funduszu; Dyrektor Wydziału Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego;
4. Waldemar Kulaszka – Członek Rady Nadzorczej Funduszu; Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska;
5. Piotr Śnigucki – Członek Rady Nadzorczej Funduszu; przedstawiciel organizacji ekologicznych;
6. Grażyna Cal – Członek Rady Nadzorczej Funduszu; Zastępca Przewodniczącego Regionalnej Komisji do spraw Ocen Oddziaływania na Środowisko;
7. Ewa Rzewuska – Członek Rady Nadzorczej Funduszu; Przewodnicząca Komisji Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Sejmiku Województwa Dolnośląskiego.

Dnia 30 grudnia 2015 r. nastąpiła zmiana w składzie Rady Nadzorczej. Uchwałą Sejmiku Województwa Dolnośląskiego Nr XVII/463/15 została odwołana Pani Magdalena Tarczewska-Szymańska – Przewodnicząca Rady Nadzorczej WFOŚiGW we Wrocławiu. Nowym Przewodniczącym Rady Nadzorczej został Pan Mateusz Jerzy Mroz.

Podczas **11 posiedzeń,** które odbyły się w 2015 roku Rada Nadzorcza Funduszu podjęła **169 uchwał**. Łącznie pomoc finansowa przyznana decyzjami Rady Nadzorczej w 2015 roku,

wraz z decyzjami dotyczącymi zmniejszeń wysokości dofinansowania przyznanego w latach poprzednich, wyniosła **121 093 522,96 zł** i miała następującą strukturę: dotacje **28 319 627,56 zł** oraz pożyczki **92 773 895,40 zł.**

W 2015 roku Rada Nadzorcza wykonując swoje zadania określone w art. 400h ustawy Prawo ochrony środowiska i Statucie Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu:

- zatwierdziła roczne sprawozdanie z działalności Funduszu za 2014 rok (Uchwała Nr 37/2015) i roczne sprawozdanie finansowe Funduszu za 2014 rok (Uchwała Nr 38/2015),
- dokonała podziału zysku pochodzącego z działalności statutowej (Uchwała Nr 39/2015),
- zapoznała się oraz przyjęła do wiadomości uchwały Zarządu w ramach bieżącej kontroli działalności Zarządu,
- złożyła roczne sprawozdanie z działalności Funduszu za 2014 rok Ministrowi Środowiska i Zarządowi Województwa Dolnośląskiego,
- przyjęła uchwały w sprawie ustalenia w rocznym planie finansowym na rok 2016 kwoty w pozycji „Środki przekazywane państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa" (Uchwała nr 36/2015 oraz Uchwała nr 114/2015),
- zatwierdziła „Listę przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu przewidzianych do dofinansowania w 2016 roku" (Uchwała Nr 80/2015),
- zatwierdziła zmiany "Regulaminu Konkursu dofinansowania przez WFOŚIGW przedsięwzięć związanych z realizacją gminnych programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest przy udziale środków NFOŚiGW" (Uchwała Nr 81/2015),
- wyraziła zgodę na przystąpienie do programu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej pn. "System – wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOŚiGW, część 3) Dofinansowanie przydomowych oczyszczalni ścieków, lokalnych oczyszczalni ścieków wraz z sieciami kanalizacyjnymi oraz podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego" (Uchwała nr 82/2015),
- uchwaliła korekty rocznego planu finansowego Funduszu na rok 2015 (Uchwała Nr 83/2015, Uchwała nr 151/2015),
- przyjęła uchwałę w sprawie uzupełnienia „Listy przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu planowanych do dofinansowania w 2016 roku" (Uchwała nr 113/2015),
- zatwierdziła zmiany w „Zasadach i warunkach dofinansowania przez WFOŚiGW zadań w ramach programu priorytetowego NFOŚiGW "Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii. Część 4c) Prosument - linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii"" (Uchwała nr 115/2015),
- ustaliła „Zasady i warunki dofinansowania przez WFOŚiGW we Wrocławiu zadań w ramach programu priorytetowego NFOŚiGW pn. „Poprawa jakości powietrza. Część 2) KAWKA – Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii" (Uchwała Nr 130/2015),

- uchwaliła „Roczny plan finansowy WFOŚiGW we Wrocławiu na 2016 rok” (Uchwała Nr 152/2015),
- uchwaliła „Plan działalności WFOŚiGW we Wrocławiu na 2016 rok” (Uchwała Nr 153/2015),
- ustaliła „Zasady udzielania i umarzania pożyczek oraz tryb i zasady udzielania i rozliczania dotacji” (Uchwała nr 154/2015),
- dokonała wyboru podmiotu właściwego do badania sprawozdania finansowego Funduszu za rok 2015 (Uchwała Nr 155/2015),
- przyjęła „Regulamin konkursu dofinansowania przez WFOŚiGW we Wrocławiu przedsięwzięć związanych z realizacją gminnych programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest przy udziale środków NFOŚiGW na rok 2016” (Uchwała nr 164/2015),
- przyjęła „Zasady dofinansowania zadań związanych z zapobieganiem i likwidacją zagrożeń środowiska na rzecz jednostek ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa” (Uchwała nr 165/2015).

2. Zarząd

W dniu 27 maja 2015 r. Zarząd Województwa Dolnośląskiego, na wniosek Rady Nadzorczej Funduszu, podjął Uchwałę Nr 626/V/15 w sprawie odwołania Pani Bogumiły Turzańskiej-Chrobak z funkcji Zastępcy Prezesa Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu oraz Uchwałę Nr 627/V/15 w sprawie powołania Pana Jana Rybki na funkcję Zastępcy Prezesa Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.

Następnie, dnia 7 lipca 2015 r. Zarząd Województwa Dolnośląskiego, na wniosek Rady Nadzorczej Funduszu, podjął Uchwałę Nr 864/V/15 w sprawie powołania z dniem 15 lipca 2015 r. Pana Huberta Papaja na funkcję Zastępcy Prezesa Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.

Od 15 lipca 2015 r. Zarządu Funduszu pracuje w następującym, 4-osobowym składzie:

1. Aleksander Marek Skorupa – Prezes Zarządu;
2. Jerzy Ignaszak – Zastępca Prezesa Zarządu;
3. Jan Rybka – Zastępca Prezesa Zarządu;
4. Hubert Wojciech Papaj – Zastępca Prezesa Zarządu.

Podczas **48. posiedzeń**, które odbyły się w 2015 roku Zarząd podjął łącznie **646 uchwał**. Łącznie pomoc finansowa przyznana decyzjami Zarządu w 2015 roku, wraz z wnioskami skierowanymi na posiedzenie Rady Nadzorczej, wyniosła **133 773 328,33 zł** i miała następującą strukturę: dotacje **37 198.132,98 zł** oraz pożyczki **96 575 195,35 zł.**

Średnioroczne zatrudnienie w Funduszu w 2015 roku wynosiło **77,27 etatu.**

W 2015 roku praca Zarządu koncentrowała się głównie na:

- przygotowywaniu wniosków, wraz z propozycją formy i kwoty pomocy, przedkładanych Radzie Nadzorczej do uchwalenia i zatwierdzenia,
- przygotowaniu dokumentów, materiałów i informacji na posiedzenia Rady Nadzorczej,
- podejmowaniu decyzji o udzielaniu pożyczek oraz dotacji będących ustawowo w jego kompetencjach,
- podejmowaniu uchwał anulujących przyznaną pomoc w ramach własnych decyzji wobec rezygnacji kontrahentów z przyznanej pomocy, bądź zmiany wielkości przyznanej pomocy finansowej,
- akceptacji zmian warunków umów oraz kontrolowaniu wykorzystania pożyczek i dotacji przyznanych ze środków Funduszu,
- bieżącej analizie przychodów i wydatków Funduszu, a także kontroli realizacji planu działalności i planu finansowego oraz wnioskowaniu o dokonanie w nich przesunięć,
- gospodarowaniu środkami Funduszu,
- analizowaniu efektywności wydatkowania środków Funduszu pod kątem uzyskiwanych największych efektów rzeczowych dla środowiska województwa dolnośląskiego,
- bieżącej analizie funkcjonowania Funduszu oraz podejmowaniu decyzji usprawniających jego działalność,
- współpracy z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w zakresie ustalenia priorytetów inwestycyjnych i pozyskiwania dodatkowych środków na ich realizację,
- rozwijaniu współpracy z innymi instytucjami finansowymi oraz bankami dla zwiększenia możliwości inwestowania w zadania ochrony środowiska,
- współpracy z gminami i powiatami w zakresie realizacji zadań ochrony środowiska,
- rozwijaniu współpracy z innymi instytucjami i urzędami, odpowiedzialnymi za ochronę środowiska i gospodarkę wodną.

II. DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA

Finansowanie zadań i przedsięwzięć w układzie dziedzin ochrony środowiska

Kierunki wydatkowania środków Funduszu wyznaczały uchwalone przez Radę Nadzorczą na podstawie ustawy z dnia 27.04.2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2013 r., poz. 1232 z poźn. zm.).:

- „Zasady udzielania i umarzania pożyczek oraz tryb i zasady udzielania i rozliczania dotacji",
- „Kryteria wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu",
- „Lista przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu planowanych do dofinansowania w 2015 r.",
- „Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 roku".

Dofinansowaniem objęto zadania i przedsięwzięcia spełniające warunki określone w wymienionych wyżej dokumentach.

W 2015 r. rozpatrzono ogółem 432 wnioski (w tym 73 złożone w latach wcześniejszych) o udzielenie pomocy finansowej na realizację zadań związanych z ochroną środowiska i gospodarką wodną, na łączną kwotę 354 724,2 tys. zł. Spośród rozpatrzonych wniosków 24 nie spełniały obowiązujących w Funduszu „Kryteriów ..." i „Zasad ...", a 35 zostało wycofanych przez wnioskodawców. Z pozostałych 373. wniosków: 277 tj. 74,26% zostało rozpatrzonych pozytywnie przez Zarząd i Radę Nadzorczą Funduszu, 23 tj. 6,17% zostało rozpatrzonych odmownie, między innymi ze względu na niewielki efekt ekologiczny planowany do uzyskania w wyniku ich realizacji, a 73 tj. 19,57% pozostało do rozstrzygnięcia w 2016 r.

Porównanie ilości i wartości złożonych do Funduszu wniosków o dofinansowanie zadań w latach 2013-2015 przedstawia tabela nr 1.

Tabela 1. Wnioski o dofinansowanie rozpatrzone przez Fundusz w latach 2013-2015

Rok 2013		Rok 2014		Rok 2015	
Liczba rozpatrzonych wniosków	**Wartość złożonych wniosków w tys. zł**	**Liczba rozpatrzonych wniosków**	**Wartość złożonych wniosków w tys. zł**	**Liczba rozpatrzonych wniosków**	**Wartość złożonych wniosków w tys. zł**
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
418	**469 199,7**	467	**460 407,9**	432	**354 724, 2**

Przygotowanie przez beneficjentów zadań do realizacji w stopniu zgodnym z obowiązującymi w Funduszu procedurami pozwoliło na zawarcie w 2015 r. ogółem 369 nowych umów na kwotę 168 728,2 tys. zł, w tym:

- 110 umów pożyczek na kwotę 116 957,5 tys. zł, w tym 6 umów pożyczek na zachowanie płynności finansowej na kwotę 6 743,2 tys. zł,

- 259 umów dotacji na kwotę 51 770,7 tys. zł.

Zawarte zostały również aneksy do umów z lat ubiegłych zmieniające wysokość przyznanej pomocy, głównie w związku z korektą wartości realizowanych zadań, w wyniku czego przyznane poprzednio dofinansowanie uległo zmniejszeniu o kwotę 4 136,62 tys. zł.
Ponadto Fundusz zawarł z Bankiem Ochrony Środowiska umowę o współpracy w zakresie dotacji przeznaczonych na częściowe spłaty kapitału kredytów na kwotę 9 tys. zł

Porównanie liczby nowych umów oraz wartości umów i aneksów do umów zawartych przez Fundusz w latach ubiegłych przedstawia tabela nr 2.

Tabela 2. Umowy zawarte przez Fundusz w latach 2013-2015

Lp.	Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym	Rok 2013		Rok 2014		Rok 2015	
		Liczba zawartych nowych umów	Wartość zawartych umów oraz aneksów do umów w tys. zł	Liczba zawartych nowych umów	Wartość zawartych umów oraz aneksów do umów w tys. zł	Liczba zawartych nowych umów	Wartość zawartych umów oraz aneksów do umów w tys. zł
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Umowy pożyczki	**92**	**342 663,5**	76	155 841,7	110	113 696,9
2	Umowy dotacji (na zadania inwestycyjne i bieżące)	**274**	**51 781,3**	259	44 893,4	259	50 894,7
Razem		**366**	**394 444,8**	**335**	**200 735,0**	**369**	**164 591,6**
3	Umowy na dopłatę z BOŚ	46	**118,0**	32	**142,0**		
4	Dopłaty do kapitału kredytów					4	**9,0**
Ogółem		**412**	**394 562,8**	**367**	**200 877,0**	**373,0**	**164 600,6**

Uwzględniając czynne umowy zawarte przez Fundusz przed 1 stycznia 2015 r., umowy zawarte w 2015 r. oraz zadania w stosunku do których Zarząd i Rada Nadzorcza Funduszu podjęły uchwały o dofinansowaniu, w obsłudze pracowników merytorycznych znajdowały się w okresie sprawozdawczym łącznie 424 zadania z podpisanymi umowami oraz blisko 40 zadań przygotowywanych do ich podpisania.

Wydatki statutowe Funduszu wyniosły w roku sprawozdawczym 348 448,6 tys. zł. Na podstawie umów pożyczek i dotacji zawartych w 2015 r. oraz w latach ubiegłych, Fundusz dofinansował bezpośrednio realizację 379. nowych i kontynuowanych zadań związanych z ochroną środowiska i gospodarką wodną kwotą 346 474,3 tys. zł, co stanowiło 99,4% wydatków statutowych:

- pożyczki wyniosły 302 650,6 tys. zł (86,9%), w tym pożyczki na zachowanie płynności finansowej 17 778,4 tys. zł,
- dotacje 43 781,9 tys. zł (12,6%),

- dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych na zadania realizowane na podstawie umów trójstronnych (beneficjent-bank-Fundusz 41,8 tys. zł (0,01%).

Dodatkowo 1974,3 tys. zł, tj. 0,6% całości wydatków statutowych, Fundusz przekazał na:

- 7 tys. zł na nagrody za osiągnięcia w ochronie środowiska,
- 1 802,5 tys. zł na umorzenia pożyczek,
- 149,4 tys. zł na dopłaty do oprocentowania kredytów udzielanych przez Bank Ochrony Środowiska S.A. ze środków własnych w ramach zawartej z nim umowy,
- 4,5 tys. zł na dopłaty do kapitału kredytów w ramach umowy zawartej z Bankiem Ochrony Środowiska S.A.,
- 10,9 tys. zł z tytułu zwrotu gminom utraconych przez nie dochodów gminnych.

Porównanie form dofinansowania przedsięwzięć przez Fundusz w latach 2013-2015 zadań ochrony środowiska przedstawia tabela nr 3.

Tabela 3. Formy dofinansowania przedsięwzięć przez Fundusz w latach 2013-2015

Lp.	Forma dofinansowania	Rok 2013		Rok 2014		Rok 2015	
		w tys. zł.	% wydatków statutowych	w tys. zł.	% wydatków statutowych	w tys. zł.	% wydatków statutowych
1	2	3	4	5	6	7	8
1	pożyczki	**115 193,2**	74,8	**246 551,6**	85,7	**302 650,6**	86,9
	▫ w tym pożyczki na zachowanie płynności finansowej	**10 609,5**	6,9	**29 054,8**	10,1	**17 778,4**	5,1
2	dotacje	**38 104,5**	24,7	**40 710,9**	14,2	**43 781,9**	12,6
3	dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (umowy trójstronne)	**373,0**	0,2	**197,8**	0,07	**41,9**	0,01
4	nagrody za osiągnięcia w ochronie środowiska	**4,5**	0,003	**15,5**	0,005	**7,0**	0,002
5	umorzenia pożyczek	**186,6**	0,1	**41,6**	0,014	**1 802,5**	0,5
6	dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (BOŚ)	**138,1**	0,1	**157,2**	0,055	**149,4**	0,04
7	dopłaty do kredytów (BOŚ)					**4,5**	0,001
8	z tytułu zwrotu gminom utraconych przez nie dochodów gminnych	**10,4**	0,007	**11,0**	0,004	**10,9**	0,003
Razem		**154 010,2**	**100,0**	**287 685,6**	**100,0**	**348 448,6**	**100,0**

Uwzględniając rangę potrzeb oraz przyjęte priorytety w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej środki Funduszu wydatkowano na następujące dziedziny:

- gospodarkę ściekową i ochronę wód – 135 836,0 tys. zł (39,0% wydatkowanych środków) dofinansowując 81 zadań,
- ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu – 165 442,5 tys. zł (47,5%) dofinansowując 45 zadań,
- gospodarkę odpadami – 7 782,4 tys. zł (2,2%), dofinansowując 67 zadań,
- pozostałe zadania – 37 413,4 tys. zł (10,7%), dofinansowując 186 zadań, w tym:
  - ✓ gospodarkę wodną i ochronę przeciwpowodziową – 12 483,8 tys. zł (3,6%), dofinansowując 15 zadań,
  - ✓ leśnictwo, ochronę przyrody i krajobrazu – 1 640,6 tys. zł (0,5%), dofinansowując 26 zadań,
  - ✓ edukację ekologiczną – 7 149,0 tys. zł (2,0%), dofinansowując 104 zadania,
  - ✓ monitoring środowiska – 3 787,8 tys. zł (1,1%), dofinansowując 9 zadań,
  - ✓ zapobieganie i likwidację poważnych awarii i ich skutków – 2 604,3 tys. zł (0,7%), dofinansowując 17 zadań,
  - ✓ inne zadania (m.in. łączące zakres kilku dziedzin, profilaktyka zdrowotna dzieci, usuwanie skutków powodzi) – 9 747,9 tys. zł (2,8%), dofinansowując 15 zadań,
- nagrody za osiągnięcia w ochronie środowiska, umorzenia pożyczek, dopłaty do oprocentowania kredytów udzielanych przez banki, dopłaty do kapitału kredytów oraz zwrot dochodów gminnych – 1 974,3 tys. zł (0,6%).

Wydatki statutowe WFOŚiGW we Wrocławiu w 2015 r.

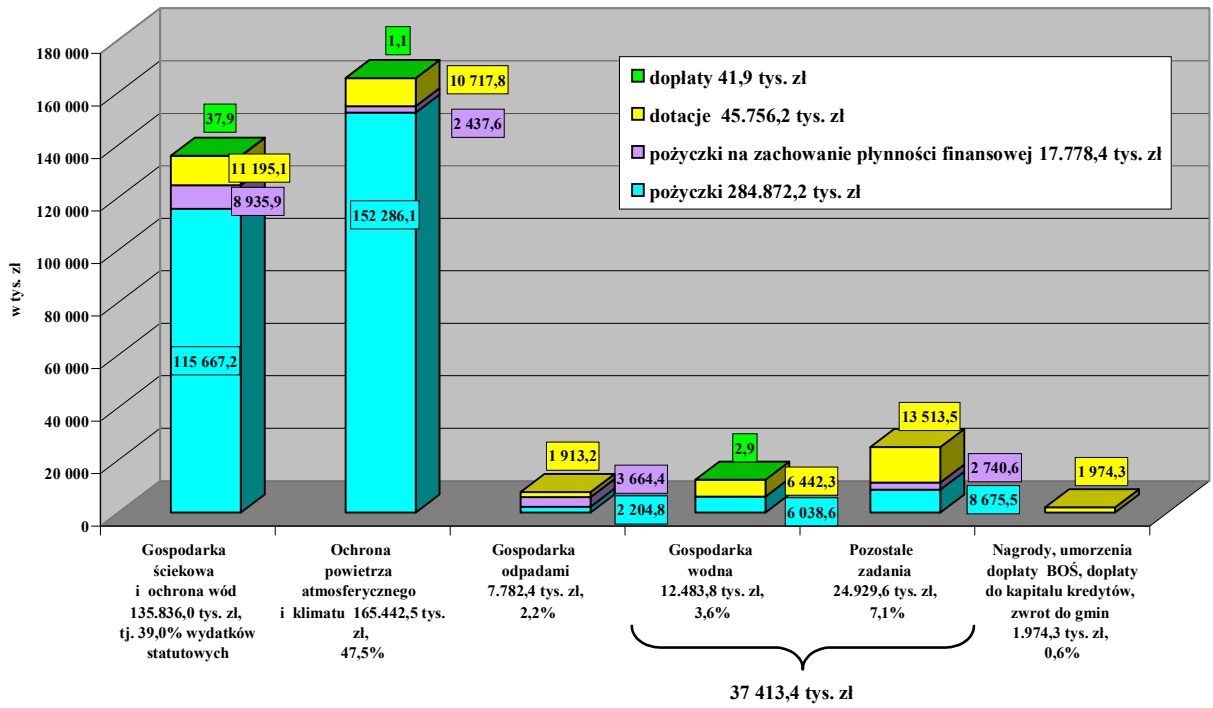

Wydatki statutowe Funduszu w 2015 r. z podziałem na dziedziny ochrony środowiska przedstawione zostały w załączniku nr 1, natomiast porównanie wydatków statutowych Funduszu w latach 2013-2015 według dziedzin przedstawia tabela nr 4.

Tabela 4. Wydatki statutowe Funduszu w latach 2013-2015 według dziedzin

Lp.	Forma dofinansowania	Rok 2013				Rok 2014				Rok 2015			
		Ogółem	Dotacje i dopłaty	Pożyczki	% wydatków statutowych	Ogółem	Dotacje i dopłaty	Pożyczki	% wydatków statutowych	Ogółem	Dotacje i dopłaty	Pożyczki	% wydatków statutowych
		w tys. zł.				w tys. zł.				w tys. zł.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	Gospodarka ściekowa i ochrona wód	**48 757,5**	4 736,1	44 021,3	17,0	**63 533,3**	8 073,9	55 459,4	22,1	**135 836,0**	11 233,0	124 603,0	39,0
2	Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	**31 377,3**	4 709,1	26 668,1	10,9	**107 964,5**	3 631,6	104 332,9	37,5	**165 442,5**	10 718,8	154 723,7	47,5
3	Gospodarka odpadami	**22 534,2**	1 059,2	21 475,0	14,6	**39 941,6**	3 585,8	36 355,8	13,9	**7 782,4**	1 913,2	5 869,2	2,2
4	Gospodarka wodna i ochrona przeciwpowodziowa	**21 305,2**	10 900,9	10 404,4	13,8	**20 160,6**	9 148,0	11 012,7	7,0	**12 483,8**	6 445,2	6 038,6	3,6
5	Leśnictwo, ochrona przyrody i krajobrazu	**1 271,5**	1 160,0	111,5	0,4	**4 646,5**	4 436,5	210,0	1,6	**1 640,6**	1 588,9	51,7	0,5
6	Edukacja ekologiczna	**5 504,9**	5 262,8	242,1	1,9	**5 065,0**	4 344,1	721,0	1,8	**7 149,0**	4 135,1	3 013,9	2,0
7	Monitoring środowiska	**3 566,1**	3 566,1	0,0	1,2	**3 546,1**	3 546,1	0,0	1,2	**3 787,8**	3 787,8	0,0	1,1
8	Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków	**2 785,0**	2 545,5	239,5	1,0	**2 257,6**	2 096,0	161,6	0,8	**2 604,3**	2 604,3		0,7
9	Inne zadania	**16 568,9**	4 537,7	12 031,2	5,8	**40 344,9**	2 046,7	38 298,2	14,0	**9 747,9**	1 397,4	8 350,5	2,8
Razem		**153 670,6**	**38 477,4**	**115 193,2**	**99,8**	**287 460,3**	**40 908,7**	**246 551,6**	**99,9**	**346 474,3**	**43 823,8**	**302 650,6**	**99,4**
10	Dopłaty, nagrody, umorzenia, zwrot utraconych dochodów gmin	**339,6**	339,6		0,2	**225,3**	225,3		0,1	**1 974,3**	1 974,3		0,6
Ogółem		**154 010,2**	**38 817,0**	**115 193,2**	**100,0**	**287 685,6**	**41 134,0**	**246 551,6**	**100,0**	**348 448,6**	**45 798,0**	**302 650,6**	**100,0**

W 2015 r. na dofinansowanie realizacji wszystkich zadań statutowych skierowano środki w wysokości 348 448,6 tys. zł, w tym na zadania realizowane przez:

- gminy, związki gmin i podmioty podległe (jednostki komunalne, szkoły i inne) – 17,7% całości wydatków, tj. 61 662,7 tys. zł (40,8% stanowiły dotacje, 56,2%, pożyczki, 2,9% pożyczki na zachowanie płynności finansowej, a 0,1% dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych),
- spółki prawa handlowego o charakterze użyteczności publicznej (przedsiębiorstwa wodociągów i kanalizacji, gospodarki komunalnej itp.) – 30,1%, tj. 104 756,6 tys. zł, (0,9% stanowiły dotacje, 91,1% pożyczki, 8,0% pożyczki na zachowanie płynności finansowej, a 0,01% dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych),

Wydatki statutowe WFOŚiGW w 2015 r. z podziałem na wnioskodawców

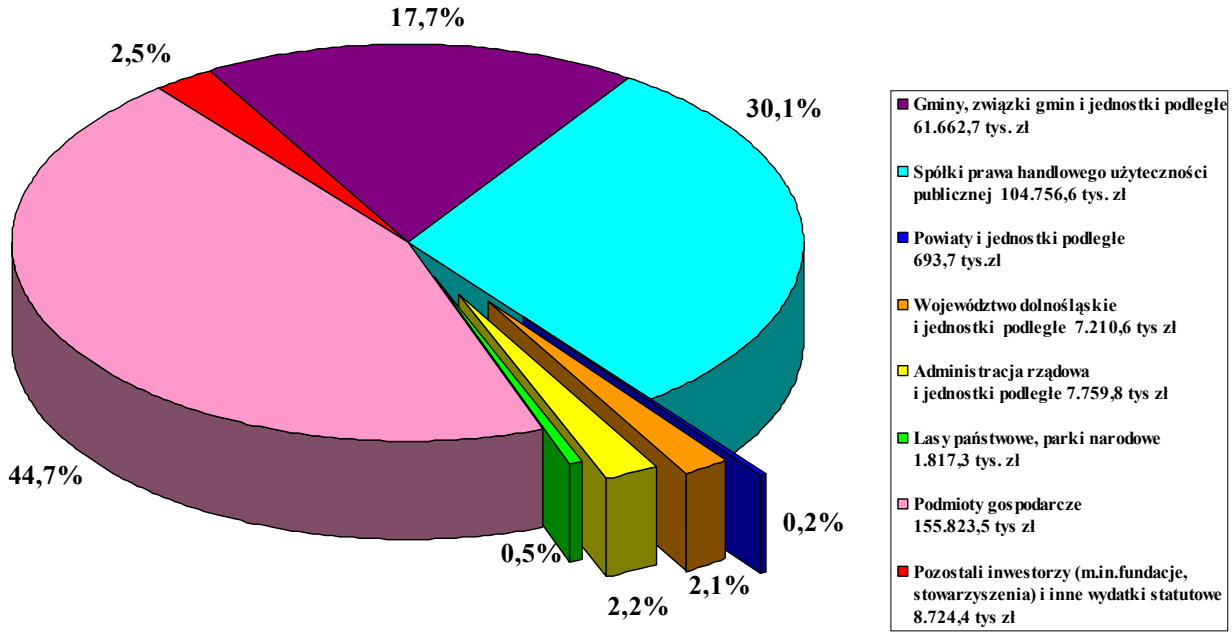

- powiaty i ich jednostki – 0,2%, tj. 693,7 tys. zł (23,8% stanowiły dotacje, 76,2% pożyczki),
- Województwo Dolnośląskie i jednostki podległe – 2,1%, tj. 7 210,6 tys. zł (82,0% stanowiły dotacje, 18,0% pożyczki); największym beneficjentem z tej grupy był Dolnośląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych we Wrocławiu,
- administrację rządową oraz jednostki jej podległe – 2,2%, tj. 7 759,8 tys. zł (93,1% stanowiły dotacje, a 6,9% pożyczki); największymi inwestorami w tej grupie byli: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu oraz instytuty państwowe,
- lasy państwowe – 0,5%, tj. 1 817,3 tys. zł (61,8% stanowiły dotacje, a 38,2% pożyczki na zachowanie płynności finansowej); największym beneficjentem w tej grupie był Karkonoski Park Narodowy,
- podmioty gospodarcze (spółdzielnie, pozostałe spółki prawa handlowego) – 44,7%, tj. 155 823,5tys. zł (0,2% stanowiły dotacje, 97,4% pożyczki, a 2,4% dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych); największymi beneficjentami w tej grupie były PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna Spółka Bełchatów, Zespół

Elektrociepłowni Wrocławskich Kogeneracja Spółka Akcyjna i PCC Rokita Spółka Akcyjna z Brzegu Dolnego,

- pozostałych inwestorów, w tym m.in. pozarządowe organizacje ekologiczne oraz inne wydatki statutowe - 2,5%, tj. 8 724,4 tys. zł (54,6% stanowiły dotacje, 8,5% pożyczki, 36,9% pożyczki na zachowanie płynności finansowej i 0,04% dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych); największymi inwestorami w tej grupie były stowarzyszenia i fundacje oraz kościoły i związki wyznaniowe.

Porównanie wydatków statutowych Funduszu w latach 2013-2015 według wnioskodawców przedstawia tabela nr 5.

Tabela 5. Wydatki statutowe Funduszu w latach 2013-2015 według wnioskodawców

Lp.	Forma dofinansowania	Rok 2013		Rok 2014		Rok 2015	
		w tys. zł.	% wydatków statutowych	w tys. zł.	% wydatków statutowych	w tys. zł.	% wydatków statutowych
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Gminy, związki gmin i jednostki podległe	**56 719,5**	36,8	**48 130,1**	16,7	61 662,7	17,7
2	Spółki prawa handlowego użyteczności publicznej	**44 404,8**	28,8	**76 398,0**	26,6	104 756,6	30,1
3	Powiaty i jednostki podległe	**3 775,9**	2,5	**432,0**	0,2	693,7	0,2
4	Województwo dolnośląskie i jednostki podległe	**6 109,3**	4,0	**9 305,8**	3,2	7 210,6	2,1
5	Administracja rządowa i jednostki podległe	**9 407,4**	6,1	**10 003,5**	3,5	7 759,8	2,2
6	Lasy państwowe	**912,9**	0,6	**921,3**	0,3	1 817,3	0,5
7	Podmioty gospodarcze	**27 131,5**	17,6	**138 074,7**	48,0	155 823,5	44,7
8	Pozostali inwestorzy (w tym fundacje i stowarzyszenia) oraz inne wydatki statutowe	**5 548,9**	3,3	**4 420,2**	1,5	8 724,4	2,5
Razem		**154 010,2**	**100,0**	**287 685,6**	**100,0**	**348 448,6**	**100,0**

W lipcu 2015 r. Fundusz podpisał z Bankiem Ochrony Środowiska S.A. umowę o współpracy w zakresie dotacji przeznaczonych na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych. Umowa obejmuje zadania z zakresu termomodernizacji, budowy przyłączy kanalizacji sanitarnej, przydomowych oczyszczalni ścieków, instalacji rekuperatorów oraz modernizacji systemów ciepłowniczych. Istotą tej umowy jest angażowanie przez bank środków

własnych w realizację małych projektów, natomiast Wojewódzki Fundusz dopłaca do części kapitału udzielonego kredytu. Do końca roku dopłatami zostały objęte 3 umowy. W sumie na dofinansowanie zawartych umów Fundusz wydatkował 4 500,00 zł, w tym na:

- ochronę powietrza – 1 500,00 zł,
- gospodarkę ściekową i ochronę wód – 3 000,00 zł.

W ramach dopłat do oprocentowania kredytów Fundusz kontynuował dopłaty do kredytów udzielonych przez Bank Ochrony Środowiska S.A. w latach 2010 - 2014.
Dofinansowanie objęło umowy z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, obejmujące budowę i modernizację systemów ciepłowniczych, finansowanie inwestycji termomodernizacyjnych, budowę małych oczyszczalni ścieków bytowo – gospodarczych, likwidację wyrobów zawierających azbest oraz przedsięwzięcia z zakresu energetyki odnawialnej. W każdym kwartale dopłatami objętych zostało około 170 czynnych umów kredytowych.

W sumie na dofinansowanie dopłat do umów Fundusz wydatkował w 2015 r. kwotę 149 352,57 zł, w tym na dziedziny:

- ochrona powietrza – 135 538,25 zł,
- gospodarka ściekowa i ochrona wód – 13 579,88 zł,
- ochrona powierzchni ziemi – 234,44 zł.

Zobowiązania Funduszu z tytułu zawartych umów, na dofinansowanie 120. zadań kontynuowanych przewidzianych do zrealizowania w roku 2016 i w latach następnych, wyniosły na koniec 2015 r. 96 918,96 tys. zł, w tym zobowiązania w formie:

- dotacji 44 070,70 tys. zł,
- pożyczki 50 341,45 tys. zł,
- dopłat do oprocentowania kredytów w ramach zawartych umów trójstronnych 2 506,81 tys. zł.

Wykaz zadań dofinansowanych przez Fundusz w 2015 r. oraz zobowiązań umownych na lata następne zawiera załącznik nr 9.

Oprócz tego Fundusz posiada zobowiązania wynikające z umów zawartych z Bankiem Ochrony Środowiska S.A.:

- z tytułu dopłat do kredytów preferencyjnych 224,8 tys. zł,
- z tytułu dopłaty do kapitału kredytów 4,5 tys. zł.

Ponadto organy statutowe Funduszu podjęły uchwały w stosunku do 40. zadań nowych i kontynuowanych o dofinansowaniu ich kwotą 30 546,9 tys. zł, w tym w formie :

- dotacji 5 630,8 tys. zł,
- pożyczki 24 916,1 tys. zł.

Umowy na dofinansowanie nowych zadań zostaną zawarte w 2016 r. po zakończeniu procedur przetargowych.

Tabela nr 6 przedstawia porównanie zobowiązań Funduszu na koniec roku z tytułu zawartych umów i podjętych uchwał w latach 2013-2015.

Tabela 6. Zobowiązania Funduszu na koniec roku z tytułu zawartych umów i podjętych uchwał w latach 2013-2015

Lp.	Forma dofinansowania	Rok 2013		Rok 2014		Rok 2015	
		z tytułu zawartych umów	z tytułu podjętych uchwał	z tytułu zawartych umów	z tytułu podjętych uchwał	z tytułu zawartych umów	z tytułu podjętych uchwał
		w tys. zł.					
1	2	3	4	5	6	7	8
1	dotacje	**32 775,40**	27 070,10	**36 957,89**	25 905,72	**44 070,70**	5 630,79
2	pożyczki	**330 004,90**	101 328,10	**239 295,13**	47 446,12	**50 341,45**	24 916,14
3	dopłaty do umów trójstronnych	**3 663,60**		**3 328,04**		**2 506,81**	
4	dopłaty do kredytów preferencyjnych na podstawie umów z BOŚ	**389,36**		**374,15**		**224,80**	
5	dopłaty do kapitału kredytów					**4,50**	
Razem		**366 833,26**	**128 398,20**	**279 955,21**	**73 351,83**	**97 148,26**	**30 546,93**
		495 231,46		**353 307,05**		**127 695,19**	

W celu zwiększenia posiadanych w dyspozycji środków na dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej Fundusz zawarł z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej umowy w ramach programów:

1. ***„SYSTEM część 3) REGION – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOŚIGW"*** – umowa pożyczki na kwotę 14 000,0 tys. zł zawarta została w 2014 r., natomiast całość środków wydatkowana została na realizację jednego zadania w 2015 r.
2. ***„SYSTEM - Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOSiGW. Część 2) REGION"*** – umowa pożyczki na kwotę 131 400,0 zł zawarta została w 2015 r. i do końca roku beneficjentom końcowym Fundusz wypłacił z niej kwotę 129 239,5 tys. zł. Pozostała kwota zostanie wydatkowana w 2016 r.
3. ***„Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii" Część 1) Program pilotażowy KAWKA*** - umowa udostępnienia środków w kwocie 18 630,8 tys. zł zawarta została w 2013 r. na realizację przedsięwzięć zapewniających osiągnięcie do 31.12.2018 r. efektu rzeczowego i ekologicznego w postaci ustalonego zmniejszenia emisji zanieczyszczeń powietrza na terenie 5 gmin. W ramach tej umowy Fundusz wydatkował w 2015 r. kwotę 4 342,3 tys. zł, która została zrefundowana przez NFOŚiGW.
4. ***„Poprawa jakości powietrza. Część 2) KAWKA - Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii"*** – umowa udostępnienia środków w kwocie 15 663,3 tys. zł zawarta została w 2014 r. na realizację przedsięwzięć zapewniających osiągnięcie objętych umową efektów rzeczowych

i ekologicznych na terenie dwóch gmin do dnia 30.09.2018 r. W ramach tej umowy Fundusz wydatkował w 2015 r. kwotę 1 784, 7 tys. zł, która została zrefundowana przez NFOŚiGW.

5. ***„SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOŚiGW. Część 3) Dofinansowanie przydomowych oczyszczalni ścieków, lokalnych oczyszczalni ścieków wraz z sieciami kanalizacyjnymi oraz podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego"*** – w ramach programu w 2015 r. zawarte zostały dwie umowy:
   - pożyczki na kwotę 2 039,1 tys. zł, z której beneficjentom końcowym w 2015 r. wypłacono 1 574,1 tys. zł,
   - dotacji na kwotę 677,5 tys. zł z której beneficjentom końcowym w 2015 r. wypłacono 522,2 tys. zł.

   Fundusz wystąpi w 2016 r. do NFOŚiGW o zmniejszenie pomocy przyznanej w ramach zawartych umów do wysokości środków faktycznie wykorzystanych.

6. ***Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne. Część 2) „Usuwanie odpadów zawierających azbest"*** - w 2013 r. zawarta została umowa udostępnienia środków w formie dotacji na kwotę 1 658,5 tys. zł, której realizacja zaplanowana na lata 2014-2015. W ramach tej umowy Fundusz w 2015 r. wydatkował kwotę 915, 9 tys. zł. Środki z umowy zostały wykorzystane w całości.

7. ***„SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOŚiGW. Część 1) Usuwanie wyrobów zawierających azbest*** – w 2015 r. została zawarta umowa udostępnienia środków w formie dotacji na kwotę 2 042,8 tys. zł, której realizacja zaplanowana na lata na lata 2015-2017. W ramach tej umowy Fundusz w 2015 r. wydatkował kwotę 142,5 tys. zł, a pozostała kwota 1 900,3 tys. zł pozostała do wypłaty na lata 2016 - 2017.

8. ***„Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii. Część 4c) Prosument – linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii"*** – w 2014 r. zawarte zostały umowy udostępnienia środków przewidujące ich uruchamianie w latach 2014-2017:
   – na kwotę do 9 000,0 tys. zł z przeznaczeniem na udzielenie dotacji,
   – na kwotę do 16 000,0 tys. zł z przeznaczeniem na udzielanie pożyczek.

   Do końca 2015 r. nie uruchomiono wypłaty środków w ramach podpisanych umów.

W celu zapewnienia zachowania płynności finansowej Fundusz zaciągnął w 2015 r. pożyczkę w wysokości 40 000 tys. zł w Banku Gospodarstwa Krajowego. W ramach tych środków uruchomione zostały trzy transze po 10 000,0 tys. zł każda.

1. Gospodarka ściekowa i ochrona wód

Z dziedziny gospodarki ściekowej i ochrony wód Fundusz rozpatrzył w 2015 r. 65 wniosków, z których 44 zostały rozpatrzone pozytywnie przez Zarząd i Radę Nadzorczą, 8 zostało wycofanych przez wnioskodawców, 3 nie spełniały obowiązujących w Funduszu „Kryteriów ...” i „Zasad ...”, 2 zostały rozpatrzone odmownie ze względu na niewielki efekt ekologiczny planowany do uzyskania w wyniku ich realizacji, a 8 pozostało do rozstrzygnięcia na 2016 r.

W ciągu roku w trakcie realizacji znajdowało się 90 zadań inwestycyjnych, spośród których 81 zostało dofinansowanych.

Na zadania związane z budową lub modernizacją miejskich i wiejskich mechaniczno-biologicznych oczyszczalni ścieków oraz budowę sieci kanalizacyjnych w miastach i wsiach województwa dolnośląskiego Fundusz wydatkował ogółem w 2015 r. 135 836,0 tys. zł (39,0% środków wypłaconych na realizację wszystkich zadań statutowych), z czego:

- dotacje stanowiły 11 195,1 tys. zł (8,2%),
- dopłaty do oprocentowania kredytów w ramach zawartych umów trójstronnych 37,9 tys. zł (0,028%),
- pożyczki 115 667,2 tys. zł (85,2%),
- pożyczki na zachowanie płynności finansowej 8 935,9 tys. zł (6,6%).

Na realizację 36. zadań kontynuowanych Fundusz posiada zobowiązania na lata następne na kwotę 14 271,8 tys. zł (14,7% wszystkich zobowiązań), w tym w formie dotacji w kwocie 4 492,0 tys. zł, w formie pożyczki w kwocie 7 435,9 tys. zł oraz 2 343,9 tys. zł z tytułu dopłat do kredytów.

Przy wsparciu finansowym Funduszu w 2015 r.:

- zakończono modernizację i przebudowę 9. oczyszczalni ścieków zwiększając ich przepustowość o 4 445 m^3/d - liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego systemu oczyszczalni ścieków wniosła 24 550 RLM,
- wybudowano i zmodernizowano 425,3 km sieci kanalizacyjnych na terenie 20. gmin, w tym 303,4 km na terenach wiejskich - przyrost ilości mieszkańców objętych systemem zbierania ścieków wyniósł 10 162 RLM.,
- wykonano 1 359 szt. przyłączy do kanalizacji ściekowej (19,63 km) we współpracy z NFOŚiGW uzyskując efekt ekologiczny w wysokości 6 445 RLM,
- wykonano 65 szt. przyłączy do kanalizacji ściekowej nie objętych umową z NFOŚiGW uzyskując efekt ekologiczny 305 RLM.

Wybrane efekty rzeczowe uzyskane w wyniku oddania do użytku nowo wybudowanych i zmodernizowanych oczyszczalni ścieków, efekty w zakresie kanalizacji ściekowej oraz przyłączy do kanalizacji ściekowej przedstawiają załączniki nr 2, 3 i 4.

Przy ogólnej wartości zadań zakończonych w 2015 r. w wysokości 706 112,5 tys. zł, zaangażowanie finansowe Funduszu w ich realizację wyniosło 256 432,9 tys. zł, w tym 10 973,2 tys. zł w formie dotacji, 243 493,8 tys. zł w formie pożyczki oraz 1 965,9 tys. zł w formie pożyczki na zachowanie płynności finansowej.

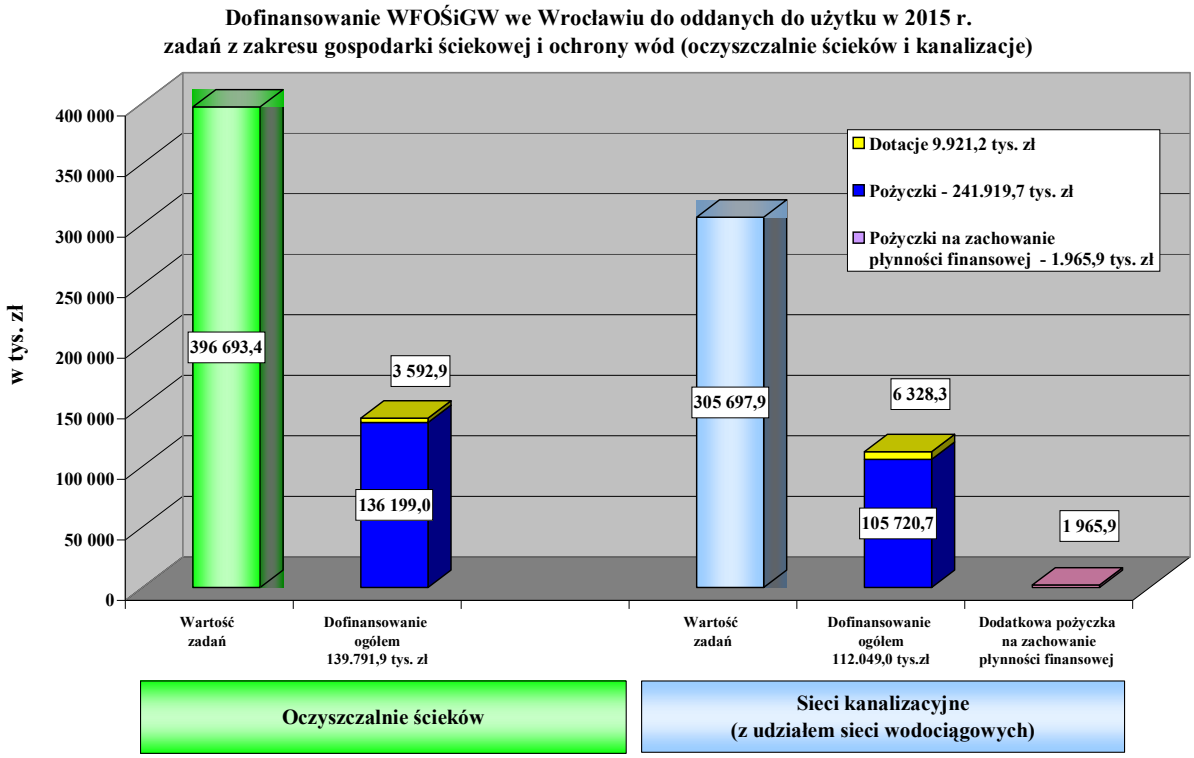

Do najważniejszych zadań z zakresu ochrony wód, które zrealizowane były przy udziale środków Funduszu w 2015 r. należą oczyszczalnie ścieków oraz sieci kanalizacyjne.

1) Z przekazanych do eksploatacji oczyszczalni ścieków wymienić należy:

- zakończoną modernizację oczyszczalni ścieków PWiK sp. z o.o. w Głogowie polegającą na:
  - przebudowie zbiornika fekaliów oraz węzła gospodarki osadowej i układu reaktora biologicznego, co pozwoliło na zmniejszenia ładunku zanieczyszczeń w ściekach odprowadzanych, w tym: BZT5 o 5 039,50 kg/d, ChZT o 10 572,50 kg/d, zawiesiny ogólnej o 6 089,50 kg/d, fosforu ogólnego o 90,00 kg/d, azotu ogólnego o 911,40 kg/d, w wyniku czego dostosowano oczyszczalnię do wymogów jak dla obiektu o RLM>100 000 przy przepustowości 15 000 m^3/d,
  - modernizacji komór fermentacyjnych i układu odsiarczania biogazu wraz 10-krotnym zwiększeniem pojemności zbiornika biogazu (modernizacja pozwoli na produkcję ok. 650 tyś. m^3 biogazu rocznie),
  - modernizacji elektrowni biogazowej, w tym zainstalowanie 2. nowych kontenerowych kogeneracyjnych agregatów prądotwórczych o łącznej mocy cieplnej 0,472 MWth i mocy elektrycznej 0,41 MW, co pozwoli na produkcję 1,4 tys MWh energii elektrycznej, która podobnie jak ciepło zasili obiekty i urządzenia oczyszczalni, a nadmiar energii elektrycznej będzie oddawany do sieci energetycznej,

- zakończoną realizację przedsięwzięcia pn. „Uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej w aglomeracji Legnica", współfinansowaną w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007 – 2013 oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska. Koszt realizacji projektu wyniósł prawie 60 mln zł brutto, w tym dofinansowanie z Funduszu Spójności wyniosło ponad 22 mln zł netto oraz z Funduszu

również ponad 22 mln. Obecnie zadanie jest w fazie końcowego rozliczania. W ramach przedsięwzięcia zrealizowano następujące zadania:

- Modernizacja Zakładu Produkcji Wody. Inwestycja objęła zmianę systemu napowietrzania wody, modernizację filtrów z wprowadzeniem podwójnej filtracji, wprowadzenie lampy UV w procesie uzdatniania oraz modernizację zasilania energetycznego wraz ze sterowaniem. Wydajność obiektów zakładu została dostosowana do obecnego zapotrzebowania na wodę. Pierwotna zdolność produkcyjna infrastruktury, która wynosiła 100 tys. m^3/dobę, została zredukowana do 40 tys. m^3/dobę. Wymieniona została także elewacja zewnętrzna obiektów technologicznych Zakładu Produkcji Wody, co poprawiło jej estetykę i właściwości termoizolacyjne budynków,
- Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Jaworzyńskiej. Na odcinku od dawnego szpitala położniczego do obwodnicy zachodniej miasta powstał blisko kilometr nowej sieci kanalizacyjnej wraz z przepompownią ścieków. Dzięki temu możliwe stało się podłączenie do kanalizacji 180 mieszkańców Legnicy,
- Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Nowodworskiej. Nowa sieć kanalizacyjna o długości prawie 3 kilometrów wraz z przepompownią ścieków, została wybudowana na odcinku od obwodnicy zachodniej miasta do ul. Zamiejskiej. W tym przypadku możliwość przyłączenia do kanalizacji uzyskało 70. mieszkańców a także działające na tym obszarze podmioty gospodarcze,
- Budowa suszarni osadów ściekowych na terenie oczyszczalni ścieków. W ramach zadania zamontowano urządzenia instalacji do suszenia osadów, w tym suszarkę osadów ściekowych, zbiornik do magazynowania osadu odwodnionego oraz zbiornik osadu wysuszonego z systemem załadunku. Dzięki inwestycji osiągnięte zostaną wymogi prawa wspólnotowego w zakresie osadów ściekowych oraz składowania odpadów. Wysuszone osady ściekowe będą mogły zostać poddane procesowi współspalania w cementowni,
- Modernizacja części gazowo - energetycznej oczyszczalni ścieków. Zmodernizowano instalację biogazu wraz z wprowadzeniem procesu pozyskania energii elektrycznej i cieplnej, poprzez spalanie w agregatach kogeneracyjnych biogazu wytwarzanego w procesie oczyszczania ścieków,

- oczyszczalnia ścieków w miejscowości Przeworno o przepustowości 150 m^3/d i równoważnej liczbie mieszkańców podłączonych - 800 RLM.

2) Z przekazanych do eksploatacji sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej wymienić należy:

- kanalizację sanitarną w miejscowości Jerzykowice Wielkie w Gminie Lewin Kłodzki o długości 3,1 km,
- sieć kanalizacji sanitarnej w Kamieńsku w gm. Jedlina Zdrój o długości 1,2 km,
- kanalizację sanitarną w Boguszowie Gorcach o łącznej długości 909,9 m
- kanalizacja sanitarna w ul. Hempla, Lotniczej i Asnyka w Bielawie o długości 1,1 km wraz z siecią wodociągową o długości 1,2 km,
- kanalizację sanitarną w ul. Wierzbowej, Brzozowej, Bukowej i Jodłowej w Żarowie o długości 1,6 km wraz z modernizacją przepompowni w ul. Wyspiańskiego,
- kanalizację sanitarną o długości 10,3 km i wodociągową w miejscowości Wojcieszyce gmina Stara Kamienica - efekt ekologicznego wykazano w ramach zadania: wykonanie podłączeń budynków do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości

Wojcieszyce,

- kanalizację sanitarną o długości 5,15 km w rejonie ulic Wincentego Pola, Chłopskiej, Lotnictwa, Koziej, Podgórnej i Hallerczyków w Jeleniej Górze - osiągnięcie efektu ekologicznego zaplanowano na koniec 2016 r.,
- kanalizację sanitarną w Gminie Kobierzyce o długości 8,5 km,
- kanalizację sanitarną w Gminie Kąty Wrocławskie o długości 2,7 km,
- kanalizację sanitarną w Gminie Twardogóra o długości 5,5 km,
- kanalizację sanitarną i deszczową w Gminie Żmigród o długości 0,9 km,
- kanalizację sanitarną i deszczową deszczowej w Sycowie - 1,3 km kanalizacji deszczowej i 1,8 km kanalizacji sanitarnej,
- kanalizację sanitarną w Wąsoszu o łącznej długości 2,1 km i deszczową o łącznej długości 0,7 km
- kanalizację sanitarną w m. Jakuszowa o łącznej długości 4,4 km (z udziałem dotacji ze środków PROW WD na lata 2017-2013).,
- I etap budowy sieci kanalizacji sanitarnej o długości 3,2 km oraz systemu wodociągowego o długości 3,7 km w miejscowościach Dalków i Gostyń, Gmina Gaworzyce,
- kanalizację sanitarną o długości 2,6 km w miejscowości Dzików, sieci wodociągowe o długości 2,4 km oraz przebudowaną Stację Uzdatniania Wody w Kłobuczynie, Gmina Gaworzyce,
- grawitacyjno-tłoczną kanalizację sanitarną o długości 7,6 km dla wsi Mierzowice z włączeniem do sieci we wsi Lisowice w Gminie Prochowice,
- kanalizację sanitarną o łącznej długości 21,7 km dla wsi Snowidza, Barycz, Godziszowa w Gminie Mściwojów,
- kanalizację sanitarną we wsi Wierzchowice, w Gminie Wądroże Wielkie o długości 2,69 km umożliwiającą podłączenie się 70. mieszkańców - współfinansowaną ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- kanalizację sanitarną we wsi Białołęka w Gminie Pęcław o długości 6,21 km - współfinansowaną ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- kanalizację sanitarną w miejscowości Dziesław w Gminie Ścinawa o długości 1,6 km - współfinansowaną ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- kanalizację sanitarną w Gminie Kobierzyce o długości 41,6 km,
- kanalizację sanitarną w Gminie Sobótka o długości 10,6 km,
- kanalizację sanitarną o długości 5,88 km deszczową o długości 1,6 km.w Gminie Przeworno,
- w ramach projektu realizowanego przez Spółkę Wodociągi i Kanalizacja w Dzierżoniowie – pn. „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gmin powiatu dzierżoniowskiego – etap I" współfinansowanego ze środków Funduszu Spójności uzyskany został następujący efekt rzeczowy:

- wybudowano sieci kanalizacji sanitarnej w Pieszycach i w Dzierżoniowie o łącznej długości 7 877,55 m,
- zmodernizowano sieci kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 3 799,87 m,
- wybudowano sieci kanalizacji deszczowej w Dzierżoniowie, Bielawie, Pieszycach o łącznej długości 7.660,72 m,
- przebudowano oczyszczalnię ścieków w Bielawie i w Dzierżoniowie,
- przebudowano 3 stacje uzdatniania wody (SUW Lubachów w Zagórzu Śląskim; SUW CICHA W Dzierżoniowie; SUW w Kamionkach) i wybudowano 1. nową stację uzdatniania wody w Niemczy,
- wybudowano wodociąg Dzierżoniów – Piława Górna o długości 6 069,1 m oraz wodociąg tranzytowy Dzierżoniów – Włóki o długości 1 681,25 m.

W ramach programu priorytetowego NFOŚiGW „SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOŚiGW. Część 3) Dofinansowanie przydomowych oczyszczalni ścieków, lokalnych oczyszczalni ścieków wraz z sieciami kanalizacyjnymi oraz podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego" Fundusz w latach 2014 - 2015 posiadał uruchomiony „Program priorytetowy dofinansowania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu wykonania podłączeń budynków do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej". Powyższy Program został zatwierdzony uchwałą Rady Nadzorczej Funduszu nr 37/2014 z dnia 07.05.2014 r. Program zakończył się 31.12.2015 r.
Wypłacono środki w ramach dofinansowania beneficjentom wszystkich 16. zrealizowanych zadań, w tym 13. zadań zrealizowanych w 2015 r.:
- w ramach umów pożyczki – 1 657 022,58 zł, z czego z NFOŚiGW 1 574 122,58 zł,
- w ramach umów dotacji – 1 657 022,58 zł, z czego z NFOŚiGW 522 186,00 zł.

Wśród zrealizowanych zadań dotyczących wykonania podłączeń budynków do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej wyróżnić należy:

- „Budowę przyłączy kanalizacyjnych w budynkach komunalnych Etap I", w ramach którego wykonano 16 szt. przyłączy kanalizacyjnych na terenie miasta Wałbrzycha co przełożyło się na zwiększenie liczby osób korzystających z ulepszonego systemu oczyszczania ścieków o 295 RLM,
- „Podłączenie budynków do sieci kanalizacji zbiorczej w Bożanowie i Wierzbnej", w ramach którego wykonano 35 szt. przyłączy kanalizacyjnych co przełożyło się na zwiększenie liczby osób korzystających z ulepszonego systemu oczyszczania ścieków o 189 RLM,
- „Budowę przyłączy kanalizacyjnych w Gminie Kłodzko – etap IV", w ramach którego wykonano 19 szt. przyłączy kanalizacyjnych co przełożyło się na zwiększenie liczby osób korzystających z ulepszonego systemu oczyszczania ścieków o 192 RLM,
- „Wykonanie podłączeń budynków zlokalizowanych w miejscowościach Gminy Strzegom do wybudowanego zbiorczego systemu kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Żelazów, Kostrza, Rogoźnica, Goczałków, Jaroszów", w ramach którego wykonano 24 szt. przyłączy kanalizacyjnych co przełożyło się na zwiększenie liczby osób korzystających z ulepszonego systemu oczyszczania ścieków o 126 RLM,
- „Wykonanie podłączeń budynków do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wojcieszyce" - podłączono ogółem 700 osób (RLM), w tym 595 osób ze środków WFOŚiGW i 105 osób ze środków NFOŚiGW w Warszawie.

Dofinansowanie WFOŚiGW we Wrocławiu do oddanych do użytku w 2015 r . przyłączy kanalizacyjnych realizowanych w ramach umów z NFOŚiGW

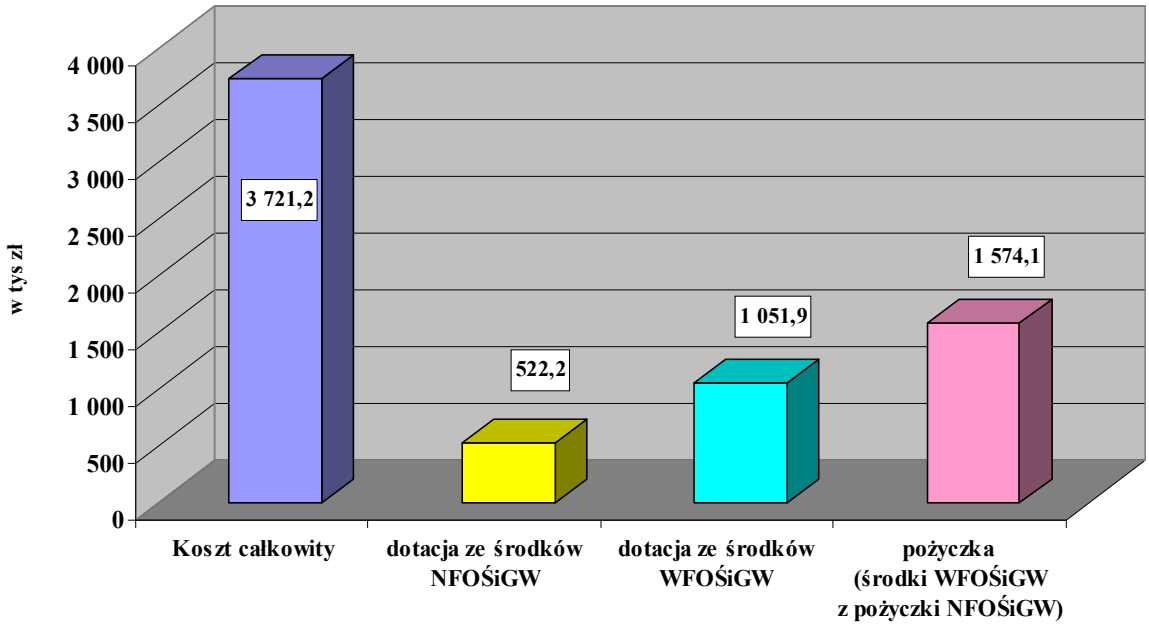

Oprócz dofinansowywania realizacji podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego w ramach umowy z NFOŚiGW, Fundusz wsparł z własnych środków zadania:

- „Wykonanie podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacji na terenie Gminy Siechnice" - wykonano 30 szt. podłączeń nie objętych umową z NFOŚiGW,
- „Podłączenie budynków do sieci kanalizacji zbiorczej w Bożanowie i Wierzbnej" na terenie Gminy Żarów - wykonano 35 szt. podłączeń.

Ponadto w 2015 r. realizowano zadania z terminem zakończenia w latach następnych, a mianowicie:

- budowę kanalizacji sanitarnej w ul. Reymonta w Mieroszowie o długości 0,3 km, co przekłada się na zwiększenie liczby osób korzystających z ulepszonego systemu oczyszczania ścieków o 12 RLM, zadanie realizowane przez Gminę Mieroszów,
- budowę 35 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków, co przekłada się na zwiększenie liczby osób korzystających z ulepszonego systemu oczyszczania ścieków o 255 RLM, zadanie realizowane przez Gminę Stoszowice,
- Rozwój i modernizacja infrastruktury ściekowej w Aglomeracji Bystrzyca Kłodzka, polegające na budowie sieci kanalizacji sanitarnej o długości 7,9 km, budowie sieci kanalizacji deszczowej o długości 0,5 km co przekłada się na zwiększenie liczby osób korzystających z ulepszonego systemu oczyszczania ścieków o 623 RLM, zadanie realizowane przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Bystrzycy Kłodzkiej,
- zadanie realizowane przez Gminę Piława Górna – „Budowa kanalizacji sanitarnej dla os. Młyńskiego oraz ulicy Dalszej i Sienkiewicza (na odcinku od ul. Dalszej do oczyszczalni ścieków)" – obejmujące budowę sieci kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 1,5 km
- budowę kanalizacji w ul. Racławickiej we Wrocławiu o długości 0,98 km,

- budowę kanalizacji sanitarnej dla miasta Międzybórz - etap IIB,
- budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowości Lipin, w Gminie Radwanice o długości 4,25 km,
- budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowości Komorniki, w Gminie Ruja o długości 3, 27 km,
- budowę kanalizacji sanitarnej w gminie Oława o długości 24 km,
- budowę kanalizacji sanitarnej w Bykowie, gmina Długołęka o długości 20 km,
- budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowości Brzezina, Wilkszyn oraz kanalizacji tłocznej relacji Lutynia – Brzezina gmina Miękinia realizacja ZUK – Miękinia o długości 18,5 km,
- budowę kanalizacji sanitarnej w Domaszczyn, gmina Długołęka o długości 13,2 km,
- budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wojnowice wraz z budową rurociągu ciśnieniowego z Czernicy przez Wojnowice do Chrząstawy Małej o długości 15,4 km,
- budowę kanalizacji sanitarnej w zlewni OŚ Sułów, miejscowość Piękocin o długości 2,6 km.

W 2015 r. zrealizowano zadania z terminem uzyskania efektu ekologicznego w latach następnych, a mianowicie:

- „Rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Nowogrodziec – etap I a" (w ramach POIiŚ) - realizacja zadania do 31.12.2015 r., potwierdzenie efektu rzeczowego i efektu ekologicznego w 2016 r. W ramach projektu przeprowadzono modernizację oczyszczali ścieków o przepustowości Qśrd=1.650m^3/dobę, wybudowano kanalizację sanitarną o długości 70,46 km,
- „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej aglomeracji Jelenia Góra" (w ramach POIiŚ), realizacja do 31.12.2015 r., potwierdzenie efektu rzeczowego i efektu ekologicznego w 2016 r. W ramach projektu przeprowadzono modernizację oczyszczalni ścieków o przepustowości $Q_{śrd}$=25.000m^3/dobę (zwiększenie przepustowości o 4.000m^3/dobę) i liczbie 112 500 RLM, wybudowano kanalizację sanitarną o długości 53,83 km i przeprowadzono modernizację kanalizacji sanitarnej o długości 10,12 km.

W 2015 r. potwierdzono m.in. uzyskanie efektu ekologicznego zadań zakończonych rzeczowo w latach ubiegłych, a mianowicie podłączenia do kanalizacji i korzystanie przez mieszkańców z oczyszczania ścieków jako liczba RLM:

- kanalizacja sanitarna w Jeżowie Sudeckim – 2.150 RLM,
- kanalizacja sanitarna w Jędrzychowicach gm. Zgorzelec - 605 RLM,
- kanalizacja sanitarna w Sobótce – 810 RLM.

2. Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu

Z dziedziny ochrony powietrza atmosferycznego i klimatu Fundusz rozpatrzył w 2015 r. 95 wniosków, z których 42 zostały pozytywnie rozpatrzone przez Zarząd i Radę Nadzorczą, 4 zostały wycofane przez wnioskodawców, 1 nie spełniał obowiązujących w Funduszu „Kryteriów ...” i „Zasad ...”, 7 zostało rozpatrzonych odmownie ze względu na niewielki efekt ekologiczny planowany do uzyskania w wyniku ich realizacji, a 41 pozostało do rozstrzygnięcia na 2016 r.(w tym 30 zgłoszonych do trzeciej części programu KAWKA).

W ciągu roku w trakcie realizacji znajdowało się 61 zadań. Fundusz wydatkował w 2015 r. środki na dofinansowanie 45 zadań.

Na dofinansowanie realizacji zadań zapewniających zmniejszenie emisji gazów i pyłów, powstających w procesie spalania energetycznego paliw, w tym m. in. poprzez termomodernizację budynków i modernizację starych kotłowni, Fundusz wydatkował 165 442,5 tys. zł (47,5% środków wypłaconych na realizację wszystkich zadań statutowych), z czego:

- dotacje stanowiły 10 717,8 tys. zł (6,5%),
- dopłaty do oprocentowania kredytów w ramach zawartych umów trójstronnych 1,0 tys. zł (0,001%),
- pożyczki 152 286,1 tys. zł (92,0%),
- pożyczki na zachowanie płynności finansowej 2 437,6 tys. zł (1,5%).

Na lata następne podjęto zobowiązania wynikające z zawartych umów w stosunku do 34. zadań kontynuowanych na kwotę 51 704,1 tys. zł (53,3% wszystkich zobowiązań), w tym w formie dotacji 35 151,0 tys. zł (głównie w stosunku do zadań realizowanych w ramach programu KAWKA) i pożyczki 16 553,1 tys. zł.

Wartość zadań z zakresu ochrony powietrza oddanych do użytku w 2015 r. osiągnęła wysokość 32 408,8 tys. zł, a dofinansowanie Funduszu do ich realizacji wyniosło 16 724,5 tys. zł, w tym 1 662,4 tys. zł w formie dotacji, 12 038,6 tys. zł w formie pożyczki oraz 3 023,6 tys. zł w formie pożyczki na zachowanie płynności finansowej.

Dofinansowanie Funduszu ukierunkowane było na pomoc w realizacji zadań związanych z:

- ograniczeniem niskiej emisji z lokalnych kotłowni poprzez ich modernizację oraz budowę kotłowni na biomasę,
- ograniczeniem emisji zanieczyszczeń przemysłowych,
- budową i modernizacją sieci ciepłowniczych,
- termomodernizacją budynków,
- wspieraniem nowych technologii pozwalających na uzyskanie tzw. „czystej” energii z odnawialnych źródeł energii.

Efekty rzeczowe pomocy finansowej udzielonej przez Fundusz na zadania związane z ochroną powietrza atmosferycznego i klimatu są następujące:

- wybudowano 1. kotłownię opalaną drewnem, która zapewni w przyszłości produkcję energii cieplnej w 5 000 GJ/a,
- w 8. miejscowościach zainstalowano energooszczędne oświetlenie uliczne, które pozwoli na uniknięcie emisji CO_2 w ilości 8,03 Mg/a,

- zmodernizowano instalację odpylania spalin z kotłów ciepłowni centralnej w Bolesławcu,
- wybudowano sieci ciepłownicze o długości 7,4 km,
- farma fotowoltaniczna - 776 szt. kolektorów słonecznych o łącznej powierzchni 1.263 m^2,
- w 1. obiekcie zainstalowano ogrzewanie wykorzystujące kolektory słoneczne - 70 szt. o powierzchni 130,9 m^2,
- w 2. obiektach zainstalowano pompy ciepła - kolektory gruntowe o mocy 307,7 kW,
- w wyniku przeprowadzonej termomodernizacji 12. obiektów, która pozwoli na uzyskanie oszczędności energii w wysokości 23 989,5 GJ/a.

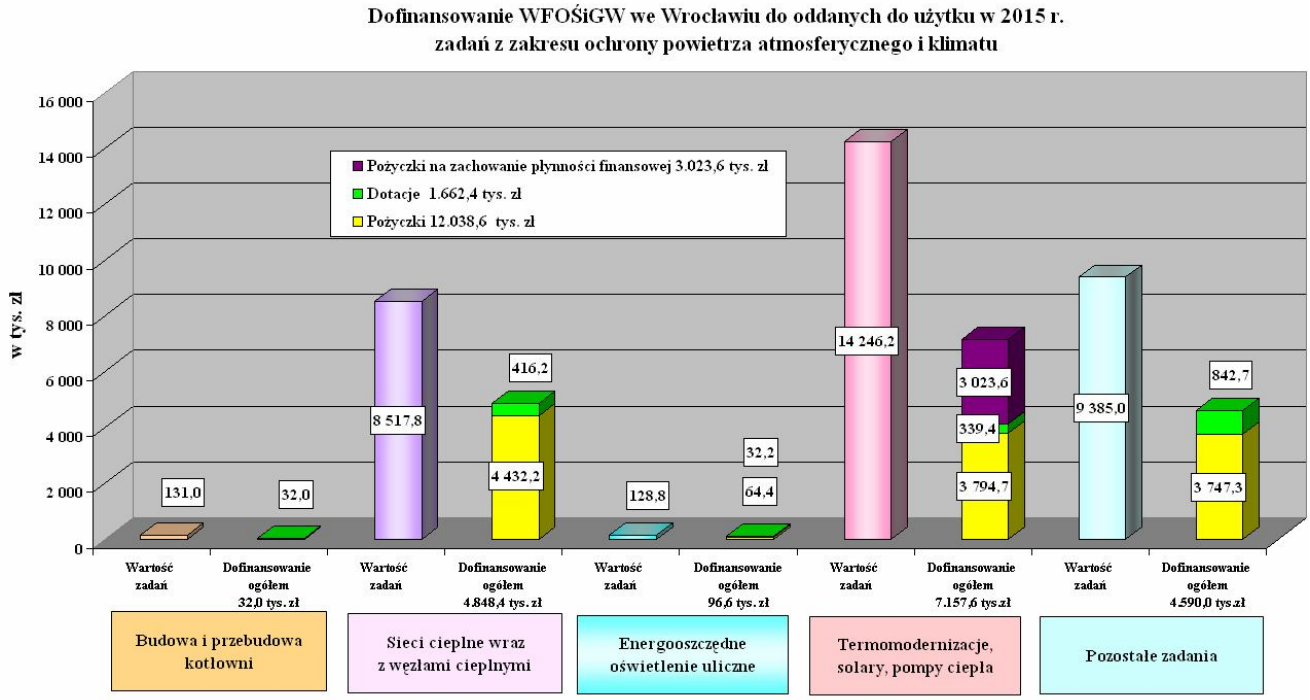

Obiekty i instalacje przekazane do eksploatacji w 2015 r. pozwolą w przyszłości na obniżenie w skali roku emisji:

- pyłu - 29,16 Mg/a
- SO_2 - 19,01 Mg/a
- No_x - 5,24 Mg/a
- CO - 60,75 Mg/a
- CO_2 - 3 899,64 Mg/a

Efekty rzeczowe uzyskane w 2015 r. w zakresie ochrony powietrza przedstawione zostały w załączniku nr 5.

Do inwestycji zrealizowanych w 2015 r. przy udziale finansowym Funduszu zaliczyć należy:

1) W ramach ograniczenia emisji zanieczyszczeń przemysłowych:

- racjonalne wykorzystanie energii poprzez zastosowanie nowoczesnej technologii wypału wyrobów garncarskich wraz z budową niezbędnej infrastruktury w Zakładach Ceramicznych „Bolesławiec" Sp. zo.o",
- modernizację instalacji odpylania spalin z kotłów Ciepłowni Centralnej wraz

z modernizacją i rozbudową systemu ciepłowniczego Zakładzie Energetyki Cieplnej Spółka z o.o. w Bolesławcu.

2) W zakresie wykorzystania energii odnawialnej:

- zakończono montaż 776 szt. kolektorów słonecznych o łącznej powierzchni 1 263 m^2 Farmy fotowoltanicznej „Elektrownia 'Wilków" o mocy 201kW, w Gminie Złotoryja, która aktualnie oczekuje na przyłączenie do sieci TAURON DYSTRYBUCJA O/Legnica (planowane przyłączenie 2016 r.),
- zamontowano 11 latarni hybrydowych w kilku miejscowościach Gminy Złotoryja zasilanych za pomocą siłowni wiatrowych i ogniw fotowoltaicznych .

3) Termomodernizacje obiektów:

- budynku A i B Zgromadzenia Sióstr Niepokalanego Poczęcia NMP w Wałbrzychu - termomodernizacja wraz z wymianą źródeł ciepła, montaż 8. szt. absorpcyjnych pomp gazowych o łącznej mocy 306,2 kW; montaż 5. szt kotłów kondensacyjnych gazowych o łącznej mocy 165,6 kW
- Wojewódzkiego Centrum Szpitalnego Kotliny Jeleniogórskiej w Jeleniej Górze,
- „Schroniska Na Hali Szrenickiej",
- hali przemysłowej zakładu produkcyjnego SKOBIERSKI Stropy w Trzebieniu.

W 2015 r. kontynuowane były zadania, z których efekty rzeczowe i ekologiczne dokumentowane będą w latach następnych:

- „Zaprojektowanie i wykonanie instalacji odsiarczania spalin metodą mokrą według technologii wapienno-gipsowej w Elektrociepłowni Wrocław" - w wyniku realizacji tego zadania zostanie osiągnięty efekt ekologiczny w postaci redukcji emisji SO_2 o 2 800 Mg/a, pyłu o 7,0 Mg/a.
- „Budowa elektrowni wiatrowej o mocy 2*3,0MW w Gaju Oławskim" - inwestycja przyczyni się do produkcji w skali roku 19 970 MWh tzw. zielonej energii, co przełoży się na uniknięcie emisji CO2 na poziomie 16 216,00 Mg.
- „Elektrownia wodna Oława, w km.213+300 rzeki Odry (lokalizacja przy prawym przyczółku istniejącego jazu Oława)" – inwestycja zapewni zwiększenie produkcji energii elektrycznej o 16 000 MWh i jednocześnie uniknięcie emisji: pyłów o 42,71 Mg/a, SO_2 o 10,29 Mg/a, NOx o 32,16 Mg/a, CO o 32,16 Mg/a i CO_2 – 6 850 Mg/a.
- „Budowa instalacji do ograniczania emisji tlenków siarki z Elektrowni Turów" – realizacja zadania spowoduje ograniczenie lub uniknięcie emisji: SO_2 o 1 068,55 Mg/a i pyłów o 85,38 Mg/a.
- „Program likwidacji niskiej emisji na terenie Wrocławia" realizowany przez Miasto Wrocław w ramach programów Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Część 1) Program pilotażowy KAWKA oraz Poprawa jakości powietrza. Część 2) KAWKA. Realizowany projekt składa się z dwóch części - udzielania dotacji celowych na zadania służące ochronie powietrza polegające na trwałej zmianie ogrzewania węglowego na proekologiczne oraz termomodernizacji budynków wielorodzinnych zgodnie z zakresem wynikającym z wykonanego audytu energetycznego, wyłącznie jako element towarzyszący przebudowie lub likwidacji lokalnego źródła ciepła opalanego paliwem stałym. Program

będzie kontynuowany do roku 2018.

- „Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej na terenie miasta Jelenia Góra – etap I". Realizacja zadania odbywa się w ramach ogłoszonego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska programu priorytetowego „Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii" Część 1) Program pilotażowy KAWKA. Do dnia 31.12.2015 r. zlikwidowanych zostało łącznie 451 szt. źródeł ciepła opalanych paliwem stałym w 284. lokalach mieszkalnych, w miejsce których zamontowanych zostało 13 szt. pieców zasilanych energią elektryczną oraz 271 szt. pieców opalanych paliwem gazowym wraz z wykonaniem nowej instalacji c.o. Zamontowano instalację solarną w Domu Pomocy Społecznej „Pogodna Jesień" przy ul. Leśniej 3 w Jeleniej Górze oraz przeprowadzono termomodernizację budynku przy ul. Chrobrego 9, w którym zlikwidowane zostały wszystkie piece opalane paliwem stałym (4 szt.).
- „Realizacja PONE na terenie Legnicy - likwidacja niskiej emisji w rejonie ulicy Głogowskiej i w obiektach użyteczności publicznej Gminy Legnica" – zadanie dofinansowane w ramach Programu pilotażowego Kawka.

Na uwagę zasługuje rozpoczęcie w 2015 r. realizacji następujących zadań:

- „Zmniejszenie emisji pyłów z Ciepłowni Zawiszów w Świdnicy – przebudowa instalacji odpylania kotła K3 w celu dostosowania do wymogów prawa w 2016 roku"- zadanie realizowane przez Miejski Zakład Energetyki Cieplnej w Świdnicy Spółka z o.o.,
- Zakup i montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej dla 8. budynków mieszkalnych wielorodzinnych zarządzanych przez Spółdzielnie Mieszkaniową Lokatorsko-Własnościową w Jaworze, dofinansowanych w ramach programu priorytetowego NFOŚiGW „Wspieranie rozproszonych , odnawialnych źródeł energii. Prosument – linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii",
- „Zakup i montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej dla 5. budynków mieszkalnych wielorodzinnych zarządzanych przez Legnicką Spółdzielnię Mieszkaniową w Legnicy", dofinansowanych w ramach programu priorytetowego NFOŚiGW „Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii. Prosument – linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii,
- „Wdrożenie ekologicznego źródła ciepła w celu redukcji emisji pyłów i gazów do atmosfery, z redukcją zapotrzebowania na ciepło poprzez termomodernizację budynku zlokalizowanego w Nowogrodźcu ul. Lubańska 16" zadanie realizowane przez Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Nowogrodźcu.

3. Gospodarka odpadami

Z dziedziny gospodarki odpadami Fundusz rozpatrzył w 2015 r. 71 wniosków, z których 64 zostały pozytywnie rozpatrzone przez Zarząd i Radę Nadzorczą, 4 nie spełniały obowiązujących w Funduszu „Kryteriów ...” i „Zasad ...”, 1 został rozpatrzony odmownie ze względu na niewielki efekt ekologiczny planowany do uzyskania w wyniku jego realizacji, a 2 pozostały do rozstrzygnięcia na 2016 r.

W ciągu roku w trakcie realizacji znajdowało się 69 zadań, spośród których Fundusz udzielił dofinansowania na realizację 67. zadań.

Na dofinansowanie realizacji zadań z tej dziedziny Fundusz wydatkował 7 782,4 tys. zł (2,2% środków wypłaconych na realizację wszystkich zadań statutowych), z czego:

- dotacje stanowiły 1 913,2 tys. zł (24,6%),
- pożyczki 2 204,8 tys. zł (28,3%),
- pożyczki na zachowanie płynności finansowej 3 664,4 tys. zł (47,1%).

Fundusz posiada zobowiązania na lata następne w stosunku do 3. zadań na kwotę 23 942,6 tys. zł (24,7% wszystkich zobowiązań), w tym w formie pożyczki w kwocie 23 913,4 tys. zł oraz 29,3 tys. zł z tytułu dopłat do kredytów (na zadanie zakończone).

Efekty rzeczowe pomocy finansowej udzielonej przez Fundusz na zadania związane z gospodarką odpadami są następujące:

- zrekultywowano składowisko odpadów o powierzchni 8,42 ha,
- wybudowano punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych pozwalający na ograniczenie masy składowanych odpadów w ilości 90 Mg/a,
- masa unieszkodliwonych lub zabezpieczonych odpadów zawierających azbest ogółem 4 171,91 Mg, w tym ze środków WFOŚiGW 1 717,847 Mg,
- zakupiono 1 samochód-śmieciarkę do odbioru stałych odpadów komunalnych.

Przy ogólnej wartości zadań z zakresu gospodarki odpadami oddanych do użytku w 2015 r. w wysokości 7 619,0 tys. zł, dofinansowanie do ich realizacji wyniosło ogółem 3 129,7 tys. zł, w tym 1 913,2 tys. zł w formie dotacji (dotacja 1 058,4 tys. zł ze środków NFOŚiGW) i 1 216,5 tys. zł w formie pożyczki.

Wykaz wybranych zakończonych rzeczowo zadań z zakresu gospodarki odpadami wraz z efektami rzeczowymi zawierają załączniki nr 6 i 7.

W 2015 r. zrealizowano następujące zadania z zakresu gospodarki odpadami:

- „Rekultywacja składowiska odpadów komunalnych na cele przyrodnicze w Środkowosudeckim Regionie Gospodarki Odpadami” realizowane przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej "SANIKOM" sp. z o.o. Lubawka (w ramach POIiŚ), zrealizowano do 31.12.2015r., potwierdzenie efektu rzeczowego i efektu ekologicznego w 2016 r., wg wstępnych danych zrekultywowano dwa składowiska odpadów w Lubawce i Czarnym Borze o powierzchni łącznej 8,42 ha (termin uzyskania efektu ekologicznego w latach następnych),
- zakupiono 1 pojazd specjalistyczny do przewozu odpadów komunalnych dla Rejonowego Przedsiębiorstwa Komunalnego Spółka z.o.o w Złotoryi.

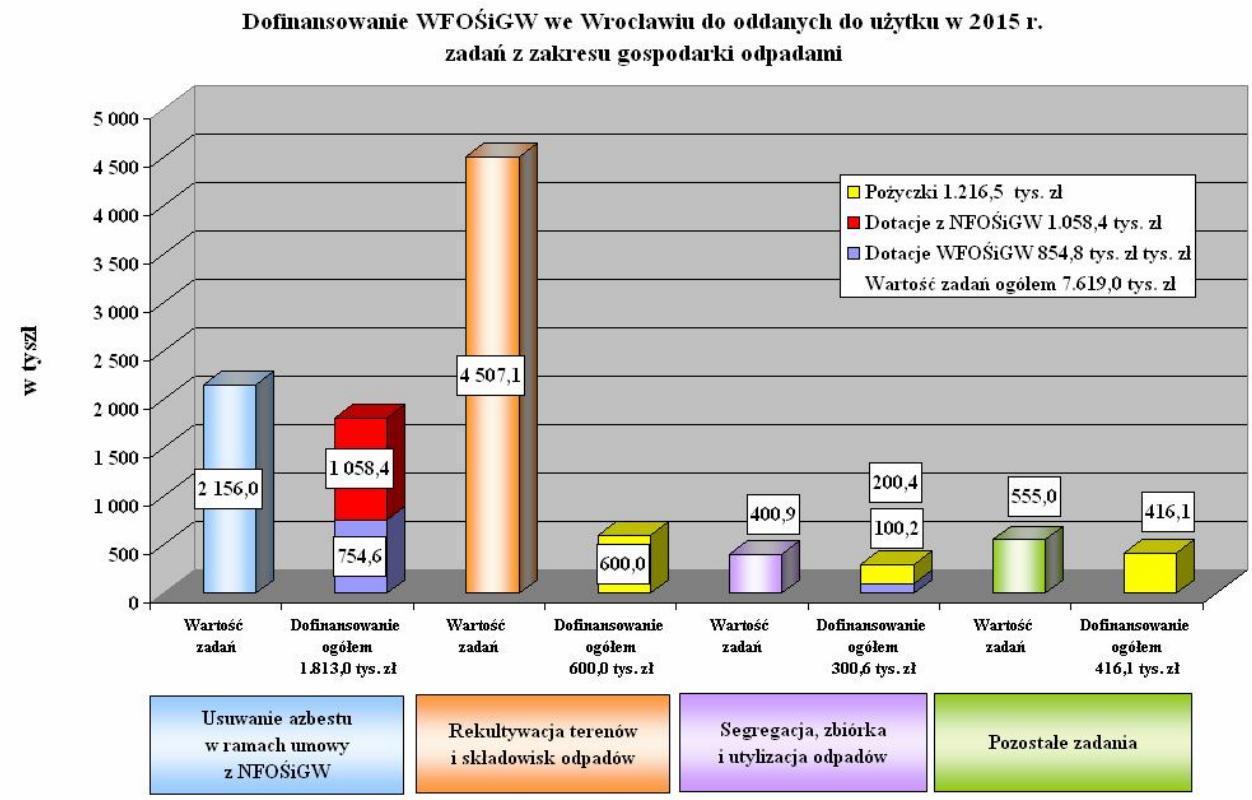

Fundusz podpisał z NFOŚiGW dwie umowy udostępnienia środków w formie dotacji dotyczące usuwania azbestu z terenów gmin, które przeprowadziły inwentaryzację wyrobów zawierających azbest oraz posiadają aktualny program usuwania azbestu zatwierdzony przez Radę Gminy.

- W ramach umowy podpisanej na lata 2014-2015 realizowano przedsięwzięcia przyjęte do realizacji po rozstrzygnięciu konkursu ogłoszonego przez WFOŚiGW. Ogółem do realizacji zakwalifikowano 57 zadań na podstawie wniosków złożonych przez j.s.t. Umowa na lata 2014-2015 została zakończona i rozliczona.
- W 2015 r. realizowano przedsięwzięcia w ramach kolejnej umowy na lata 2015-2017. W ramach konkursu dotyczącego gminnych programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w roku 2015 zrealizowano 5 zadań (na podstawie wniosków złożonych przez j.s.t.).

Ogółem w 2015 r. z pomocy finansowej na usuwanie azbestu w ramach dwóch umów zawartych z NFOŚiGW skorzystało 62. beneficjentów – j.s.t. Łączna kwota przyznanej dotacji z obu umów wyniosła 1 813,0 tys. zł, w tym udział Funduszu 754,6 tys. zł. Masa unieszkodliwonych lub zabezpieczonych odpadów zawierających azbest wynosiła ogółem 4 171,91 Mg.

W 2015 r. potwierdzono uzyskanie efektu ekologicznego przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej "SANIKOM" sp. z o.o. w Lubawce dla zadania „Rozbudowa systemu selektywnej zbiórki odpadów, odbioru i unieszkodliwiania odpadów komunalnych w Środkowosudeckim Regionie Gospodarki Odpadami" w zakresie odpadów zgromadzonych i wyselekcjonowanych w ciągu roku w ilości ogółem 2 168,9Mg.

4. Pozostałe zadania

4.1. Gospodarka wodna i ochrona przeciwpowodziowa

Z dziedziny gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej Fundusz rozpatrzył w 2015 r. 10 wniosków z których 9 zostało pozytywnie rozpatrzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą, a 1 pozostał do rozstrzygnięcia na 2016 r.

W ciągu roku w trakcie realizacji znajdowało się 18 zadań, z których 15 uzyskało dofinansowanie Funduszu.

Na dofinansowanie realizacji zadań z tej dziedziny Fundusz wydatkował 12 483,8 tys. zł (3,6% środków wypłaconych na realizację wszystkich zadań statutowych), z czego:

- dotacje stanowiły 6 442,3 tys. zł (51,6%),
- dopłaty do oprocentowania kredytów w ramach zawartych umów trójstronnych 2,9 tys. zł (0,02%),
- pożyczki 6 038,6 tys. zł (48,4%).

Na realizację 5. zadań kontynuowanych Fundusz posiada zobowiązania na lata następne na kwotę 3 507,6 tys. zł (3,6% wszystkich zobowiązań), w tym w formie dotacji w kwocie 934,9 tys. zł, w formie pożyczki w kwocie 2 439,0 tys. zł oraz 133,7 tys. zł z tytułu dopłat do kredytów.

Środki przekazano na dofinansowanie realizacji zadań dotyczących:

- budowy sieci wodociągowych,
- budowy ujęć wodnych i stacji uzdatniania wody,
- poprawy stanu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego (regulację rzek i potoków, modernizację wałów przeciwpowodziowych).

Efekty rzeczowe pomocy finansowej udzielonej przez Fundusz na zadania związane z gospodarką wodną i ochroną przeciwpowodziowa są następujące:

- wybudowano 117,6 km sieci wodociągowych (na terenie 14 gmin), w tym 49,3 km na terenach wiejskich,
- wybudowano i przebudowano 5 stacji uzdatniania wody do wydajności 7 370,00 m^3/d,
- w ramach ochrony przeciwpowodziowej:
  - odbudowano i zmodernizowano wały przeciwpowodziowe o długości 9,9 km,
  - przeprowadzono regulację linii brzegowych rzek o łącznej długości 2,0 km.

  Powierzchnia obszaru chronionego przed powodzią w wyniku zrealizowanych zadań wynosi 7,1 ha, a liczba ludności objętej środkami ochrony przeciwpowodziowej 15 816.

Przy ogólnej wartości zadań zakończonych w 2015 r. w wysokości 68 330,4 tys. zł, dofinansowanie Funduszu wyniosło 18 018,5 tys. zł, w tym 11 272,5 tys. zł w formie dotacji oraz 6 746,0 tys. zł w formie pożyczki.

Wybrane efekty rzeczowe uzyskane w 2015 r. w zakresie gospodarki wodnej przedstawia załącznik nr 8.

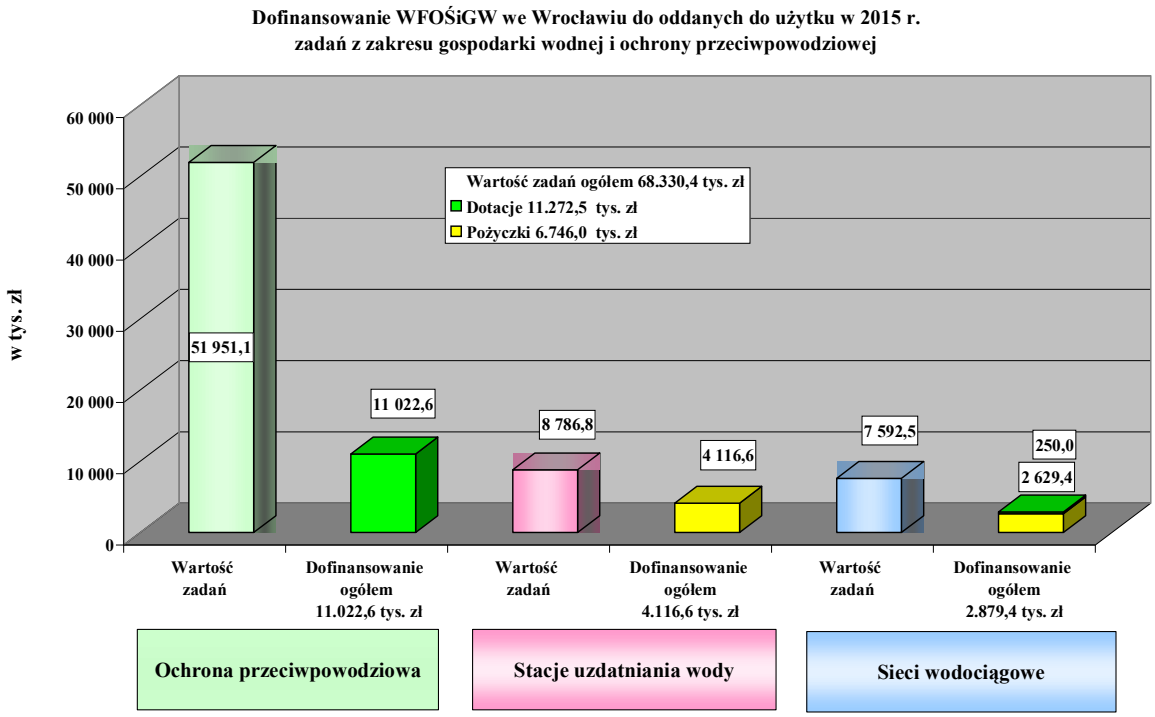

Do najważniejszych zadań zrealizowanych w 2015 r. przy pomocy finansowej Funduszu należy zaliczyć:

- przebudowę i modernizację stacji uzdatniania wody w Ruszowie gm. Węgliniec o wydajności 1 000 m^3/d, osiągnięcie efektu ekologicznego zaplanowano na koniec 2017 r.,
- budowę sieci wodociągowej we wsi Czernica, Gmina Jeżów Sudecki o długości 16,02 km wraz z budową stacji uzdatniania wody w Czernicy o wydajności 480m^3/d, osiągnięcie efektu ekologicznego zaplanowano na koniec 2016 r.,
- budowę ujęcia wody i stacji uzdatniania wody o wydajności 347 m^3/d i sieci wodociągowej o długości 8,21km dla miejscowości Jarkowice i Miszkowice gm. Lubawka, osiągnięcie efektu ekologicznego zaplanowano na koniec 2018 r.,
- poprawa stanu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego na rzekach i obiektach hydrotechnicznych administrowanych przez RZGW Wrocław - odbudowa zabudowy regulacyjnej pot. Łomnica w km 4+370 - 4+948 i 4+948 - 5+423w km 4+370 - 7+500 w m. Mysłakowice oraz remont koryta i istniejącej zabudowy pot. Jaśnica w km 1+150 - 1+550 i 2+900 - 3+522 w m. Wojbórz na długości 2,07 km, zabezpieczająca 62osoby,
- budowę i modernizację sieci wodociągowej o długości 4,15km w rejonie ulic Wincentego Pola, Chłopskiej, Lotnictwa, Koziej, Podgórnej i Hallerczyków w Jeleniej Górze, osiągnięcie efektu ekologicznego zaplanowano na koniec 2016 r.,
- modernizację SUW w Gminie Oborniki Śląskie – wydajność stacji uzdatniania wody 4 000 m^3/d,
- modernizację SUW w Gminie Dobroszyce – wydajność stacji uzdatniania wody 1500 m^3/d,
- Kasina - odbudowa i modernizacja koryta rzeki, gm. Wrocław, gm. Kąty Wrocławskie, gm. Kobierzyce na długości około 18 km,
- Lipki - Oława - modernizacja obwałowań, gm. Oława i Jelcz-Laskowice. Modernizacja wału W-1(OM),

- Wierzbiak - zabezpieczenie przeciwpowodziowe miasta Legnica (2,2 km),
- odbudowę wału Osobowice i Opatowice o łącznej długości (4,7 km),
- przebudowę zewnętrznej sieci wodnej w Zakładzie Karnym Nr 1 we Wrocławiu (wybudowano 0,87 km sieci wodociągowej),
- budowę instalacji wody szarej oraz przebudowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej w Zakładzie Karnym w Oleśnicy,
- w 2015 r. zrealizowano również zadania z dofinansowaniem POIiŚ z terminem uzyskania efektu ekologicznego w latach następnych, a mianowicie:
  1. „Rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Nowogrodziec – etap I a" - realizacja rzeczowa do 31.12.2015 r., potwierdzenie efektu rzeczowego i efektu ekologiczny w 2016 r., wg wstępnych danych zrealizowano budowę sieci wodociągowej o długości 28,32 km,
  2. „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej aglomeracji Jelenia Góra" - realizacja rzeczowa do 31.12.2015 r., potwierdzenie efektu rzeczowego i efektu ekologiczny w 2016 r., wg wstępnych danych zrealizowano modernizację sieci wodociągowej o długości 25,44 km.

Ponadto ze środków Funduszu realizowano zadania, które będą kontynuowane w latach następnych, w tym m.in.:

- „Modernizacja Rowu S-31 na terenie Gminy Wrocław",
- „Modernizacja obwałowań w rejonie Widawy. Odcinek Kotowice - Paniowice, gm. Oborniki Śl.",
- „Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody SUW SERBY" realizowane przez PWiK sp. z o.o. w Głogowie dzięki której utrzymana zostanie wydajność 8 640 m^3/dobę (ilość osób zaopatrywanych w wodę 73093).

4.2. Leśnictwo, ochrona przyrody i krajobrazu

Z dziedziny ochrony przyrody i lasów Fundusz rozpatrzył w 2015 r. 40 wniosków, z których 22 zostały pozytywnie rozpatrzone przez Zarząd i Radę Nadzorczą, 5 nie spełniało obowiązujących w Funduszu „Kryteriów ..." i „Zasad ...", 2 zostały wycofane przez wnioskodawcę, 4 zostały rozpatrzone odmownie ze względu na niewielki efekt ekologiczny planowany do uzyskania w wyniku realizacji, a 7 pozostało do rozstrzygnięcia w 2016 r.

W ciągu roku w trakcie realizacji znajdowało się 31 zadań. Fundusz wydatkował środki na dofinansowanie 26. zadań.

Realizacja zadań z zakresu ochrony przyrody i lasów na terenie województwa dolnośląskiego dofinansowana została przez Fundusz w 2015 r. kwotą 1 640,6 tys. zł (0,5% środków wypłaconych na realizację wszystkich zadań statutowych), z czego:

- dotacje stanowiły 1 588,9 tys. zł (96,8%),
- pożyczki na zachowanie płynności finansowej 51,7 tys. zł (3,2%).

Na lata następne powstały zobowiązania wynikające z zawartych umów w stosunku do 15. zadań kontynuowanych na kwotę 962,3 tys. zł w formie dotacji (1,0% wszystkich zobowiązań).

Dofinansowanie przez WFOŚiGW we Wrocławiu w 2015 r.
zadań z zakresu leśnictwo, ochrona przyrody i krajobrazu

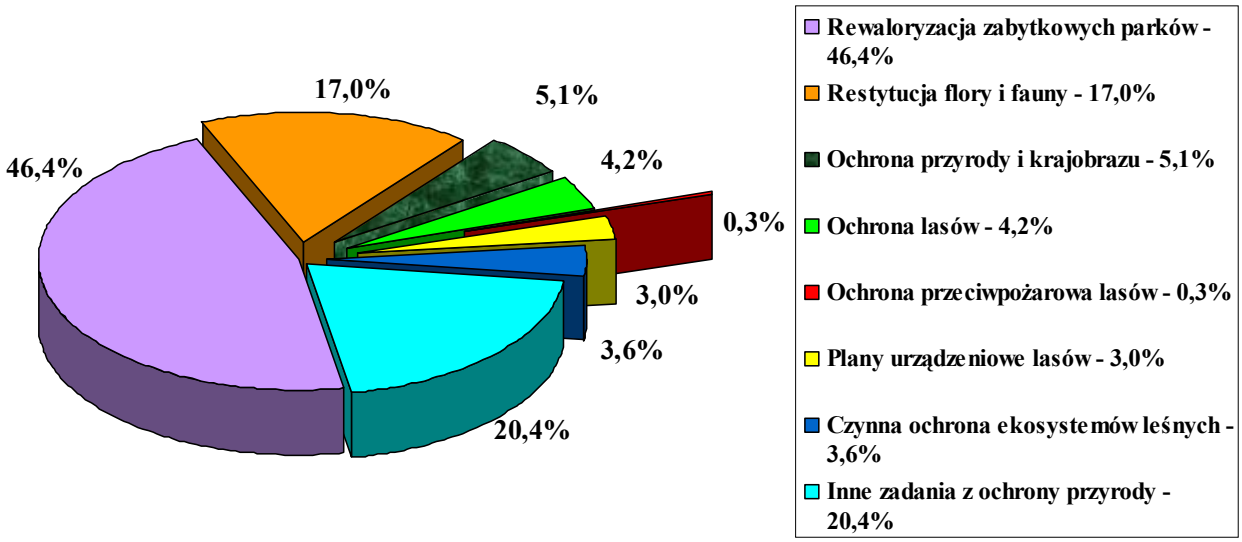

Spośród zadań zakończonych w 2015 r. przy wsparciu finansowym Funduszu na szczególne wyróżnienie zasługują realizowane przez:

- Polski Związek Wędkarski Okręg w Wałbrzychu - „Wzmocnienie i utrzymanie równowagi biologicznej oraz zachowanie i ochrona różnorodności ichtiofauny w rzekach okręgu wałbrzyskiego w roku 2015”. Ogółem w ramach zadania do rzek: Nysa Kłodzka, Biała Lądecka, Ścinawka, Bystrzyca, Szybka, Dzika Orlica i ich dopływów wpuszczony został materiał zarybieniowy w ilościach: 582.000 szt. wylęgu żerującego pstrąga potokowego oraz 5.910 kg dwulatka pstrąga potokowego,

- Obwody łowieckie kudowskiego Koła Łowieckiego: „Granica” i wałbrzyskiego Koła Łowieckiego „Szarak” – „Odbudowa populacji zająca szaraka”,

- Fundację Ekorozwoju we Wrocławiu - „Drogi dla Natury – kampania promocji zadrzewień w krajobrazie rolniczym jako siedlisk przyrody i korytarzy ekologicznych – realizacja zadań z zakresu ochrony przyrody na terenie 5 gmin Dolnego Śląska w ramach projektu dofinansowanego ze środków programu LIFE+”.
  W ramach przedsięwzięcia:
  - wykonano modelowe nasadzenia 70. drzew w każdej z gmin: Bystrzyca Kłodzka, Strzelin, Prusice, Cieszków, Krośnice,
  - wykonano ekspertyzy 10. drzew w każdej z gmin: Bystrzyca Kłodzka, Strzelin, Prusice, Cieszków, Krośnice,
  - wykonano modelowe pielęgnacje 10 drzew w każdej z gmin: Bystrzyca Kłodzka, Strzelin, Prusice, Cieszków, Krośnice.

  Realizacja zadania wpłynęła na poprawę stanu 50 sztuk cennych przyrodniczo drzew. Ponadto dosadzono 350 drzew na terenie 5. dolnośląskich gmin: Bystrzyca Kłodzka, Strzelin, Prusice, Cieszków, Krośnice.

- Stowarzyszenie Lipówka – „Ochrona przyrody poprzez nasadzenia drzew gatunków rodzimych wzdłuż drogi powiatowej nr 1358D w Wielkiej Lipie”. W ramach zadania dokonano nasadzeń 178 szt. Jarząbu pospolitego 2 palikami i osłonami w części drogi powiatowej nr 1358D w Wielkiej Lipie o długości ok. 900 m.

- Powiat Oleśnicki – „Wykonanie dokumentacji inwentaryzacji stanu lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa na obszarze Powiatu Oleśnickiego”. W wyniku realizacji przedsięwzięcia wykonano dokumentację urządzeniową dla lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa na obszarze Powiatu Oleśnickiego na powierzchni 627,64 ha.
- Powiat Wołowski – „Wykonanie dokumentacji urządzeniowej dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa na obszarze Powiatu Wołoskiego”. W wyniku realizacji przedsięwzięcia wykonano dokumentację urządzeniową dla lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa na obszarze Powiatu Wołowskiego na powierzchni 414,99 ha.
- Gminę Brzeg Dolny – „Rewaloryzacja stawów krajobrazowych: Stawu Młyńskiego, Stawu Owalnego wraz z fosą i kanałem Ozdobnym w zabytkowym parku w Brzegu Dolnym”. W wyniku realizacji przedsięwzięcia zrewaloryzowano Staw Młyńskiego i Staw Owalnego oraz fosę i kanał Ozdobny z przynależnymi budowlami wodnymi i instalacjami na terenie zabytkowego parku w Brzegu Dolnym, położonego w obrębie ulicy Kolejowej i ulicy Leśnej. Pozwoliło to na przywrócenie właściwego stanu ekosystemu obiektów wodnych o powierzchni łącznej 1,964 ha, co oddziaływało na zabytkowy park w Brzegu Dolnym o powierzchni 46,77 ha, obiekt objęty ochroną konserwatorską na podstawie wpisu do rejestru zabytków pod numerem A/2664/195 z dnia 31.05.1950 r.
- Gminę Brzeg Dolny – „Rewaloryzacja Stawu Topolowego wraz z rowami w zabytkowym Parku Miejskim w Brzegu Dolnym”. W wyniku realizacji przedsięwzięcia zrewaloryzowano Staw Topolowy wraz z rowem doprowadzalnikiem i rowem z kaskadami na terenie zabytkowego parku w Brzegu Dolnym, położonego w obrębie ulicy 1-go Maja. Realizacja zadania pomogła w przywróceniu właściwego stanu ekosystemu obiektów wodnych o powierzchni łącznej 0,5865 ha, oddziaływujących na zabytkowy park w Brzegu Dolnym o powierzchni 46,77 ha, obiekt objęty ochroną konserwatorską na podstawie wpisu do rejestru zabytków pod numerem A/2664/195 z dnia 31.05.1950r.
- Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych we Wrocławiu, który przeprowadził w roku 2015 kolejną edycję „Akcji żaba”. W ramach akcji na 8. przejściach migracyjnych na terenie Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy” 41 drużynek dzieci i młodzieży przeniosło przez drogi 11.911 płazów. Akcja połączona była z edukacją przyrodniczą dotyczącą płazów w szkołach podstawowych – prelekcji wysłuchało 1.220 osób.

Ponadto ze środków Funduszu realizowano zadania, których zakończenie planowane jest w latach następnych:

- „Zachowanie różnorodności biologicznej poprzez ochronę ex situ jesionu wyniosłego, wiązu górskiego, wiązu pospolitego oraz wiązu szypułkowego na terenie Dolnego Śląska na obszarze Natura 2000” - zadanie realizowane jest przez Leśny Bank Genów Kostrzyna,
- „Ochrona różnorodności biologicznej w Parku Narodowym Gór Stołowych” – zadanie realizowane jest na powierzchni 20,15 ha przez Park Narodowy Gór Stołowych w Kudowie Zdroju,
- Odbudowa populacji zająca szaraka w obwodach łowieckich świdnickich Kół Łowieckich: „Knieja”, „Głuszec” i „Dzik” oraz w obwodach łowieckich wałbrzyskiego Koła Łowieckiego „Szarak”.

4.3. Edukacja ekologiczna

Fundusz rozpatrzył w 2015 r. 111 wniosków o dofinansowanie zadań z zakresu edukacji ekologicznej, z których 62 zostały pozytywnie rozpatrzone przez Zarząd i Radę Nadzorczą, 7 zostało rozpatrzonych odmownie ze względu na niewielki efekt edukacyjny planowany do uzyskania w wyniku ich realizacji, 9 nie spełniało „Kryteriów ...” i „Zasad ...” Funduszu, 20 zostało wycofanych przez wnioskodawców, a 13 pozostało do rozstrzygnięcia na 2016 r.

W ciągu roku w trakcie realizacji znajdowało się 114 zadań. Fundusz wydatkował środki na dofinansowanie 104. zadań.

Na dofinansowanie realizacji zadań z dziedziny edukacji ekologicznej Fundusz wydatkował 7 149,0 tys. zł (2,0% środków wypłaconych na realizację wszystkich zadań statutowych), z czego:

- dotacje stanowiły 4 135,1 tys. zł (57,9%),
- pożyczki 325,0 tys. zł (4,5%),
- pożyczki na zachowanie płynności finansowej 2 688,9 tys. zł (37,6%).

Na realizację 21. zadań kontynuowanych Fundusz posiada zobowiązania na lata następne wynikające z zawartych umów na kwotę 675,7 tys. zł w formie dotacji (0,7% wszystkich zobowiązań).

Działalność z zakresu edukacji ekologicznej charakteryzowała się dużą różnorodnością zarówno ze względu na formę jak i tematykę. Wśród wnioskodawców realizujących różne przedsięwzięcia w omawianej dziedzinie przeważają stowarzyszenia, fundacje, jednostki samorządowe oraz szkoły wyższe.

W roku 2015 Fundusz prowadził 2 nabory wniosków z dziedziny edukacji ekologicznej:

- 1 nabór od 01 grudnia 2014 r. do 23.03.2015 r.,
- 2 nabór od 17 sierpnia 2015 r. do 7 września 2015 r. - przeznaczony był dla wniosków na zadania spełniające następujące warunki:
  a) okres realizacji zadania kończy się do dnia 31.12.2015 r.,
  b) termin wypłaty 1. raty dotacji lub całości dotacji planowany był na rok 2015 r.

Do najważniejszych zadań w dziedzinie edukacji ekologicznej i popularyzacji problemów ochrony środowiska, finansowanych przez Fundusz w 2015 r. należą:

Rozwój bazy w ośrodkach edukacyjnych spełniających kryteria jakości i zasięgu dla Dolnego Śląska

- W okresie sprawozdawczym zakończona została realizacja zadania „Rozwój bazy edukacyjnej Interaktywnego Centrum Poszanowania Energii w Bielawie”, realizowanego przez Gminę Bielawa (poszerzenie bielawskiej bazy dydaktycznej w zakresie edukacji ekologicznej: zakup pomocy dydaktycznych, stworzenie strony internetowej ICPE). Zadaniem objęto ok. 2 000 osób.

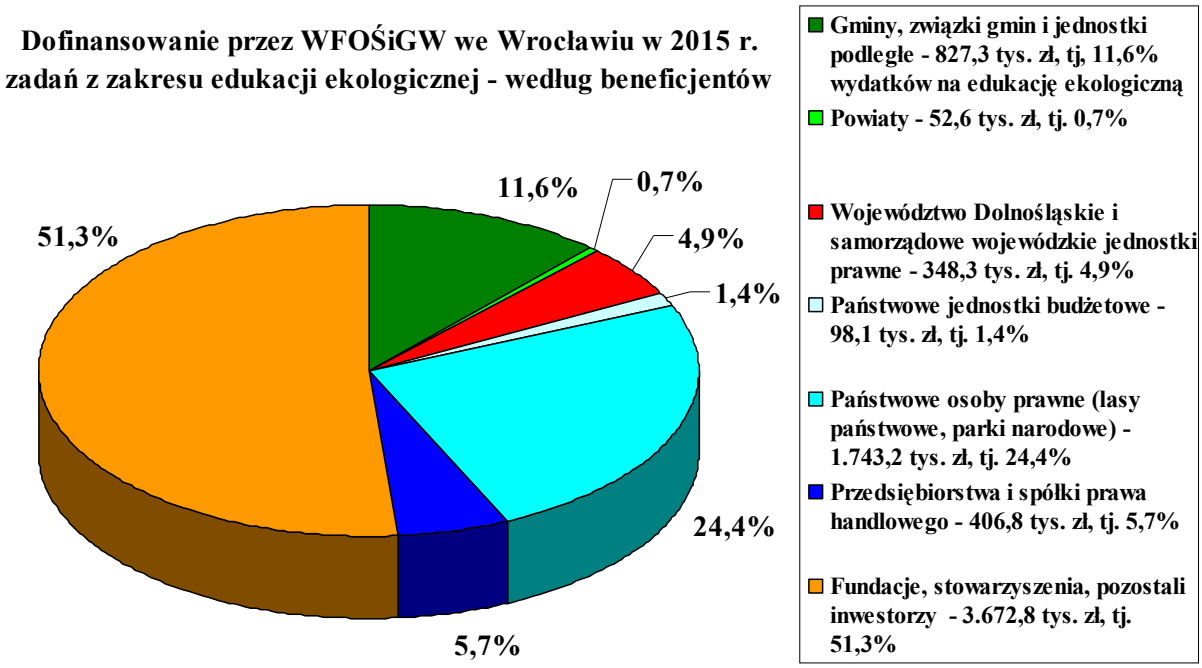

Infrastruktura edukacji ekologicznej, w tym ścieżki przyrodnicze

W okresie sprawozdawczym zakończona została realizacja zadań:

- „Budowa dwóch ścieżek edukacyjno - ekologicznych na obszarze Gór Bystrzyckich", realizowane przez Fundację Zielony Szlak we Wrocławiu. Ścieżki edukacyjno – ekologiczne („Szlak tropicieli" i „Szlak zbieraczy") są o długości 7 km każda. Początek obu ścieżek usytuowany jest w centralnym miejscu wsi Paszków, położonej u podnóża Gór Bystrzyckich, w odległości kilku kilometrów od Polanicy Zdroju. Na szlakach umieszczonych zostało ogółem 19 tablic W połowie każdej z tras wybudowano miejsca odpoczynku, wyposażone w ławki ze stołami, pojemniki na śmieci oraz stojaki na 10 rowerów. Miejsca te pełnią również funkcję „zielonych klas" dla zorganizowanych grup dzieci i młodzieży. W ramach przedsięwzięcia opracowany został Przewodnik (5 000 szt.), opisujący przyrodnicze walory Gór Bystrzyckich i zachęca do odwiedzania obu ścieżek. Oprócz treści turystycznych w głównej mierze przedstawia bogactwo występującej na tym obszarze fauny i flory ze szczególnym uwzględnieniem gatunków chronionych. W roku 2015 w ramach zadania uruchomiono również stronę internetową związaną ze ścieżkami, zakupiono domenę i miejsce na serwerze. Zadaniem objęto ok. 7 500 osób.
- Budowa ścieżki przyrodniczej o długości 1,8 km w dolinie rzeki Wierzbiak wraz z punktem widokowym na Przedgórze Sudeckie- zrealizowana przez Gminę Mściwojów;
- Budowa ścieżki przyrodniczej o długości 3,5 km w dolinie „Lasy Doliny Baryczy" zrealizowana przez Nadleśnictwo Żmigród;
- „Sudecka Zagroda Edukacyjna w Dobkowie" wykonana przez Stowarzyszenie Kaczawskie, współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013. W ramach Programu zaplanowano objęcie edukacją ekologiczną 1 200. osób w ciągu roku.

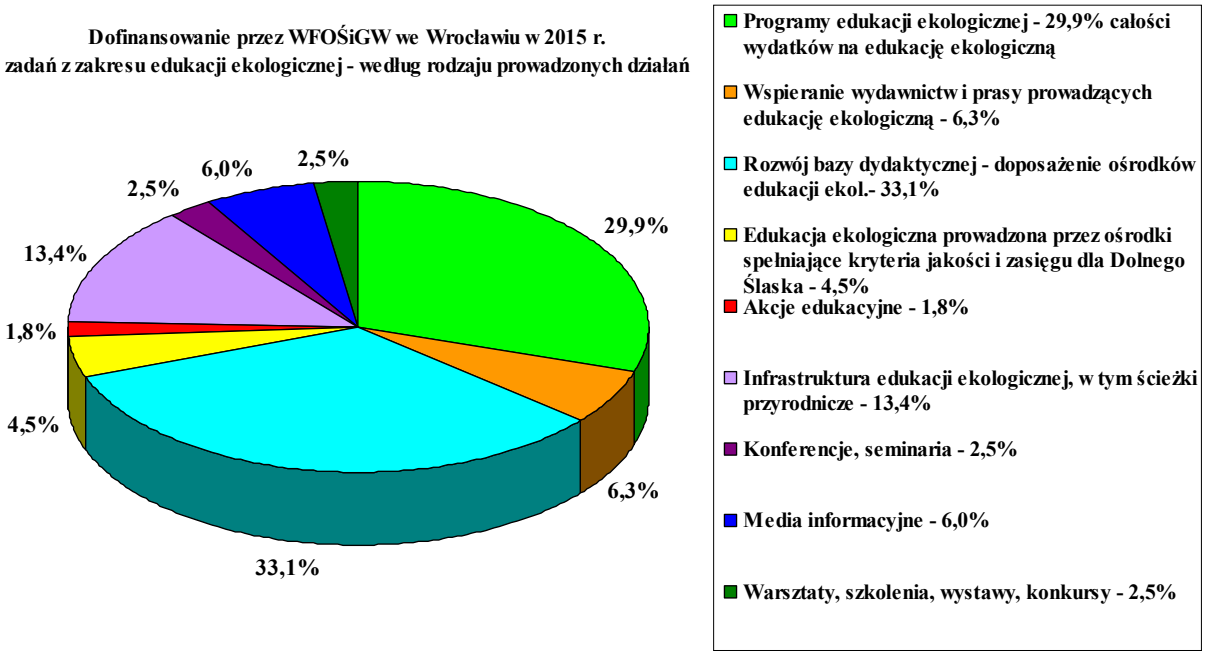

- Doposażenie ścieżki przyrodniczej „Skarby Lasu" na trasie Karłów – Wałkowa – Karłów z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych położonej na terenie Nadleśnictwa Milicz. Długość ścieżki wyniosła 2,9 km, na jej trasie zostały zamontowane następujące elementy małej architektury: wiatraki – szt. 2, tablice z mapami- szt. 2, tablice edukacyjne – 7 szt., metki – 50 szt. oraz ścieżka zmysłów – 1 szt. Zadanie to było realizowane przez Nadleśnictwo Milicz.
- Gmina Miejska Bolesławiec wybudowała ścieżkę przyrodniczą w parku miejskim przy ul. Parkowej w Bolesławcu o długości 0,52 km wraz z infrastrukturą – 4. tablicami edukacyjnymi i dendrofonem.

W roku 2015 prowadzone były ponadto zadania:

- „Ścieżki dydaktyczne i zagospodarowanie turystyczne w parkach krajobrazowych Dolnego Śląska 2015", realizowane przez Województwo Dolnośląskie – Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych we Wrocławiu. Realizacja zadania miała na celu:
  1) przybliżenie problematyki przyrodniczej poprzez przedstawienie obecnych na obszarze parków krajobrazowych gatunków fauny i flory oraz wskazanie ciekawych miejsc, wartych odwiedzenia,
  2) ułatwienie ruchu turystycznego na terenie parków krajobrazowych poprzez umieszczenie tablic informacyjnych, pełniących również funkcję promocyjną, gdyż na niektórych z nich zamieszczono mapki z wyznaczonymi szlakami pieszymi, rowerowymi itp. Ma to bezpośredni wpływ na usprawnienie ruchu turystycznego na obszarach parków krajobrazowych, ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze, zabezpieczenie terenu przed niekontrolowanym penetrowaniem, ograniczenie wydeptywania siedlisk gatunków chronionych (zwłaszcza związanych z podszytem, runem leśnym itp.), zmniejszenie ilości niepokojonych zwierząt, ograniczenie zaśmiecanego obszaru oraz ułatwienie jego uprzątnięcia. Osiągnięty został zaplanowany efekt rzeczowy i ekologiczny. Oszacowano, iż zrealizowana infrastruktura w okresie roku posłuży ok. 36 050. osobom.

- „Przygoda ze speleologią i paleontologią, czyli poznawanie jaskiń dla najmłodszych”, zrealizowane przez Stroński Park Aktywności "Jaskinia Niedźwiedzia" Sp. z o.o. Na zadanie składało się kilka elementów, których założeniem było przybliżenie tematyki badania jaskini z akcentem na prace paleontologiczne prowadzone w jaskini oraz przybliżenie tematyki speleologii przez oryginalny model zacisku jaskiniowego. Oprócz możliwości przeciskania w sztucznej szczelinie długości ok. 2,5 m z zaciskiem wewnątrz, dzieci mają okazję zapoznać się ze specyfiką pracy grotołaza, oglądając dodatkowe plansze oraz film prezentowany od niedawna w salce projekcyjnej. Kolejnym elementem dzięki któremu efekt ekologiczny został osiągnięty to uatrakcyjnienie trasy turystycznej w jaskini, poprzez umieszczenie reprodukcji Lwa Jaskiniowego naturalnej wielkości. Dzięki odnowieniu ekspozycji paleontologicznej na trasie turystycznej w Jaskini Niedźwiedziej, obraz pracy paleontologów w jaskini jest pełniejszy i pokazany w atrakcyjnej formie. Odnowiono również szkielet niedźwiedzia jaskiniowego eksponowanego w jaskini. Przedstawienie zagadnień procesów zachodzących w środowisku Jaskini w atrakcyjny sposób jest szczególnie ważne po kątem najmłodszych, aby dzieci mogły lepiej zrozumieć zagadnienia związane z jaskinią. Wymienione elementy znajdujące się w pawilonie wejściowym Jaskini Niedźwiedziej, jak i na trasie turystycznej, przyczynią się do lepszego poznania tematów związanych ze speleologią oraz paleontologią.
- Wiata edukacyjna „Ze szkółki do lasu i ludzi”, prowadzone przez Lasy Państwowe – Nadleśnictwo Bardo Śląskie. W wyniku realizacji przedsięwzięcia wykonano stanowisko edukacyjne dostępne dla ogółu społeczeństwa. Prowadzenie zajęć edukacyjnych w tym miejscu pozwala na: pokazanie i omówienie charakterystycznych elementów przyrodniczych i leśnych występujących na terenie Nadleśnictwa Bardo Śląskie, przedstawienie pracy leśnika oraz zadań realizowanych na szkółce leśnej jako części gospodarstwa leśnego, przedstawienie wiedzy w zakresie stadiów rozwojowych drzewostanu, pogłębienie wiedzy nt. obiegu materii w przyrodzie, przedstawienie wiedzy nt. różnorodnych funkcji lasu oraz sposobów udostępniania lasów społeczeństwu, przekazanie informacji nt. różnych form ochrony przyrody istniejących w Nadleśnictwie a w szczególności o obszarach Natura 2000, pogłębienie wiedzy nt. segregacji odpadów i jej wpływu na ochronę środowiska, integrowanie wiedzy, głównie przyrodniczej i plastycznej – warsztaty ekologiczne. Lekcje edukacyjne prowadzone są ze szkołami bez ograniczenia wiekowego, głównie z terenu powiatu ząbkowickiego i kłodzkiego. Prowadzone są również zajęcia dla licznie odwiedzających tereny Nadleśnictwa Bardo Śląskie szkół z całego kraju. Projekt skierowany jest głównie do młodzieży szkół, z którymi Nadleśnictwo Bardo Śląskie stale współpracuje (ok. 5000 osób).

Programy edukacji ekologicznej

W okresie sprawozdawczym ukończone zostały zadania:

- Realizacja programu przedszkolnej edukacji ekologicznej „Środowisko chronimy, bo optymistycznie na świat patrzymy”, prowadzone przez Gminę Strzegom.
- Program Edukacji Ekologicznej – „Chociaż mamy mało lat, z ekologią jesteśmy za pan brat”, realizowane przez Gminę Świebodzice. Działaniami edukacyjnymi objętych zostało ok. 200 osób.
- Edukacja leśna społeczeństwa – czyste środowisko najlepsze uzdrowisko, realizowane przez Lasy Państwowe - Nadleśnictwo Lądek Zdrój.
- „Wsparcie działań edukacyjnych w Parku Narodowym Gór Stołowych”, realizowane przez

Park Narodowy Gór Stołowych.

- Karkonoski Park Narodowy w Jeleniej Górze zakończył realizację projektu „Comenius viridis" realizowanego z czeskim Karkonoskim Narodowym Parkiem Vrchlabi i współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013. W ramach projektu m. in. zrealizowano:
  - 216 warsztatów edukacyjnych w których łącznie wzięło udział 6480 dzieci i młodzieży szkolnej,
  - transgraniczne warsztaty ekologiczne dla 88. nauczycieli,
  - 4 festyny edukacyjne dla społeczności lokalnych w Jeleniej Górze- Goduszynie – pn. „Baw się z nami", w Jeleniej Górze - Sobieszowie pn. "Piknik pod Chojnikiem", w Jeleniej Górze – Jagniątkowie pn. „Na tropach Karkonosza", w Szklarskiej Porębie pn. „Europejski Dzień Parków Narodowych",
  - 2. wystawy fotograficzne pt. „Grzyby Karkonoszy" i „Rośliny Karkonoszy",
  - wykonano modernizację KCEE w Szklarskiej Porębie w zakresie dostawy wraz z instalacją: systemu elektronicznego przewodnika, modernizacji 8. boksów edukacyjnych, systemu multimedialnego w salach edukacyjnych (projekcja 3D), systemu wyświetlania panoram w sali rezerwatów biosfery (rotunda), kiosku multimedialnnego oraz systemu zewnętrznej informacji wizualnej w postaci 2. ekranów LED,
  - wykonano i zamontowano przy KCEE w Szklarskiej Porębie 13 pulpitów obrotowych i 6 tablic informacyjno – edukacyjnych o parkach narodowych,
  - wykonano model Śnieżki oraz mrowisko zewnętrzne,
  - wydano 16 polskich wydawnictw i dydaktycznych pomocy ekologicznych w łącznym nakładzie 15 871 egz.,
  - wydano 15 czeskich (przetłumaczonych na język polski) wydawnictw i dydaktycznych pomocy ekologicznych w łącznym nakładzie 16 000 egz.

- Karkonoski Park Narodowy w Jeleniej Górze zakończył realizację zadania pn. „55 lat Karkonoskiego Parku Narodowego dla przyrody i regionu", które obejmowało m. in.: wydanie 10 przewodników po istniejących ścieżkach dydaktyczno – przyrodniczych na terenie KPN w łącznym nakładzie 30 000 egz., opracowano i wydano przewodnik dla najmłodszych – „Małe Karkonosze" w nakładzie 1 000 egz., nagrano 3 filmy edukacyjne pt. „Na Górę Chojnik", „Doliną Wilczego Potoku" i „O klęsce – wspomnienie", zorganizowano dwie konferencje pn. „55 lat KPN dla przyrody i regionu" oraz „ Edukacja ekologiczna osób niepełnosprawnych w polskich parkach narodowych – nowe metody i najlepsze praktyki edukacyjne na obszarach przyrodniczo cennych" w wyniku której został wydany informator „Udostępnienie Polskich Parków Narodowych dla osób niepełnosprawnych" w nakładzie 1000 egz., zorganizowano 2. wystawy fotograficzne: „Kadry kreślone piórem" i „Fotografia Dzikiej Przyrody 2013" oraz 2 festyny: „Festyn Św. Anny w Sosnówce" i „Ekologiczna Majówka" w Szklarskiej Porębie. Ponadto w ramach zadania została wykonana edukacyjna miniścieżka przy Ośrodku Informacyjno – Edukacyjnym „Domek Myśliwski" w Karpaczu, odtworzono zniszczone tablice (31 szt.) i stelaże (16 szt.) stanowiące stanowiska edukacyjne na ścieżkach dydaktycznych KPN, doposażono salę dydaktyczną Karkonoskiego Banku Genów w Jagniątkowie w sprzęt i materiały umożliwiające prowadzenie edukacji ekologicznej dzieci oraz zakupiono i zainstalowano w pracowni plastycznej w KCEE w Szklarskiej Porębie piec ceramiczny.

- Karkonoski Park Narodowy w Jeleniej Górze zrealizował program edukacyjny pn. „Edukacja przez zabawę – wydawnictwa oraz działania popularyzujące przyrodę KPN" w ramach którego przeprowadzono dwudniowe warsztaty edukacyjne pn. „Motyle Karkonoszy" i konkurs dla dzieci ze szkół podstawowych „Moje Karkonosze – mapa

małego przyrodnika" oraz wydano 7 publikacji:
- Przewodnik geoturystyczny po KPN w nakładzie 3 000 egz.,
- Minerały polskich Karkonoszy w nakładzie 3 000 egz.,
- Rośliny KPN w nakładzie 3 000 egz.,
- Zwierzęta KPN w nakładzie 3 000 egz.,
- Ptasie Wrota czyli migracje ptaków w Karkonoszach w nakładzie 3 000 egz.,
- Mapa turystyczno – przyrodnicza KPN w nakładzie 10 000 egz.,
- Ulotka „Drewno wiecznie żywe, życie po życiu" w nakładzie 5 000 egz.,

- Związek Gmin Karkonoskich zrealizował program edukacji ekologicznej „Czyste Karkonosze" obejmujący zorganizowanie 40 warsztatów terenowych i 2 akcji sprzątania oraz przeprowadzenie 6 konkursów ekologicznych dla dzieci i młodzieży z terenu gmin związkowych tj. Karpacza, Kowar, Mysłakowic, Piechowic, Podgórzyna, Szklarskiej Poręby oraz zaproszonych gościnnie gmin: Jeżowa Sudeckiego, Janowic Wielkich i Starej Kamienicy. W zorganizowanych warsztatach i konkursach ekologicznych tj. plastycznym „Czyste Karkonosze", fotograficznym „Przyroda Karkonoszy", konkursie dla placówek oświatowych pn. „Zbieramy zużyte baterie" oraz Międzyszkolnym konkursie piosenki turystycznej i ekologicznej wzięło udział łącznie 3 934. dzieci i młodzieży z 44. placówek oświatowych (12. przedszkoli, 15. szkół podstawowych, 14. zespołów szkół, 3. gimnazjów). Finał konkursów w formie festynu i wystawę prac konkursowych zorganizowano w parku przy pałacu w Bukowcu w dniu 12.06.2015 r. W ramach programu wydano i rozprowadzono 2. broszury pn.: „Razem dbamy o środowisko – segregujemy odpady" w nakładzie 3 000 egz. oraz „Przewodnik po miejscach edukacji ekologicznej w Rejonie Karkonoskim" w nakładzie 2 000 egz.

- Nadleśnictwo Świeradów zakończyło „Program działalności edukacyjnej Leśnego Kompleksu Promocyjnego Sudety Zachodnie w 2014 roku". W ramach zadania przeprowadzono m.in.: program edukacyjno-warsztatowy „Zielony Rower", 100 godzin terenowych zajęć warsztatowych z młodzieżą szkolną, 3 konkursy ekologiczne oraz 4 akcje edukacyjne. Ponadto wykonano: wirtualną ścieżkę edukacyjną, która funkcjonuje jako aplikacja mobilna pobierana ze strony internetowej Nadleśnictwa, e-folder Nadleśnictwa Świeradów, film edukacyjny obrazujący ochronę przyrody w Nadleśnictwie Świeradów dostępny na kanale YouTube. Zakupiono kiosk multimedialny, który został umieszczony w Ogrodzie Dydaktycznym Izery Trzech Żywiołów oraz 8 tablic edukacyjnych, które zostały zamontowane na trasach turystycznych.

- Program edukacyjny pn. „Lubańska Wiosna Ekologiczna'2015" zrealizowany przez Miasto Lubań obejmował: koncert inauguracyjny LWE'2015 pt. „Cieszymy się pięknym słońcem i oddychamy czystym powietrzem", konkursy ekologiczne: plastyczny pt. „Poznajemy grzyby", wiedzy przyrodniczej pt. „W królestwie grzybów" oraz „Ptaki jezior i rzek na Ziemi Lubańskiej", konkurs wiedzy „Czy znasz dobre rady na odpady", konkurs techniczny „Nie byle jaka budka dla ptaka i całkiem świeża dla nietoperza", fotograficzny pt. „W królestwie grzybów", wiedzy o bioregionie pt. „Doliną rzeki Kwisy – wody" i „W krainie łużyckich skarbów", Miejską i Powiatową Sesję Młodych Ekologów pt. „Łuny nad domami, czyli o tym, w jaki sposób zapobiegać skażeniu światłem?", dwie edukacyjne sesje wyjazdowe na ścieżki leśne do Nadleśnictwa Lwówek Śląski dla seniorów działających przy Ośrodku Wsparcia Dziennego w Lubaniu oraz dla przedszkolaków. Łącznie w programie wzięło udział 513 osób. Ponadto w ramach programu wydana została książka pt. „Skarby przyrody Ziemi Lubańskiej. Zachować dla siebie i innych" w nakładzie 1 000 egz.

- Gmina Miejska Bolesławiec zakończyła realizację programu edukacyjnego pt. „Zielone przedszkola w Bolesławcu” w którym 7 599 dzieci wzięło udział w 3. akcjach sprzątania świata, 21. warsztatach edukacyjnych i plastycznym konkursie ekologicznym.
- Regionalny Związek Pszczelarzy w Jeleniej Górze zrealizował program pn. „XVI Międzynarodowe Warsztaty Pszczelarskie Bartnictwo w Sudetach Zachodnich – 2015”, który obejmował m.in. przeprowadzenie 30 lekcji przyrodniczo – pszczelarskich z dziećmi i młodzieżą szkolną oraz zorganizowanie festynu na Placu Piastowskim w Jeleniej Górze w dniach 19-20 września 2015 r. Na festynie oprócz przemarszu pocztów sztandarowych odbyły się targi promocyjne produktów pszczelich i sprzętu pszczelarskiego, występy zespołów artystycznych, konkursy ekologiczne, degustacje różnych gatunków miodu. Była też możliwość obserwacji żywej pszczoły w ulu inhalacyjnym. W programie wzięło udział 2 550 osób.
- Muzeum Przyrodnicze w Jeleniej Górze zrealizowało program „Podnoszenie i poszerzanie świadomości ekologicznej oraz kształtowanie postaw ekologicznych mieszkańców Dolnego Śląska” w ramach którego m.in.: przeprowadzono cykl 37 prelekcji o tematyce przyrodniczej, konkurs plastyczny dla dzieci i młodzieży pt. „Znam przyrodę mojego miasta i regionu”, zorganizowano dwie wystawy czasowe: „Inny świat” i „Płazy i gady” oraz wystawę plenerową świeżych grzybów, wydano: folder informacyjny o Muzeum Przyrodniczym w nakładzie 1 000 egz., oraz 8 rodzajów pocztówek o tematyce przyrodniczej „Motyle w zbiorach Muzeum Przyrodniczego” w łącznym nakładzie 8 000 egz. i 8 rodzajów pocztówek o owadach w łącznym nakładzie 8 000 egz., wykonano dwa modele owadów: skorka i mrówki, odnowiono i zakonserwowano 5 uli figuralnych z istniejącej przy Muzeum pasiece karkonoskiej.
- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Bolesławcu przeprowadziło program edukacyjny pn. „Woda źródłem życia czyli z PWiK’iem o wodzie, ściekach i zielonej energii”. W programie wzięło udział 339 dzieci ze szkół podstawowych z terenu miasta i gminy Bolesławiec.
- „Rozwój aktywnej edukacji ekologicznej realizowanej w Nadleśnictwie Złotoryja”.
- Program edukacji ekologicznej "TAK dla EKO" realizowany przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Złotoryi.
- Centrum Edukacyjno – Turystyczno – Sportowe w Krośnicach zrealizowało program edukacji ekologicznej w ramach zadania pn. „Poznajemy Park Krajobrazowy Dolina Baryczy – 2015”, w którym udział wzięło łącznie 1 019 osób, tj. dzieci i młodzieży z 24. placówek oświatowych z terenu województwa dolnośląskiego. Program zrealizowany został w okresie kwiecień - wrzesień 2015 r. w formie 3 - dniowych pobytów grup dzieci i młodzieży szkolnej. Łącznie w programie uczestniczyły 44 grupy. Każda z nich wzięła udział w 6. zajęciach (4. warsztatowo – laboratoryjnych i 2. terenowych). Zajęcia poświęcone były promocji Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”, jego historii oraz występującej w jego granicach fauny i flory, ze szczególnym uwzględnieniem unikatowych Stawów Milickich.
- Dolnośląski Klub Ekologiczny zrealizował na terenie dwóch miast – Wrocławia oraz Legnicy program edukacji ekologicznej w ramach zadania pn. „CHRONIMY KLIMAT.” Program ten skierowany został do młodzieży szkolnej oraz gimnazjalnej z ww. miast i składał się z następujących działań edukacyjnych: wygłoszenie wykładów, przeprowadzenie warsztatów edukacyjnych terenowych oraz stacjonarnych, a także zorganizowanie konkursu plastycznego. Udział w projekcie wzięło łącznie 399 osób. Program miał na celu podniesienie świadomości ekologicznej młodzieży na temat przyczyn

zmian klimatu oraz skutków tych zmian dla człowieka i środowiska, a także możliwości ograniczenia negatywnego wpływu działalności człowieka na klimat.

W 2016 r. kontynuowane będą zadania:

- „Wałbrzyska Akademia Wody – Program Edukacji Ekologicznej, prowadzone przez Wałbrzyskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Celem programu jest poszerzenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, promocja ochrony środowiska, pobudzenie aktywności społecznej w zakresie eko-rozwoju, a w szczególności rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska z uwzględnieniem szacunku do przyrody i kształtowania ekologicznych zachowań dotyczących ochrony ujęć wodnych, oczyszczania ścieków i racjonalnego korzystania z zasobów wody. Działaniami objęto ok. 88 000 osób.
- „Ziemia Wałbrzyska – nieodkryte piękno – program edukacji ekologicznej dla dzieci i młodzieży Powiatu Wałbrzyskiego, realizowane przez Powiat Wałbrzyski. Celem projektu było przybliżenie wiedzy dotyczącej przyrody Powiatu Wałbrzyskiego. Projektem objęto ok. 10 tys. osób. W ramach projektu zatrudniono fotografa, zakupiono materiały na przygotowanie wystawy, zorganizowano wystawę prac konkursowych, zakupiono nagrody, zaprojektowano i wydrukowano plakaty reklamujące program, dodrukowany został w ilości 500 szt. album „Ziemia Wałbrzyska - nieodkryte piękno". Odbyło się 12 spotkań w placówkach oświatowych należących do Powiatu Wałbrzyskiego oraz – w instytucjach kultury, znajdujących się w 8. gminach Powiatu. Podczas spotkań prowadzone były wykłady prezentujące piękno fauny i flory Powiatu Wałbrzyskiego oraz omówiono problemy związane z ochroną środowiska i metody zapobiegania degradacji środowiska naturalnego człowieka. Podczas wykładów przekazywane były dodrukowane albumy.
- Program „Ekologia bez granic" realizowany przez Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu.
- Dofinansowanie edukacji ekologicznej i krajoznawczej w Centrum Edukacji Ekologicznej i Krajoznawstwa „Salamandra" w Myśliborzu prowadzonym przez DZPK we Wrocławiu. W roku 2015 z zajęć edukacyjnych skorzystało 14 210 osób spełniających kryteria kwalifikacyjne Funduszu zgodnie z „Regulaminem udzielania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu dotacji na realizację programów z zakresu edukacji ekologicznej w ośrodkach edukacyjnych", w tym: 1 121 przedszkolaków, 6 144 uczniów szkół podstawowych, 3 757 gimnazjalistów, 1 506 uczniów ze szkół średnich oraz 1 682 osoby z innych grup zorganizowanych. Edukacja prowadzona była cały rok, zgodnie z przyjętym przez DZPK programem i obejmowała różnorakie formy i metody działań przyrodniczo-edukacyjnych: zajęcia terenowe, laboratoryjne, seminaryjne, komputerowe, plenery artystyczne, itp.

Akcje i kampanie edukacyjne

W okresie sprawozdawczym ukończone zostały zadania:

- Prowadzone przez Oddział Terenowy Stowarzyszenia „Wolna Przedsiębiorczość w Świdnicy, które pozostawały w realizacji na koniec roku 2014:
  - Ekokreatywni, czyli od pomysłu do wdrożenia (umowa z 2013 r.). Działaniami edukacyjnymi objęto ok. 1 231 900 osób w skali kraju. Głównym celem zadania było podnoszenie poziomu świadomości i wiedzy odnośnie innowacji w ochronie środowiska. W ramach zadania m.in. przeprowadzono szkolenia i warsztaty w systemie tradycyjnym

oraz on-line, zapewniające dyfuzję wiedzy w zakresie tworzenia i wdrażania innowacji – technicznych i pozatechnicznych, nowych produktów i usług, konferencję otwierającą, debatę medialną, webinaria, kampanie promocyjne w internecie i mediach. W ramach zadania pokazywany był wpływ eko-innowacji na rozwój gospodarki z uwzględnieniem m.in. osób fizycznych (gospodarstw domowych). Realizacja zadania miała umożliwić nie tylko wzrost świadomości odnośnie znaczenia eko-innowacji w ochronie środowiska, ale także wzrost wiedzy, która wykorzystana może być bezpośrednio do tworzenia nowych ekologicznych rozwiązań i ich wdrażania.

- Od konsumenta do prosumenta – czyli dlaczego warto wdrożyć inteligentne sieci energetyczne w Polsce (umowa z 2014 r.). Podstawowym celem projektu było zwiększenie poziomu świadomości a także uzyskanie akceptacji społecznej oraz spowodowanie zmiany zachowań użytkowników w zakresie inteligentnych sieci energetycznych poprzez ukazanie im korzyści z wdrożenia ISE dla: środowiska, bezpieczeństwa energetycznego kraju, konsumenta i prosumenta. W ramach projektu zrealizowano szereg działań edukacyjnych, promocyjnych i informacyjnych. Docelowymi odbiorcami projektu był ogół społeczeństwa – konsumenci energii. Działaniami edukacyjnymi objęto ok. 1 618 260 osób w skali kraju.

- „Czysta Bielawa" – podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie segregacji odpadów. Zadanie realizowane przez Gminę Bielawa, w trakcie którego działaniami edukacyjnymi objętych zostało ok. 25 000 osób. Zadanie zostało zakończone, ale rozliczone zostanie w roku 2016.

W roku 2015 prowadzone były ponadto zadania:

- Zbieranie śmieci i konkurs ekologiczny pn. „Święto Ziemi – na brzegu jeziora", realizowane przez Gminę Walim. Działaniami edukacyjnymi objętych zostało ok. 1 700 osób,
- „Edukacja leśna społeczeństwa – akcje edukacyjno – promocyjne", prowadzone przez Lasy Państwowe – Nadleśnictwo Lądek Zdrój,
- „Czarnoborskie spotkanie z przyrodą", prowadzone przez Gminę Czarny Bór.
- Akcja Edukacyjna dla uczniów gminnych szkół podstawowych i gimnazjalnych „Moja EKOjczyzna", prowadzone przez Gminę Świdnica.
- Akcja edukacyjna mieszkańców Miasta Wałbrzycha „Więcej wiem, śmiecę mniej", realizowane przez Gminę Wałbrzych. Działaniami edukacyjnymi objętych jest ok. 100 000 osób.

Warsztaty/szkolenia

- Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych w Jeleniej Górze zorganizował we współpracy z Karkonoskim Parkiem Narodowym 3 warsztaty edukacyjne dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami, w których wzięło udział ponad 60 osób.

Media informacyjne

W okresie sprawozdawczym zakończone zostały zadania:

- „Zielony Rozwój Gospodarki – rośnie świadomość mieszkańców Oławy, Kłodzka, ale i całego Dolnego Śląska", realizowane przez Firmę INTERGOL Paweł Golak. Działaniami edukacyjnymi objętych zostało ok. 75 000 osób.
- „Rozwój świadomości ekologicznej mieszkańców Dolnego Śląska poprzez media

informacyjne. Dobre praktyki w odpowiedzialnym biznesie. Zadanie realizowane jest przez Firmę FM MEDIA Wioletta Wojciechowska – Rybczyńska. Działaniami edukacyjnymi objętych zostało ok. 490 000 osób.

- Film przyrodniczy pt. „Dolny Śląsk kraina niezwykła" zrealizowany przez Annę Frąckowiak–Ostrejko. Stworzono ostateczną wersji filmu trwającego 30 minut i wyemitowano ją w TVP ABC i TVP 3.
- Fundacja Ekorozwoju zakończyła realizację 35-minutowego filmu przyrodniczego „Sekretne życie drzew".
- W ramach konkursu pn. „Rozwój świadomości ekologicznej mieszkańców Dolnego Śląska poprzez media informacyjne – Zielony Rozwój Gospodarki" rozstrzygniętego w 2014 r. Agencja Reklamy i Promocji „DAMI" Spółka z o.o. w Jeleniej Górze zrealizowała zadanie: Produkcja i emisja cyklu 7. reportaży pn. „Zielone Światło"

Wystawy/konkursy

W okresie sprawozdawczym realizowane były zadania:

- Konkursy ekologiczne dla dzieci i młodzieży pt. „Ochrona przyrody w Polsce", „Bądźmy przyjaciółmi przyrody", „Czyste Góry" oraz „Przegląd Piosenki Ekologicznej i Turystycznej" przeprowadzone przez Okręg Ligi Ochrony Przyrody w Jeleniej Górze, w których łącznie wzięło udział 3 562. dzieci ze szkół podstawowych i gimnazjalnych regionu jeleniogórskiego.
- Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Nysa w Jeleniej Górze zorganizowało VII/XI Dolnośląski Konkurs Bezpieczeństwa dla dzieci i młodzieży „Uczę się bezpiecznie żyć". W półfinałach i finale konkursu wzięło udział 872. dzieci z terenu całego województwa dolnośląskiego.
- Towarzystwo Ochrony Przyrody i Krajobrazu TOPiK w Zgorzelcu przeprowadziło konkurs „Łużycka Przyroda i Historia" w którym wzięło udział 72. uczniów z 18. szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z powiatów bolesławieckiego, lubańskiego i zgorzeleckiego.
- „IX Turniej Wiedzy Ekologicznej "Energia i środowisko" realizowany przez Legnicką Bibliotekę Publiczną.
- XX Ogólnopolski Festiwal Piosenki Ekologicznej EKOPIOSENKA 2015 realizowany przez Miasto Legnica.
- XIV edycja ponadregionalnego konkursu dla uczniów szkół gimnazjalnych z terenów parków krajobrazowych Polski pt. „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski" zorganizowana przez Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych. W etapie szkolnym udział wzięło 1 287. uczniów z 49. gimnazjów z terenu 37. gmin. Do etapu wojewódzkiego zakwalifikowało się 12 czteroosobowych drużyn. Zwycięska drużyna z Gimnazjum nr 2 w Boguszowie Gorcach reprezentowała województwo dolnośląskie na etapie ogólnopolskim konkursu, zorganizowanym przez Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego w dniu 26 maja 2015r. w Zielonej Górze.

Konferencje/seminaria

- Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu zorganizował III Ogólnopolską Konferencję pt. „Finanse i rachunkowość na rzecz zrównoważonego rozwoju – odpowiedzialność, etyka,

stabilność finansowa", która odbyła się w dniach 13-15 kwietnia 2015 r. w Karpaczu. Wydano materiały pokonferencyjne w 3. tomach, w języku polskim (500 egz.) i w języku angielskim (270 egz.), w łącznym nakładzie 770 egz.

Wspieranie wydawnictw i prasy prowadzących edukację ekologiczną

Zakończono realizację zadań:

- Naturalne piękno Ziemi Wałbrzyskiej – trzyczęściowy przewodnik: „Rośliny Ziemi Wałbrzyskiej" oraz „Skały i minerały Ziemi Wałbrzyskiej" – przygotowanie, wydruk i rozpowszechnienie, realizowane przez Powiat Wałbrzyski (nakład – 1 000 egz.).
- Muzeum Przyrodnicze w Jeleniej Górze wydało tom 18 „Przyrody Sudetów" w nakładzie 1200 egz.,
- Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych we Wrocławiu wydał:
  - 10 rodzajów ulotek nt. „Ptaków Doliny Baryczy" w łącznym nakładzie 10 000 egz.,
  - ulotkę nt. domów tyrolskich na terenie Rudawskiego Parku Krajobrazowego w nakładzie 2 000 egz.
  - ulotkę nt. nietoperzy na terenie Rudawskiego Parku Krajobrazowego i Parku Krajobrazowego Doliny Bobru w nakładzie 2 000 egz.
  - ulotkę nt. motyli chronionych na terenie Rudawskiego Parku Krajobrazowego i Parku Krajobrazowego Doliny Bobru w nakładzie 2 000 egz.
  - 4 rodzaje ulotek nt. atrakcji geologicznych parków krajobrazowych regionu wałbrzyskiego w łącznym nakładzie 8 000 egz.
  - ulotkę pt. „Kościół pw. Nawiedzenia Marii Panny na szczycie Góry Ślęży" w nakładzie 1 000 egz.
  - ulotkę pt. „Kondratów na dolnośląskim szlaku Cystersów" w nakładzie 1 000 egz.
  - ulotkę pt. „Paszowice na dolnośląskim szlaku Cystersów" w nakładzie 1 000 egz.
  - broszurę pt. „Aktywność fizyczna dzieci i młodzieży – przewodnik dla korzystających z zajęć dydaktycznych w ośrodkach edukacyjnych DZPK" w nakładzie 1 000 egz.
  - broszurę pt. „Bioróżnorodność na terenie parków krajobrazowych – część 3 ryby" w nakładzie 1 000 egz.
  - książkowe opracowanie przyrodniczo - geologiczne nt. Rudawskiego Parku Krajobrazowego w nakładzie 1 000 egz.
  - folder z komiksami o parkach krajobrazowych pt. „Przyrodnicze opowieści obrazkowe" w nakładzie 2 000 egz.
- Powiat Kamiennogórski wydał publikację pn. „Ziemia Kamiennogórska – Spacery w Królestwie Roślin i Zwierząt" w nakładzie 2 000 egz.
- Zarząd Okręgu Ligi Ochrony Przyrody w Jeleniej Górze wydał wydawnictwo pn. „40 lat współpracy Polskiego Towarzystwa Schronisk Młodzieżowych i Ligi Ochrony Przyrody w Jeleniej Górze" Suplement lata 2006-2015 w nakładzie 200 egz.
- Dolnośląski Klub Ekologiczny wydał 6 numerów dwumiesięcznika „Zielona Planeta" w nakładzie 1 500 egz.
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu wydał „Raport o stanie środowiska w województwie dolnośląskim w 2014 r." w nakładzie 1 000 egzemplarzy płyty CD.
- Fundacja Doliny Pałaców i Ogrodów Kotliny Jeleniogórskiej wydała album

pn. „Dwujęzyczne wydawnictwo albumowe „Krajobraz kulturowy Kotliny Jeleniogórskiej" jako narzędzie promocji przy wpisie na listę dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego UNESCO" w ilości 2 000 egzemplarzy. Celem projektu jest stworzenie bazy do działań związanych z prowadzonymi pracami nad wpisem Doliny Pałaców i Ogrodów Kotliny Jeleniogórskiej na listę dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego UNESCO oraz prezentacja krajobrazu przyrodniczego i kulturowego Kotliny Jeleniogórskiej na forum światowym.

Prenumerata czasopism

W 2015 r. Fundusz ogłosił konkurs pn. „Prenumerata czasopism ekologicznych dla szkół i ośrodków edukacyjnych na terenie województwa dolnośląskiego". W ramach konkursu w roku szkolnym 2015/2016 Fundusz dofinansowuje prenumeratę czasopism do szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych: Aura – 80 szkół, Biologia w szkole – 234 szkoły, Edukacja biologiczna i środowiskowa – 112 szkół, Eko i My – 106 szkół, Ekonatura – 128 szkół, Głos przyrody – 148 szkół, MiniLO – 83 szkoły, Przyroda Polska – 316 szkół, Salamandra – 176 szkół. Ponadto Fundusz dofinansowuje prenumeratę wszystkich czasopism do 15. ośrodków edukacyjnych działających na terenie województwa dolnośląskiego.

4.4. Monitoring środowiska

Z zakresu monitoringu środowiska Fundusz rozpatrzył w 2015 r. 5 wniosków. Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie przez Zarząd i Radę Nadzorczą.

W ciągu roku w trakcie realizacji znajdowało się 9 zadań – wszystkie uzyskały dofinansowanie Funduszu.

Na zadania z dziedziny monitoringu środowiska Fundusz wydatkował w formie dotacji 3 787,8 tys. zł (1,1% środków wypłaconych na realizację wszystkich zadań statutowych).

Na realizację 4. zadań kontynuowanych Fundusz posiada zobowiązania na lata następne na kwotę 316,5 tys. zł w formie dotacji, wynikające z zawartych umów (0,3% wszystkich zobowiązań).

W 2015 roku Fundusz dofinansował:

- Badania monitoringowe środowiska na terenie województwa dolnośląskiego prowadzone przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. W ramach badań wykonano 40 419 oznaczeń fizykochemicznych powietrza, 33 253 oznaczenia fizykochemiczne wód powierzchniowych, 3 151 oznaczeń fizykochemicznych wód podziemnych, 1 674 oznaczenia fizykochemiczne gleb oraz pomiary hałasu w 57. punktach pomiarowych i pomiary promieniowania elektromagnetycznego w 45. punktach pomiarowych. Zrealizowano tym samym założenia „Programu Państwowego Monitoringu Środowiska województwa dolnośląskiego na lata 2013-2015" i Aneksów nr 1 i 2 do ww. programu.
- Doposażenie Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska we Wrocławiu w sprzęt laboratoryjny. W ramach zadania zakupiono: spektrometr emisyjny ICP OES, mikroskop badawczy z kamerą cyfrową i oprogramowaniem, mikroskop odwrócony z kamerą cyfrową

i oprogramowaniem oraz mikroskop badawczy stereoskopowy z kamerą cyfrową i oprogramowaniem.

Dofinansowanie przez WFOŚiGW we Wrocławiu w 2015 r. zadań z zakresu monitoringu środowiska

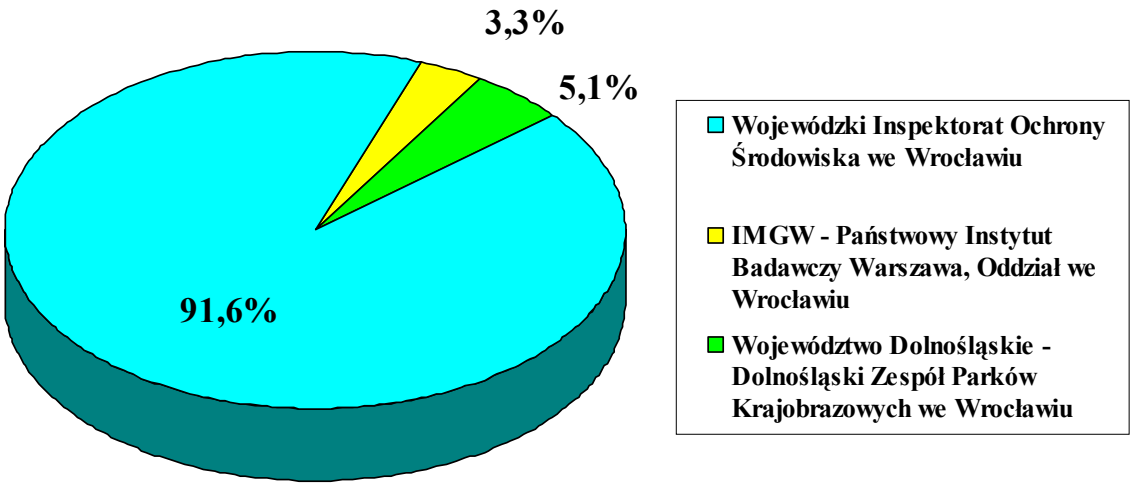

- Doposażenie Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska we Wrocławiu w pojazdy niezbędne do wykonywania monitoringu środowiska na terenie województwa dolnośląskiego. W ramach zadania zakupiono pojazd osobowo-dostawczy i pojazd osobowy, służące realizacji zadań monitoringowych na terenie województwa dolnośląskiego.
- Realizację przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu zadania pn. „Krótkoterminowe prognozowanie jakości powietrza w województwie dolnośląskim". W ramach zadania opracowano system prognoz krótkoterminowych jakości powietrza, który wykorzystując codzienne numeryczne prognozy meteorologiczne oraz prognozy emisji dostarcza informacji o przewidywanych poziomach stężeń zanieczyszczeń na całym obszarze województwa na 3 kolejne dni. Zadanie odpowiada wymaganiom dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszego powietrza dla Europy.
- Wieżę widokową na terenie użytku ekologicznego Przemkowskie Bagno - Przemkowskiego Parku Krajobrazowego, która umożliwi monitoring zwierząt i ptaków oraz ochronę przeciwpożarową na obszarze ok. 1 700 ha.

W 2015 r. kontynuowane były 3 zadania realizowane przez IMGW PIB Oddział we Wrocławiu, dofinansowane w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska - Saksonia 2007 — 2013 (PO WT SN-PL 2007 — 2013). Wszystkie trzy zadania: SANAERO, KLAPS i NEYMO realizowane są we współpracy z partnerami niemieckimi i polegają na prowadzeniu badań w obszarze przygranicznym. Tematyka badań obejmuje: monitoring i przetwarzanie starych zanieczyszczeń ekologicznych na terenach przygranicznych – SANAERO, zarządzanie zasobami wodnymi w zlewniach przygranicznych w obliczu zmian klimatycznych – NEYMO oraz zmiany klimatu, zanieczyszczenia powietrza i przekroczenia ładunków krytycznych w regionie granicznym Polska – Saksonia – KLAPS.

W 2015 roku kontynuowano zadanie realizowane przez WIOŚ we Wrocławiu, polegające na wykonaniu matematycznego modelowania jakości powietrza w województwie dolnośląskim na potrzeby rocznych ocen jakości powietrza za lata 2013-2015 oraz na opracowaniu systemu prognoz krótkoterminowych jakości powietrza, który wykorzystując codzienne numeryczne prognozy meteorologiczne oraz prognozy emisji dostarczać będzie informacji o przewidywanych poziomach stężeń zanieczyszczeń na całym obszarze województwa na 3 kolejne dni. Oba zadania odpowiadają na wymagania stawiane przez dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008r. w sprawie jakości powietrza i czystszego powietrza dla Europy.

4.5. Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków

Fundusz rozpatrzył w 2015 r. 22 wnioski z dziedziny zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków, z których 17 zostało pozytywnie rozpatrzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą, 2 nie spełniały obowiązujących w Funduszu „Kryteriów ...” i „Zasad...”, 2 zostały rozpatrzone odmownie ze względu na niewielki efekt planowany do uzyskania w wyniku ich realizacji, a 1 został wycofany przez wnioskodawcę.

W ciągu roku w trakcie realizacji znajdowało się 17 zadań - wszystkie uzyskały dofinansowanie Funduszu.

Na zadania z zakresu zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków Fundusz wydatkował w formie dotacji 2 604,3 tys. zł (0,7% środków wypłaconych na realizację wszystkich zadań statutowych).

Fundusz nie posiada zobowiązań wynikających z zawartych umów na realizację zadań kontynuowanych z tej dziedziny na lata następne.

Fundusz zawarł porozumienie oraz umowy w sprawie dofinansowania zadań związanych z likwidacją zagrożeń środowiska podczas zdarzeń nadzwyczajnych przez jednostki ochrony przeciwpożarowej z terenu województwa dolnośląskiego na łączną kwotę 2 598 500,00 tys. zł, w tym z:

- Komendą Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu (w dniu 22.04.2015 r.), zobowiązując się do przeznaczenia na objęty odrębnymi umowami cel dotacji w wysokości 1 300,0 tys. zł,
- Gminą Wrocław (w dniu 03.12.2015 r. zobowiązując się do przeznaczenia na objęty umową cel dotacji, tj. zakup ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla Komendy Miejskiej PSP we Wrocławiu w wysokości 400,0 tys. zł.,
- Zarządem Oddziału Wojewódzkiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej Województwa Dolnośląskiego (w dniu 29.04.2015 r., Aneksem nr 1/2015 z dnia 07.08.2015 r. oraz Aneksem nr 2/2015 z dnia 24.11.2015 r.), zobowiązując się do przeznaczenia na objęty porozumieniem cel dotacji w wysokości 898,5 tys. zł.

Ogółem w 2015 r. w ramach porozumień oraz odrębnych umów w sprawie dofinansowania zadań związanych z likwidacją zagrożeń środowiska podczas zdarzeń nadzwyczajnych dofinansowano zakup 18 samochodów pożarniczych, w tym dla:

- Ochotniczych Straży Pożarnych w: Chrząstawie Wielkiej, Boguszowie Gorcach, Różyńcu, Suchej Górnej, Żarowie, Wleniu, Zagrodnie, Rzeplinie, Brzegu Dolnym, Lubiążu, Malczycach, Pisarzowicach, Trzebieszowicach, Księginicach (14 samochodów).
- Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu (1 samochód).
- Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu (3 samochody).

4.6. Inne zadania

Fundusz rozpatrzył w 2015 r. 13 wniosków dotyczących innych zadań ochrony środowiska (w tym 11 dotyczących dofinansowania zadań z zakresu profilaktyki zdrowotnej). Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie.

W ciągu roku w trakcie realizacji znajdowało się 15 zadań – wszystkie uzyskały dofinansowanie Funduszu.

Dofinansowanie zadań z tego zakresu wyniosło łącznie 9 747,9 tys. zł (2,8% środków wypłaconych na realizację wszystkich zadań statutowych), z czego:
- dotacje stanowiły 1 397,4 tys. zł (14,3%),
- pożyczki 8 350,5 tys. zł (85,7%).

Na realizację 2 zadań kontynuowanych Fundusz posiada zobowiązania na lata następne wynikające z zawartych umów na kwotę 1 538,3 tys. zł w formie dotacji (1,6% wszystkich zobowiązań).

W ramach innych zadań Fundusz wspomógł zadania obejmujące:

Profilaktykę zdrowotną

W 2015 r. profilaktyką zdrowotną objęto 1 378. dzieci zamieszkujących na terenach, na których występują przekroczenia norm zanieczyszczeń środowiska, tj. w miastach Legnica i Wrocław. Organizatorami profilaktyki byli:
- "Oświata" Spółdzielnia Pracy we Wrocławiu – 165 dzieci,
- Caritas Archidiecezji Wrocławskiej – 146 dzieci,
- Fundacja "Kierunek Przygoda" z Wrocławia – 227 dzieci,
- Fundacja Tobiaszki z Wrocławia – 71 dzieci,
- Parafia Rzym.-Kat. P.w Św.Jakuba i Krzysztofa we Wrocławiu – 30 dzieci,
- Parafia Rzymskokatolicka p.w.Bożego Ciała we Wrocławiu – 25 dzieci,
- Sowarzyszenie Pomocy Dzieciom Nauka-Sport-Wypoczynek z Wrocławia – 48 dzieci,
- Stowarzyszenie "Zyj Kolorowo" z Wrocławia – 222 dzieci,
- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Ich Rodzinom w Szczególnie Trudnej Sytuacji Życiowej "Iskierka" z Wrocławia – 37 dzieci,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Dolnośląski Oddział Regionalny Jelenia Góra – 79 dzieci,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy we Wrocławiu – 328 dzieci.

Profilaktyka prowadzona była m.in. w miejscowościach: Świętouść, Świnoujście, Międzyzdroje i Darłowo.

Ponadto Fundusz wydatkował w 2015 r. środki na zadanie zrealizowane przez Związek Harcerstwa Polskiego, Chorągiew Dolnośląska w 2014 r., w ramach którego profilaktyką zdrowotną objęto 376. dzieci.

Usuwanie skutków powodzi

Ze środków Funduszu realizowano zadanie, które będzie kontynuowane w latach następnych, a mianowicie: „Utylizacja odpadów popowodziowych z zalanych terenów Gminy Bogatynia".

Zadania Województwa Dolnośląskiego

W roku 2015 zakończono realizację zadania rozpoczętego w 2012 roku i polegające na wsparciu Marszałka Województwa Dolnośląskiego w wypełnianiu ustawowego obowiązku w zakresie rejestracji, windykacji i kontroli wniesionych przez płatników wpłat z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i opłat produktowych oraz ich redystrybucji na fundusze ochrony środowiska różnych szczebli. Zadanie polega na zakupie licencji na korzystanie z systemów informatycznych („Wojewódzki Bank Zanieczyszczeń Środowiska" oraz moduł księgowy„Fundusz Pro") na lata 2012-2013 oraz szkoleniach specjalistycznych dla pracowników Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego w latach 2012-2015.

Inne wybrane zadania

Fundusz udzielił w 2015 r. dofinansowania w kwocie 8 350,5 tys. zł na wsparcie dużego zadania „Instalacja elektrolizy membranowej", realizowanego przez PCC Rokita Spółka Akcyjna z Brzegu Dolnego.

Nagrody za osiągnięcia w ochronie środowiska

Fundusz ufundował w 2015 r. nagrody finansowe za osiągnięcia w zakresie ochrony środowiska w wysokości 7 000 tys. zł dla:

- Klubu Sportowego Feniks Legnica – 1 000,00 zł,
- Dolnośląskiego Związku Pszczelarzy we Wrocławiu – 2 000,00 zł,
- Polskiego Związku Pszczelarskiego - Związku Pszczelarzy Ziemi Legnickiej, Regionalnego Związku Pszczelarzy w Jeleniej Górze – 2 000,00 zł.
- 2. placówek wyróżnionych tytułem Lidera Edukacji Ekologicznej w ramach V edycji Dolnośląskiej Sieci Szkół Promujących Ekorozwój „Ziemia dla wszystkich", organizowanej przez Kuratorium Oświaty we Wrocławiu – 2 000,00 zł.

5. Udział Funduszu w absorpcji środków pomocowych z Unii Europejskiej

Dokonując wyboru zadań do dofinansowania Fundusz traktował priorytetowo dofinansowanie zadań realizowanych z udziałem bezzwrotnych środków Unii Europejskiej, których wykonanie przyczynia się do wypełnienia wymagań określonych w dyrektywach Wspólnoty Europejskiej w obszarze „środowisko", wdrożonych do prawa krajowego.

Fundusz wypłacił w 2015 r. na wsparcie zadań realizowanych w ramach funkcjonujących programów pomocowych 155 912,7 tys. zł, tj. 44,7% środków wypłaconych na realizację wszystkich zadań statutowych. Środki te przekazane zostały na:

- 39 zadań znajdujących się w trakcie realizacji - 155 903,2 tys. zł,
- 13 zadań zakończonych z podpisanymi umowami na dopłatę do kredytów bankowych - 9,5 tys. zł.

Na dofinansowanie zadań według poszczególnych programów Fundusz wypłacił:

1) Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko - 94 111,2 tys. zł,
2) Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) - 42 700,0 tys. zł,
3) Program Rozwoju Obszarów Wiejskich - 12 739,5 tys. zł
4) Regionalny Program Operacyjny - 6 361,9 tys. zł,

Porównanie udziału Funduszu w absorpcji środków pomocowych z Unii Europejskiej w latach 2013-2015 przedstawia tabela 7.

Dofinansowanie zadań realizowanych ze środków Unii Europejskiej na tle całości wydatków statutowych WFOŚiGW we Wrocławiu w 2015 r.

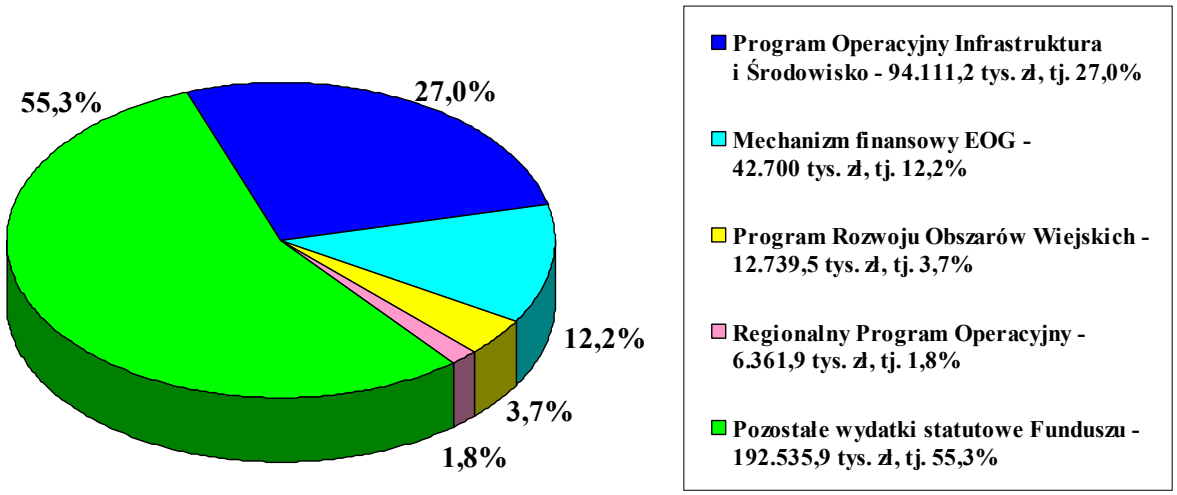

1) ***Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko***

W roku 2015 w trakcie realizacji znajdowało się 12 zadań, które Fundusz dofinansował kwotą 94 111,2 tys. zł, w tym 81 982,3 tys. zł w formie pożyczki oraz 12 128,9 tys. zł w formie pożyczki na zachowanie płynności finansowej.

W ciągu roku zakończona została realizacja 6 zadań, których wartość wynosi 306 805,0 tys. zł. Pomoc finansowa przyznana przez Fundusz na ich realizację wyniosła ogółem 103 978,8 tys. zł w formie pożyczki.

Realizacja 6. zadań nie została ukończona, a w stosunku do 1 zadania kontynuowanego Fundusz posiada jeszcze zobowiązania w wysokości 6,1 tys. zł w formie pożyczki.

2) ***Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG)***

W roku 2015 w trakcie realizacji znajdowało się 1. zadanie, które Fundusz dofinansował kwotą 42 700,0 tys. zł w formie pożyczki.

3) ***Program Rozwoju Obszarów Wiejskich***

W 2015 r. w trakcie realizacji znajdowało się 18 zadań, które Fundusz dofinansował kwotą 12 737,3 tys. zł, w tym w formie pożyczki 12 212,0 tys. zł, w formie pożyczki na zachowanie płynności finansowej kwotą 523,0 tys. zł oraz w formie dopłat do oprocentowania kredytów bankowych 2,3 tys. zł. Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych 6. zadań zakończonych w latach ubiegłych wyniosły ponadto 2,2 tys. zł.

W 2015 r. zakończona została realizacja 16. zadań. Wartość zadań zakończonych wynosi 49 746,1 tys. zł. Pomoc finansowa przyznana przez Fundusz na ich realizację wyniosła ogółem 17 069,1 tys. zł, w tym w formie pożyczki 15 985,5 tys. zł i w formie pożyczki na zachowanie płynności finansowej 1 083,6 tys. zł..

Ogółem zobowiązania Funduszu na koniec 2015 r. do zadań realizowanych w ramach PROW wynosiły 999,0 tys. zł w formie do dopłat do oprocentowania kredytów bankowych.

4) ***Regionalny Program Operacyjny***

W roku 2015 Fundusz objął dofinansowaniem 7 przedsięwzięć realizowanych w ramach RPO. Pomoc finansowa udzielona przez Fundusz na ich realizację wyniosła ogółem 6 354,6 tys. zł, w tym 352,1 tys. zł w formie dotacji, 1 569,9 tys. zł w formie pożyczki oraz 4 432,6 tys. zł w formie pożyczki na zachowanie płynności finansowej. Ponadto Fundusz wydatkował w 2015 r. na dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych 7. zadań zakończonych w latach ubiegłych 7,3 tys. zł.

Wszystkie realizowane zadania zostały zakończone w 2015 r., a ich wartość wynosi ogółem 17 296,1 tys. zł. Całkowite dofinansowanie Funduszu do ich realizacji wyniosło 9 049,1 tys. zł, w tym w formie dotacji 483,8 tys. zł, w formie pożyczki 2 802,4 tys. zł i w formie pożyczki na zachowanie płynności finansowej 5 762,9 tys. zł.

Ogółem zobowiązania Funduszu na koniec roku w stosunku do 7. zadań zakończonych wyniosły w formie dopłat do oprocentowania kredytów bankowych 1 289,6 tys. zł.

Tabela 7 Udział Funduszu w absorpcji środków pomocowych z Unii Europejskiej w latach 2013-2015

Lp.	Forma dofinansowania	Rok 2013				Rok 2014				Rok 2015			
		Ogółem	Dotacje i dopłaty	Pożyczki i pożyczki na zachowanie płynności finansowej	% wydatków statutowych	Ogółem	Dotacje i dopłaty	Pożyczki /pożyczki na zachowanie płynności finansowej	% wydatków statutowych	Ogółem	Dotacje i dopłaty	Pożyczki /pożyczki na zachowanie płynności finansowej	% wydatków statutowych
		w tys. zł.				w tys. zł.				w tys. zł.			
1	2	3	4	4	6	7	8	9	10	11	12	13	14
wydatki statutowe Funduszu													
Ogółem		**154 010,2**	**38 817,0**	**115 193,2**	**100**	**287 685,6**	**41 134,0**	**246 551,6**	**100**	**348 448,6**	**45 798,0**	**302 650,6**	**100,0**
w tym dofinansowanie zadań realizowanych przy udziale środków pomocowych													
1	POIiŚ	**7 195,9**	0,0	7 195,9	4,7	**26 652,0**	1 603,4	25 048,6	9,2	**94 111,2**		94 111,2	27,0
2	RPO	**9 144,6**	2 817,9	6 326,6	5,9	**34 113,7**	7 183,6	26 930,1	11,8	**6 361,9**	359,4	6 002,5	1,8
3	PROW	**23 437,1**	66,7	23 370,4	15,2	**11 412,1**	683,7	10 728,4	4,0	**12 739,5**	4,5	12 735,1	3,7
4	Mechanizm finansowy EOG					**52 800,0**		52 800,0	18,4	**42 700,0**		42 700,0	12,2
5	Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Republika Czeska-Rzeczypospolita Polska 2007-2013					**4 857,2**		4 857,2	1,7				
Ogółem		**39 777,6**	**2 884,6**	**36 893,0**	**25,8**	**129 835,0**	**9 470,7**	**120 364,3**	**45,1**	**155 912,6**	**363,9**	**155 548,8**	**44,7**

6. Nadzór nad przygotowaniem i realizacją umów pożyczek i dotacji

W roku 2015, podobnie jak w latach poprzednich, prowadzono stały nadzór nad wykorzystaniem środków przeznaczonych na zadania związane z ochroną środowiska i gospodarką wodną.

Nadzór ten obejmował:

1. Na pierwszym etapie badanie i ocenę złożonych wniosków o pomoc finansową na realizację zadań pod kątem:
   - zgodności z kryteriami i zasadami udzielania pomocy finansowej ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
   - stanu przygotowania inwestycji i innych zadań do realizacji,
   - spełnienia wymogów dotyczących wyboru wykonawców zgodnie z przepisami dot. udzielania zamówień publicznych i obowiązującymi w WFOŚiGW we Wrocławiu zasadami,
   - zabezpieczenia środków i źródeł finansowania zadań,
   - wnioskowanych terminów i wysokości wypłat dotacji i pożyczek oraz proponowanych form zabezpieczenia pożyczek.
2. Na etapie drugim działalność kontrolna obejmowała realizację zadań i rozliczanie umów dotacyjnych i pożyczkowych. Prowadzona była przez pracowników Wydziału Obsługi Inwestycji i Projektów oraz Wydziału Edukacji Ekologicznej i Ochrony Przyrody w oparciu o kwartalne plany kontroli zadań zatwierdzane decyzją Zarządu w miejscu ich realizacji oraz w przypadkach zadań nieinwestycyjnych w oparciu o dokumenty i informacje uzyskane od podmiotów realizujących zadania.

   W toku kontroli dokonywano sprawdzenia:
   - terminowości i prawidłowości wykonawstwa,
   - zgodności z zawartymi umowami,
   - dokumentacji rozliczeniowej,
   - uzyskanych efektów rzeczowych,
   - uzyskania efektów ekologicznych.

W 2015 roku przeprowadzono ogółem 194 kontrole zadań dofinansowanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu w tym 3 kontrole wynikające z „Rocznego planu kontroli w miejscu realizacji projektów GIS planowanych do wykonania przez WFOSiGW we Wrocławiu". Kontrolą objęto 160 zadań ze wszystkich dziedzin ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w tym zrealizowano:

- 12 kontroli pełnych, obejmujących kontrolę całości dokumentów i stanu faktycznego wspomaganego zadania w pełnym zakresie jego realizacji,
- 182. kontrole problemowe, które weryfikowały określony odcinek realizacji bądź finansowania zadania.

Kontrolą objęto zadania z poszczególnych dziedzin ochrony środowiska i gospodarki wodnej dofinansowane i planowane do dofinansowania ze środków Funduszu w następujących zakresach i ilościach:

- Gospodarka ściekowa i ochrona wód, w tym – budowa kanalizacji sanitarnych, budowa systemów wodociągowych, uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej, modernizacje oczyszczalni ścieków, przebudowa kanalizacji sanitarnych i deszczowych, budowa

kolektora deszczowego, wykonanie podłączeń budynków do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej, budowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, rozwój i modernizacja infrastruktury ściekowej - 60 kontroli /45 zadań,

- Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu, w tym – budowa instalacji do ograniczenia emisji tlenków siarki w elektrowni, modernizacje kotłowni, termomodernizacje budynków, ekomodernizacja szkoły podstawowej, zaprojektowanie i wykonanie instalacji odsiarczania spalin metodą mokrą wg technologii wapienno – gipsowej w elektrociepłowni, wymiana źródeł ciepła w szkole, budowa farmy fotowoltaicznej, wdrożenie ekologicznego źródła ciepła w celu redukcji emisji pyłów i gazów do atmosfery, likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej, uzupełnienie oświetlenia w gminie poprzez zakup latarni hybrydowych, budowa elektrowni wiatrowej wraz z infrastrukturą, racjonalne wykorzystanie energii poprzez zastosowanie nowoczesnej technologii wypału wyrobów garncarskich wraz z budową niezbędnej infrastruktury – 26 kontroli / 19 zadań, w tym w tym 3 kontrole wynikające z „Rocznego planu kontroli w miejscu realizacji projektów GIS planowanych do wykonania przez WFOŚiGW we Wrocławiu".
- Gospodarka odpadami, w tym – usuwanie z terenu gmin wyrobów zawierających azbest, demontaż, transport oraz unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest, prace projektowe i roboty budowlane hali sortowni odpadów komunalnych i kompostowni, rozbudowa linii sortowniczej o system mechanicznego i biologicznego przetwarzania odpadów polegające na budowie zakładu segregacji i zagospodarowania odpadów, rozbudowa zakładu gospodarki odpadami, zakup i dostawa samochodu – śmieciarki do odbioru stałych odpadów komunalnych - 24 kontrole / 21 zadań,
- Gospodarka wodna i ochrona przeciwpowodziowa, w tym – remont i rozbudowa ujęć wodnych, przebudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody, modernizacja obwałowań rzek, odbudowa zabudowy regulacyjnej potoku - 13 kontroli / 11 zadań,
- Ochrona Przyrody, w tym – introdukcja zająca, wzmocnienie i utrzymanie równowagi biologicznej oraz zachowanie i ochrona bioróżnorodności ichtiofauny w rzekach, rewaloryzacja stawów krajobrazowych, poprawa jakości narybku dla zachowania różnorodności gatunkowej ryb reofilnych w rzekach przez polepszenie systemu wymiany wody stawów hodowlanych w ośrodku zarybieniowym, nasadzenia drzew gatunków rodzimych - 8 kontroli / 8 zadań,
- Edukacja Ekologiczna, w tym – budowa i doposażenie edukacyjnych ścieżek przyrodniczych, produkcja i emisja cyklu reportaży edukacyjnych, programy edukacyjne, konkursy ekologiczne, konferencje ekologiczne, zajęcia edukacji ekologicznej, akcje ekologiczne, wydawnictwa ekologiczne, budowa i doposażanie obiektów edukacji ekologicznej, ekologiczne programy edukacji przedszkolnej i szkolnej - 40 kontroli / 37 zadań,
- Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży, w tym – wyjazdowy wypoczynek dla dzieci i młodzieży zamieszkujących na obszarach o przekroczonych standardach jakości środowiska, kolonie i obozy sportowo – wypoczynkowe -12 kontroli / 12 zadań,
- Nadzwyczajne zagrożenia, w tym – zakup samochodów ratowniczo gaśniczych dla Ochotniczych Straży Pożarnych, zakup samochodu ratowniczo gaśniczego przeznaczonego do likwidacji zagrożeń pożarowych i nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, zakup średniego samochodu ratowniczo gaśniczego z funkcją ograniczania stref skażeń chemicznych/ekologicznych - 5 kontroli / 5 zadań,

- Pozostałe zadania, w tym – utylizacja odpadów popowodziowych z zalanych terenów gmin, instalacja elektrolizy membranowej - 6 kontroli / 2 zadania.

Na ogólną ilość 194. przeprowadzonych kontroli w sześciu przypadkach miały miejsce ustalenia, w wyniku których sformułowano pod adresem dotacjobiorców i pożyczkobiorców wnioski i zalecenia pokontrolne dotyczące:

- aktualizacji harmonogramu rzeczowo-finansowego,
- uzgodnienia dokumentacji związanej z procesem inwestycyjnym i doprowadzenia do właściwego stanu formalno – prawnego realizowanych inwestycji,
- konieczności aneksowania warunków umowy w zakresie terminów przedłożenia końcowego rozliczenia zadania oraz zakończenia realizacji zadania i kwot wypłat pożyczek i dotacji,
- wyjaśnienia nieścisłości związanych z prawidłowym oznakowaniem realizowanych zadań,
- wyjaśnienia nieścisłości związanych z realizacją oraz finansowaniem zadań.

Efektami prowadzonej działalności kontrolnej były:

- weryfikowanie wysokości przyznawanych kwot dofinansowania w stosunku do wielkości wnioskowanych,
- przesunięcie terminów uruchamiania środków w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w realizacji zadania oraz rozbieżności w przedkładanych dokumentach rozliczeniowych do czasu ich wyjaśnienia,
- dyscyplinowanie dotacjobiorców i pożyczkobiorców w zakresie przestrzegania warunków określonych w obowiązujących umowach,
- w uzasadnionych przypadkach wypowiedzenie umowy.

Systematyczna działalność nadzorczo – kontrolna, zarówno na etapie rozpatrywania wniosków i przygotowywania umów, jak również w fazie ich realizacji oraz po zakończeniu w zakresie osiągnięcia zakładanych efektów i trwałości projektów, przyczynia się do prawidłowego i zgodnego z przeznaczeniem wykorzystania środków Funduszu.

III. DZIAŁALNOŚĆ WFOŚIGW WE WROCŁAWIU JAKO INSTYTUCJI WDRAŻAJĄCEJ PROGRAM OPERACYJNY „INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO" W 2015 R.

Wydział Funduszy Europejskich w roku 2015 kontynuował realizację zadań w zakresie wynikającym z Porozumienia zawartego w dniu 25 czerwca 2007 r. w Lublinie pomiędzy Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu (Instytucja Wdrażająca - IW), a Ministrem Środowiska (Instytucja Pośrednicząca - IP) w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko dla osi priorytetowych: I - Gospodarka wodno-ściekowa i II - Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi. Prace obejmowały w szczególności:

- Przygotowanie i ocenę wniosków o dofinansowanie projektów o wartości do 25 mln euro,
- prowadzenie działań kontrolnych, w tym w szczególności: kontrole procedur udzielania zamówień publicznych, kontrole na miejscu, kontrole wniosków o płatność,
- monitorowanie i sprawozdawczość,
- zarządzanie finansowe i rozliczanie projektu,
- informację i promocję.

1. Nabory wniosków konkursowych

W okresie sprawozdawczym Ministerstwo Środowiska zrealizowało 1 nabór w trybie konkursowym wniosków o dofinansowanie z Funduszu Spójności.

1.1. Priorytet I Gospodarka wodno – ściekowa

Działanie 1.1. Gospodarka wodno ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM.
Działanie 1.2. Gospodarka wodno ściekowa w aglomeracjach od 10 – 15 tys. RLM.
Konkurs nr POIiS/1.1/12/2014 ogłoszony dnia 14 listopada 2014. Nabór wniosków trwał od 15.12.2014 do 19.01.2015 r. Do IW wpłynęły 3 wnioski.
Wartość zgłoszonych projektów wynosiła: 30 494 520,0 zł, a wysokość dofinansowania: 13 164 005,90 zł.
Po zakończonej ocenie potwierdzenie o dofinansowaniu uzyskały 2 projekty na łączną kwotę dofinansowania 4 747 259,6 zł. Z uwagi na niespełnienie kryteriów formalnych i merytorycznych odrzucono 1 wniosek.

1.2 Priorytet II Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi

W ramach priorytetu II w roku sprawozdawczym nie ogłoszono konkursów.

2. Podpisanie umów o dofinansowanie projektów

W roku 2015 w ramach priorytetu I i II zawarto 10 umów o dofinansowanie projektów na kwotę ogółem 101 226 578,70 zł, wysokość dofinansowania wynosiła 46 920 670,87 zł. Po wyborze, w trybie przetargowym, ofert zawierających ceny na realizację zadań w ramach poszczególnych projektów, zawarto aneksy zmieniające umowy o dofinansowanie w zakresie wartości projektów, która uległa zmniejszeniu i wynosi ogółem: 77 913 748,63 zł, oraz wartości dofinansowania, które po zmianie wynosi ogółem: 35 028 974,55 zł

Tabela 8. Umowy POIiŚ zawarte w 2015 r.

Beneficjent	Nazwa projektu	Wartość całkowita projektów	Wysokość dofinansowania
1	3	4	5
"Wodociągi Kłodzkie" Sp. z o.o.	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej Kłodzka- etap I- przygotowanie dokumentacji projektowej	507 010,00	350 372,76
Gmina Jaworzyna Śląska	Przygotowanie dokumentacji projektowej na budowę kanalizacji dla wsi Pastuchów i Piotrowice Świdnickie w aglomeracji Żarów	120 540,00	77 835,12
"Hydro- Tech" Sp. z o.o. Nowogrodziec	Opracowanie dokumentacji na realizację przedsięwzięcia pn.: Rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Nowogrodziec- etap II, m. Godzieszów, Czerna, Nowa Wieś, Zebrzydowa"	607 620,00	404 982,50
Wałbrzyski Związek Wodociągów i Kanalizacji Wałbrzych	Porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Wałbrzyskiego Związku Wodociągów i Kanalizacji	2 802 971,74	1 115 953,16
Gmina Długołęka	Przebudowa oczyszczalni ścieków w Mirkowie - etap II	4 421 438,79	3 032 655,33
Gmina Oława	Uregulowanie gospodarki ściekowej na terenie aglomeracji Stanowice	44 846 126,16	16 488 968,44
Gmina Twardogóra	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Goszcz i Grabowno Wielkie	12 170 101,15	5 815 675,77
Gmina Długołęka	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Kiełczów, gm. Długołęka	444 479,37	307 160,53
Zakład Usług Komunalnych Tadeusz Drozdowski Pieszyce	Rozbudowa Zakładu Gospodarki Odpadami- Ekologiczne Centrum Odzysku w Bielawie	6 455 423,76	3 670 467,05
Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej „SANIKOM" Spółka z o.o Lubawka	Rekultywacja składowisk odpadów komunalnych na cele przyrodnicze w Środkowosudeckim Regionie Gospodarki Odpadami	5 538 037,66	3 764 903,89
SUMA		**77 913 748,63**	**35 028 976,55**

3. Zaawansowanie realizacji wdrażanych projektów

Na koniec 2015 r. w obsłudze Instytucji Wdrażającej znajdowało się 49 projektów o łącznej wartości **919,0** mln zł, przy dofinansowaniu w wysokości **448,0** mln zł.

Tabela 9. Zaawansowanie realizacji projektów wdrażanych przez POIŚ na koniec 2015 r.

	Priorytet I	**Priorytet II**
Wartość całkowita projektów po aneksach	888 239 322,01	30 741 936,77
Dofinansowanie	426 015 779,72	22 031 823,50

Charakterystyka zaawansowania wdrażanych projektów:

3.1. **Inwestycje w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w miejscowościach Środa Śląska, Ciechów, Bukówek -** realizowany przez **Średzka Woda Sp. z o.o. w Środzie Śląskiej** na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-079/08-00 zawartej w dniu 13.07.2009 r. W okresie sprawozdawczym zakończono realizację wszystkich kontraktów budowlanych realizowanych w ramach projektu. Uzyskano pozwolenia na użytkowanie wykonanych obiektów budowlanych. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- zakończono budowę oczyszczalni ścieków w 100%,
- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej – 40,44 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 101,25 %,
- długość wybudowanej sieci wodociągowej - 0,72 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 102,86 %,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 94,83 %.
- wysokość dofinansowania - 18 709 544,53.

3.2. **Uporządkowanie gospodarki wodno- ściekowej gmin leżących w zlewni rzeki Czerwona Woda -** realizowany przez **SUPLAZ Sp. z o.o. w Sulikowie** na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-084/08-00 zawartej w dniu 14.09.2009 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- zakończono budowę oczyszczalni ścieków w 100,00%,
- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej – 40,1 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 98,2%,
- długość wybudowanej sieci wodociągowej - 16,68 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 100 %,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności)- 99,38 %.
- wysokość dofinansowania - 27 500 158,09 zł.

3.3. **Zapewnienie prawidłowej gospodarki ściekowej w gminie Strzegom -** realizowany przez **Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Strzegomiu** na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-101/08-00 zawartej w dniu 19.08.2009 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- zakończono budowę oczyszczalni ścieków w 100,00%,
- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej – 40,1 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 98,2%,
- długość wybudowanej sieci wodociągowej - 16,68 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 100 %,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 99,38 %.
- wysokość dofinansowania - 27 500 158,09 zł.

3.4. **Rozwiązanie gospodarki wodno - ściekowej w Gminie Nowogrodziec - etap I -** realizowany przez **Hydro-Tech Sp. z o.o. w Nowogrodźcu** na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-186/09-00 zawartej w dniu 22 stycznia 2010 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- zakończono budowę oczyszczalni ścieków w 100,00%,
- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej - 66,55 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 94,65 %,
- długość wybudowanej sieci wodociągowej- 28,32 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 100 %,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności)- 92,63 %.
- wysokość dofinansowania- 45 279 822,63zł

3.5. **Budowa kanalizacji w Gminie Strzelin wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków w Chociwelu -** realizowany przez **Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Strzelinie** na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-187/09-00 zawartej w dniu 29 stycznia 2010 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej – 62,95 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 101,83%,
- długość wybudowanej sieci wodociągowej- 10,81 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 97,2 %,
- modernizacja oczyszczalni ścieków- stopień realizacji wskaźnika nie został osiągnięty
- długość zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej – 2,37 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 97,93%
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 88,06 %,
- wysokość dofinansowania - 33 193 387,76zł.

3.6. **Rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Henryków oraz budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Ziębice -** realizowany przez **Gminę Ziębice** na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-185/09-00 zawartej w dniu 12 marca 2010 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- zakończono budowę oczyszczalni ścieków w 100%,
- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej –25,20 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 96,04 %,
- modernizacja kanalizacji sanitarnej- 1,09 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 96 %,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 95%.
- wysokość dofinansowania - 14 199 092 zł

3.7. **Modernizacja oczyszczalni ścieków oraz budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w mieście Oława -** realizowany przez **Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Oławie** na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-184/09-00 zawartej w dniu 09.04.2010 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- przebudowa oczyszczalni ścieków- uzyskano wskaźnik realizacji w 100%,
- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej -30,55 km uzyskano wskaźnik realizacji w 99%,
- długość zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej - 12 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 100%,
- długość wybudowanej sieci wodociągowej - 22,77 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 100 %,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 80,54 %

- wysokość dofinansowania - 30 307 020,61 zł.

3.8. **Uporządkowanie gospodarki wodno- ściekowej na terenie gmin powiatu dzierżoniowskiego- etap I -** realizowany przez **Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Dzierżoniowie** na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIiŚ.01.01.00-238/10-00 zawartej w dniu 21.06.2011 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej- 7,88 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 97 %,
- długość wybudowanej sieci wodociągowej- 7,75 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 101%,
- długość zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej – 1,30 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 100 %,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 62,50 %.
- wysokość dofinansowania - 45 956 605,39 zł.

3.9. **Budowa sieci kanalizacji sanitarnej miejscowości Żerniki Wrocławskie - etap I i II -** realizowany przez **Gminę Siechnice** na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-237/10-00 z dnia 21 marca 2012 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej – 13,32 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 100%,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 81,22% .
- wysokość dofinansowania - 4 346 800,80

3.10. **Uporządkowanie gospodarki wodno- ściekowej południowo- wschodniej części miasta Głogów -** realizowany przez **Gminę miejską Głogów** na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS. .01.01.00-00-236/10-00 zawartej w dniu 21.03.2012 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej – 18,88 km, stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty w 98,8 % ,
- długość zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej -0,42 km, stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty w 59 %,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 80,48 %
- wysokość dofinansowania - 8 481 274,85 zł.

3.11. **Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno –ściekowej w aglomeracji Wrocław -** realizowany przez **Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Miękini** na podstawie umowy o dofinansowanie POIS.01.01.00-00-340/12-00 zawartej w dniu 22 stycznia 2013 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej – 38,65 stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty w 99,18 %
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności)- 83,45 %
- wysokość dofinansowania- 22 876 478,05 zł.

3.12. **Modernizacja oczyszczalni ścieków oraz budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w mieście Oława - etap II -** realizowany przez **Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Oławie** na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-017/13-00 zawartej w dniu 20.12.2013 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej – 7,24 km stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty w 100,70 %,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 81,53 %
- wysokość dofinansowania - 1 772 281,31 zł.

3.13. Projekt pn. „**Poprawa gospodarki wodno- ściekowej we Wrocławiu - etap IV”**

realizowany przez **Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A.** na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-341/12-00 zawartej w dniu 28.06.2013 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:

- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej – 43,84 km stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty 96,08 %,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 98,53%
- wysokość dofinansowania - 35 534 854,86 zł

3.14. **Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie aglomeracji wałbrzyskiej – Świebodzice -** realizowany przez **Gminę Świebodzice** na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-017/13-00 z dnia 20.12.2013 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:

- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej – 4,39 km stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty w 98,21%,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 77,48 %.
- wysokość dofinansowania- 2 487 847,81 zł.

3.15. **Poprawa gospodarki wodno- ściekowej we Wrocławiu - etap VI -** realizowany przez **Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A.** na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-341/12-00 zawartej w dniu 28.06.2013 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:

- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej – 1,76 km, stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty w 87,13 % ,
- długość zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej -5,78 km, stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty w 120 %,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 85,10 %,
- wysokość dofinansowania - 22 699 340,34 zł.

3.16. **Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Legnica"** realizowany przez Legnickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-046/13-00 z dnia 27 luty 2014 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:

- liczba przebudowanych oczyszczalni ścieków 1 - 100%
- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej – 3,95 km, stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty w 100 %,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 94,90%,
- wysokość dofinansowania - 22 010 023,24 zł.

3.17. **Przebudowa (modernizacja) Miejskiej Oczyszczalni Ścieków przy ul. Lipowej w Twardogórze -** realizowany przez Gminę Twardogóra na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-062/13-00 z dnia 28 marca 2014 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:

- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej- 19,49 km, stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty w 101 %,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 88,68%,
- wysokość dofinansowania - 2 296 401,54 zł.

3.18. **Uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Trzebnica -** realizowany przez Gminę Trzebnica na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-068/13-00 z dnia 06 maja 2014 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:

- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej – 2,04 km, stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty w 100 % ,
- długość wybudowanej sieci wodociągowej- 1,2 km, stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty w 100 %,

- długość zmodernizowanej sieci wodociągowej - 1 km, stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty w 100 %,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 81,05 %,
- wysokość dofinansowania - 610 403,88 zł.

3.19. **Rozwój i modernizacja infrastruktury ściekowej w Aglomeracji Bystrzyca Kłodzka -** realizowany przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-070/13-00 z dnia 01 lipca 2014 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej – 7,95 km, stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty w 99,60 % ,
- liczba przebudowanych oczyszczalni ścieków - 1 szt., stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty w 100%
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności)- 0 %,
- wysokość dofinansowania- 7 610 846,56 zł

3.20. **Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Jurczycach - Etap I -** realizowany przez Zakład Gospodarki Komunalnej spółka z o.o. Kąty Wrocławskie na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-071/13-00 z dnia 12 sierpnia 2014 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- przebudowa oczyszczalni ścieków - 1 szt. - wartość wskaźnika została osiągnięta w 100%
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 94,41 %
- wysokość dofinansowania - 5 051 958,05 zł

3.21. **Czysta woda w gminie Oborniki Śląskie -** realizowany przez Gminę Oborniki Śląskie na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-074/13-00 z dnia 13 sierpnia 2014 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- przebudowa oczyszczalni ścieków- 1, stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty w 100%
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności)- 86,63 %
- wysokość dofinansowania- 6 585 190,94 zł.

3.22. **Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie gminy Czernica -** realizowany przez Gminę Czernica na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-075/13-00 z dnia 2 września 2014r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej –` 3 km, stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty w 100 %,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 75,5 %,
- wysokość dofinansowania - 5 650 185,88 zł.

3.23. **Poprawa gospodarki osadowej na terenie oczyszczalni ścieków w miejscowości Żarów"** realizowany przez **Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Żarowie** na podstawie umowy nr POIS.01.01.00-00-065/13-00 z dnia 2 września 2014 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- przebudowa oczyszczalni ścieków- 1szt., stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty w 100 % ,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 88,68 %,
- wysokość dofinansowania - 2 656 645,71zł.

3.24. **Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na obszarze aglomeracji Stronie Śląskie -** realizowany przez **Gminę Stronie Śląskie** na podstawie umowy POIS.01.01.00-00-076/13-00 z dnia 19 września 2014 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- budowa kanalizacji sanitarne- 0,34 km stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty

w 100 % ,
- modernizacja kanalizacji sanitarnej- 2,16 km stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty w 100 %,
- długość zmodernizowanej sieci wodociągowej- 2,45 km stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty w 100%,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności)- 53,27 %
- wysokość dofinansowania – 1 740 803,05 zł.

3.25. **Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Dąbrowskiego oraz modernizacja oczyszczalni ścieków w Oleśnicy**" realizowany przez **Miejską Gospodarkę Komunalną Sp. z o.o. w Oleśnicy** na podstawie umowy nr POIS.01.01.00-00-073/13-00 z dnia 14 października 2014 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- przebudowa oczyszczalni ścieków - 0, stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty w 0 % ,
- budowa kanalizacji sanitarnej - 0,59 stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty w 100 % ,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 90,89%
- wysokość dofinansowania - 1 804 924,57 zł

3.26. **Poprawa gospodarki ściekowej na terenie aglomeracji Bolesławiec -** realizowany przez **Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Bolesławcu sp. z o.o.** na podstawie umowy nr POIS.01.01.00-00-072/13-00 z dnia 27 października 2014 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- budowa kanalizacji sanitarne- 0,54 km stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty w 100 % ,
- budowa sieci wodociągowej- 2,61 km, stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty w 100 % ,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 100%
- wysokość dofinansowania – 503 222,13zł

3.27. **Rozdzielcza kanalizacja sanitarna i deszczowa dla miasta Sycowa"** realizowany przez **Sycowską Gospodarkę Komunalna sp. z o.o.** na podstawie umowy nr POIS.01.01.00-00-167/14-00 z dnia 18.12.2014 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- budowa kanalizacji sanitarnej - 2,21 km, stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty w 118 %,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 49,07%,
- wysokość dofinansowania – 1 605 746,58 zł.

3.28. **Rekultywacja dolnośląskich składowisk odpadów komunalnych"** realizowane przez **Dolnośląską Inicjatywę Samorządową we Wrocławiu** na podstawie umowy nr POIS.02.01.00-00-007/13-00 z dnia 10 kwietnia 2014 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- rekultywacja składowisk odpadów - 0 %,
- wypłata dotacji (wykonanie płatności) – 38,88 %,
- wysokość dofinansowania - 14 502 015,72 zł.

3.29. **Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Lwówek Śląski-przygotowanie dokumentacji"** realizowany przez **Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Bolesławcu Sp. z o.o.** na podstawie umowy nr POIS.01.01.00-00-118/14-00 z dnia 11 września 2014 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- wykonanie dokumentacji - 100% realizacji,
- wypłata dotacji (wykonanie płatności) - 0 %,

- wysokość dofinansowania - 77 180,00 zł.

3.30 **Modernizacja oczyszczalni ścieków w Goliszowie dla aglomeracji Chojnów- opracowanie dokumentacji projektowej -** realizowany przez **Gminę Miejską Chojnów** na podstawie umowy nr POIS.01.01.00-00-121/14-00 z dnia 11 września 2014 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:

- wykonanie dokumentacji 100% realizacji,
- wypłata dotacji (wykonanie płatności) - 0 %,
- wysokość dofinansowania – 124 414,5 zł.

3.31. **Opracowanie dokumentacji na realizację przedsięwzięcia pn: "Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie powiatu dzierżoniowskiego- etap II" -** realizowany przez **Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Dzierżoniowie** na podstawie umowy nr POIS.01.01.00-00-103/14-00 z dnia11 września 2014 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- wykonanie dokumentacji w trakcie realizacji,
- wypłata dotacji (wykonanie płatności) - 22,34 %
- wysokość dofinansowania - 120 190,00 zł.

3.32. **Przygotowanie dokumentacji w celu uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej w Kamiennej Górze -** realizowany przez **Gminę Miejską Kamienna Góra** na podstawie umowy nr POIS.01.01.00-00-103/14-00 z dnia11 września 2014 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- wykonanie dokumentacji w trakcie realizacji,
- wypłata dotacji (wykonanie płatności) - 22,34 %,
- wysokość dofinansowania - 120 190,00,zł.

3.33 **Opracowanie dokumentacji projektowych dla budowy sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach ujętych w Aglomeracji Wrocław - Psary, Szymanów, Krzyżanowice -** realizowane przez **Gminę Wisznia Mała** na podstawie umowy nr POIS.01.01.00-00-119/14-00 z dnia 11 września 2014 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- wykonanie dokumentacji w trakcie realizacji,
- wypłata dotacji (wykonanie płatności)- 33,10 %,
- wysokość dofinansowania – 235 280 zł.

3.34. **Przygotowanie dokumentacji projektowej międzygminnej oczyszczalni ścieków w Ścinawce Dolnej oraz kanalizacji sanitarnej dla Miasta i Gminy Nowa Ruda -** realizowane przez **Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Nowej Rudzie** na podstawie umowy nr POIS.01.01.00-00-108/14-00 z dnia 11 września 2014 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- wykonanie dokumentacji w trakcie realizacji,
- wypłata dotacji (wykonanie płatności) - 11,19 %,
- wysokość dofinansowania – 158 782,12 zł.

3.35. **Modernizacja oczyszczalni ścieków i pompowni ścieków w Złotoryi, etap I przygotowanie dokumentacji -** realizowany przez **Rejonowe Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Złotoryi** na podstawie umowy nr POIS.01.01.00-00-122/14-00 z dnia 9 października 2014 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- wykonanie dokumentacji w trakcie realizacji,
- wypłata dotacji (wykonanie płatności) - 11,19 %,
- wysokość dofinansowania - 158 782,12 zł.

3.36. **Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Legnica etap II - opracowanie dokumentacji -** realizowany przez **Legnickie Przedsiębiorstwo**

Wodociągów i Kanalizacji S.A. na podstawie umowy nr POIS.01.01.00-00-099/14-00 z dnia 9 października 2014 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- wykonanie dokumentacji 100% realizacji
- wypłata dotacji (wykonanie płatności) - 100%
- wysokość dofinansowania - 231 304,89 zł

3.37. **Opracowanie dokumentacji dla projektu pn: "Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Mieroszów"** - realizowany przez **Gminę Mieroszów** na podstawie umowy nr POIS.01.01.00-00-120/14-00 z dnia 9 października 2014 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- wykonanie dokumentacji w trakcie realizacji,
- wypłata dotacji (wykonanie płatności) - 0 %
- wysokość dofinansowania- 334 560,00 zł.

3.38. **Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej Kłodzka etap I - przygotowanie dokumentacji projektowej -** realizowany przez **Wodociągi Kłodzkie Sp. z o.o.** na podstawie umowy nr POIS.01.01.00-00-306/14-00 z dnia 13.02.2015 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- wykonanie dokumentacji w trakcie realizacji,
- wypłata dotacji (wykonanie płatności) - 37,84 %,
- wysokość dofinansowania - 350 372,76 zł.

3.39. **Przygotowanie dokumentacji projektowej na budowę kanalizacji dla wsi Pastuchów i Piotrowice Świdnickie w aglomeracji Żarów"** realizowany przez **Gminę Jaworzyna Śląska** na podstawie umowy nr POIS.01.01.00-00-305/14-00 z dnia 16.02.2015 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- wykonanie dokumentacji w trakcie realizacji
- wypłata dotacji (wykonanie płatności) - 32,76 %
- wysokość dofinansowania - 77 835,12zł

3.40 **Modernizacja gospodarki wodno-ściekowej na terenie aglomeracji jaworskiej -** realizowany przez **Gminę Jawor** na podstawie umowy nr POIS.01.01.00-00-115/14-00 z dnia 11.09.2014 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- wykonanie dokumentacji w trakcie realizacji,
- wypłata dotacji (wykonanie płatności) - 0 %,
- wysokość dofinansowania – 806 225,00 zł.

3.41. **Docelowe rozwiązanie gospodarki ściekowej dla miasta Wrocławia- Etap przygotowawczy -** realizowany przez **Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka Akcyjna we Wrocławiu** na podstawie umowy nr POIS.01.01.00-00-112/14-00 z dnia 9 października 2014 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- wykonanie dokumentacji w trakcie realizacji,
- wypłata dotacji (wykonanie płatności) – 2,13 %,
- wysokość dofinansowania – 543 442,96 zł.

3.42. **Opracowanie dokumentacji na realizację przedsięwzięcia pn.: Rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Nowogrodziec - etap II, m. Godzieszów, Czerna, Nowa Wieś, Zebrzydowa -** realizowany przez **"Hydro-Tech" Sp. z o.o. z Nowogrodźca** na podstawie umowy nr POIS.01.01.00-00-308/14-00 z dnia 17.02.2015 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- wykonanie dokumentacji w trakcie realizacji,
- wypłata dotacji (wykonanie płatności) - 0 %,
- wysokość dofinansowania - 404 982,5 zł.

3.43. **Porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Wałbrzyskiego Związku Wodociągów i Kanalizacji"** realizowany przez **Wałbrzyski Związek Wodociągów i Kanalizacji** na podstawie umowy nr POIS.01.01.00-00-166/14-00 z dnia 23.02.2015 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- budowa kanalizacji sanitarnej - 2,61 km stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty w 85,61 % ,
- budowa kanalizacji wodociągowej - 0,53 km stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty w 40%
- wypłata dotacji (wykonanie płatności) - 15,03%
- wysokość dofinansowania - 1 115 953,16 zł

3.44. **Przebudowa oczyszczalni ścieków w Mirkowie - etap II -** realizowany przez **Gminę Długołęka** na podstawie umowy nr POIS.01.01.00-00-168/14-00 z dnia 30.04.2015 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- liczna przebudowanych oczyszczalni ścieków- 1 szt. stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty w 100 % ,
- wypłata dotacji (wykonanie płatności) - 51,05%,
- wysokość dofinansowania - 3 032 655,33 zł.

3.45. **Uregulowanie gospodarki ściekowej na terenie aglomeracji Stanowice -** realizowany przez **Gminę Oława** na podstawie umowy nr POIS.01.01.00-00-169/14-00 z dnia 08.05.2015 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- budowa kanalizacji sanitarne - 61,5 km stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty w 91,55 %,
- budowa oczyszczalni ścieków – 1 szt., stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty w 100 %,
- wypłata dotacji (wykonanie płatności)- 87,11%,
- wysokość dofinansowania- 16 488 968,44 zł.

3.46 **Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Goszcz i Grabowno Wielkie -** realizowany przez **Gminę Twardogóra** na podstawie umowy nr POIS.01.01.00-00-012/15-00 z dnia 15.06.2015 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- budowa kanalizacji sanitarne- 0.41 km stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty w 2 % ,
- wypłata dotacji (wykonanie płatności) - 87,11%
- wysokość dofinansowania - 16 488 968,44 zł

3.47 Projekt pn. „**Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Kiełczów, gm. Długołęka"** realizowany przez **Gminę Długołęka** na podstawie umowy POIS.01.01.00-00-013/15-00 z dnia 03.07.2015 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- budowa kanalizacji sanitarne- 0.85 km stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty w 98,25 %,
- wypłata dotacji (wykonanie płatności)- 0 %,
- wysokość dofinansowania - 307 160,53 zł.

3.48. **Rozbudowa Zakładu Gospodarki Odpadami- Ekologiczne Centrum Odzysku w Bielawie -** realizowany przez **Zakład Usług Komunalnych Tadeusz Drozdowski** na podstawie umowy POIS.02.01.00-00-008/14-00 z dnia 27 marca 2015 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- liczba zmodernizowanych kompostowni - 0 , wskaźnik realizacji został osiągnięty w 0%,
- liczba zmodernizowanych zakładów zagospodarowania odpadów - 0, wskaźnik realizacji został osiągnięty w 0%
- wypłata dotacji (wykonanie płatności) - 0 %

- wysokość dofinansowania - 3 670 467,05 zł

3.49. **Rekultywacja składowisk odpadów komunalnych na cele przyrodnicze w Środkowosudeckim Regionie Gospodarki Odpadami -** realizowany przez **Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „SANIKOM" Spółka z o.o. w Lubawce** na podstawie umowy nr POIS.02.01.00-00-014/14-00 z dnia 22 czerwca 2015 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:
- liczba zrekultywowanych składowisk – 2 szt. wskaźnik został osiągnięty w 100%
- wypłata dotacji (wykonanie płatności) - 0 %
- wysokość dofinansowania - 3 764 903,89zł

4. W roku 2015 zawarto następujące aneksy do umów o dofinansowanie zmieniających kwotę dofinansowania projektów.

Tabela 10. Aneksy do umów o dofinansowanie zmieniające kwotę dofinansowania projektów zawarte w ramach POIiŚ w 2015 r.

L.p	Tytuł projektu	Nr projektu	Kwota dofinansowania UE przed zawarciem aneksu	Kwota dofinansowania UE po zawarciu aneksu
1	Poprawa gospodarki wodno – ściekowej we Wrocławiu – Etap VI	POIS.01.01.00-00-047/13	26 720 422,97	22 699 340,34
2	Modernizacja oczyszczalni ścieków oraz budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w mieście Oława	POIS.01.01.00-00-184/09	32 237 671,30	30 307 020,61
3	Poprawa gospodarki wodno – ściekowej w aglomeracji Lwówek Śląski	POIS.01.01.00-00-118/14	81 430,00	77 180,00
4	Modernizacja gospodarki wodno-ściekowej na terenie aglomeracji jaworskiej	POIS.01.01.00-00-115/14	839 375,00	806 225,00
5	Uporządkowanie gospodarki wodno -ściekowej na terenie Aglomeracji wałbrzyskiej-Świebodzice	POIS.01.01.00-00-017/13	2 487 847,81	2 483 008,53
6	Porządkowanie gospodarki wodno - ściekowej na terenie Wałbrzyskiego Związku Wodociągów i Kanalizacji	POIS.01.01.00-00-166/14	2 237 810,50	1 115 953,16
7	Budowa kanalizacji w Gminie Strzelin wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków w Chociwelu	POIS.01.01.00-00-187/09	38 656 421,76	37 694 168,62
8	Rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej w gminie Nowogrodziec- etap Ia	POIS.01.01.00-00-186/09	48 372 130,18	45 279 822,63
9	Zapewnienie prawidłowej gospodarki ściekowej w gminie Strzegom	POIS.01.01.00-00-101/08	23 763 589,88	22 537 691,69

10	Przygotowanie dokumentacji projektowej Międzygminnej oczyszczalni ścieków w Ścinawce Dolnej oraz kanalizacji sanitarnej dla Miasta i Gminy Nowa Ruda	POIS.01.01.00-00-108/14	185 215,00	158 782,12
11	Opracowanie dokumentacji na realizację przedsięwzięcia pn.: „Rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Nowogrodziec – Etap II, m. Godzieszów, Czerna, Nowa Wieś, Zebrzydowa	POIS.01.01.00-00-308/14	681 700,00	404 982,50
12	Przygotowanie dokumentacji projektowej na budowę kanalizacji dla wsi Pastuchów i Piotrowice Świdnickie w aglomeracji Żarów	POIS.01.01.00-00-305/14	207 317,07	77 835,12
13	Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Dąbrowskiego oraz modernizacja oczyszczalni ścieków w Oleśnicy	POIS.01.01.00-00-073/13	1 811 296,71	1 804 924,57
14	Poprawa gospodarki wodno-ściekowej na terenie aglomeracji Bolesławiec	POIS.01.01.00-00-118/14	619 936,99	503 222,13
15	Modernizacja gospodarki wodno- ściekowej na terenie aglomeracji jaworskiej	POIS.01.01.00-00-115/14	1 265 650,00	839 375,00
16	Uregulowanie gospodarki ściekowej na terenie aglomeracji Stanowice	POIS.01.01.00-00-169/14	19 206 797,37	16 488 968,44
17	Opracowanie dokumentacji na realizację przedsięwzięcia pn. " Uporządkowanie gospodarki wodno- ściekowej na terenie gmin powiatu dzierżoniowskiego"	POIS.01.01.00-00-116/14	564 119,50	538 041,50
18	Poprawa gospodarki wodno - ściekowej w aglomeracji Lwówek Śląski- przygotowanie dokumentacji"	POIS.01.01.00-00-072/13	191 250,00	81 430,00
19	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Jurczycach – Etap	POIS.01.01.00-00-071/13	5 890 198,23	5 051 958,05
20	Rozwój i modernizacja infrastruktury ściekowej w Aglomeracji Bystrzyca Kłodzka	POIS.01.01.00-00-070/13	7 610 846,56	3 895 237,41
21	Uporządkowanie gospodarki wodno- ściekowej na terenie gmin powiatu dzierżoniowskiego- etap I	POIS.01.01.00-00-238/10	46 108 301,75	45 956 605,39
22	Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Dąbrowskiego oraz modernizacja oczyszczalni ścieków w Oleśnicy	POIS.01.01.00-00-073/13	2 645 474,18	4 747 020,07

23	Docelowe rozwiązanie dla Miasta Wrocławia- etap przygotowawczy	POIS.01.01.00-00-112/14	2 507 931,80	545 914,22
24	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Goliszowie dla aglomeracji Chojnów- opracowanie dokumentacji projektowej	POIS.01.01.00-00-121/14	125 460,00	124 414,50
25	Przygotowanie dokumentacji projektowej międzygminnej oczyszczalni ścieków w Ścinawce Dolnej oraz kanalizacji sanitarnej dla Miasta i Gminy Nowa Ruda	POIS.01.01.00-00-108/14	275 417,00	185 215,00
26	Modernizacja oczyszczalni ścieków oraz budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w mieście Oława II	POIS.01.01.00-00-339/12	4 141 772,30	1 772 281,30
27	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na obszarze aglomeracji Stronie Śląskie	POIS.01.01.00-00-339/12	2 145 885,80	1 740 803,05
28	Opracowanie dokumentacji na realizację przedsięwzięcia pn.: "Uporządkowanie gospodarki wodno- ściekowej na terenie gmin powiatu dzierżoniowskiego - etap II"	POIS.01.01.00-00-116/14	652 519,50	652 519,50

5. Kontrole procedur zawierania umów oraz zmian w zawartych umowach

W okresie sprawozdawczym nie wykryto problemów o charakterze systemowym związanym z stosowaniem Prawa zamówień publicznych. Zgodnie z Wytycznymi Ministra Infrastruktury w zakresie sposobu postępowania w razie wykrycia nieprawidłowości w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013 IW - WFOŚiGW we Wrocławiu przekazywał do IP - Ministerstwa Środowiska kwartalnie informacje o nieprawidłowościach niepodlegających raportowaniu do KE. Nie skierowano nowych nieprawidłowości podlegających raportowaniu do Komisji Europejskiej oraz zestawienia nieprawidłowości.

W okresie sprawozdawczym IW przeprowadziła 206 kontroli procedur zawarcia umów w trybie ex-post oraz 24 kontrole zmian w umowach.

6. Kontrole na miejscu

W okresie sprawozdawczym zgodnie z obowiązującymi „Wytycznymi w zakresie kontroli realizacji POIiŚ 2007- 2013", przeprowadzono 14 kontroli projektów w trakcie realizacji na miejscu wdrażanych przez IW. Wśród kontrolowanych projektów przeprowadzono 4 kontrole planowe oraz 10 kontroli doraźnych. Łącznie dla 14. skontrolowanych projektów wydano 19 zaleceń pokontrolnych, z czego jedno zalecenie jest w trakcie realizacji.

7. Certyfikacja wydatków

IW wykazała w poświadczeniach i deklaracjach wydatków kwotę 165 627 612 zł wydatków kwalifikowanych, co oznacza wykonanie planu certyfikacji wydatków na poziomie 76 % w stosunku do zaplanowanej 218 150 180 zł.

8. **Wypłaty środków europejskich Beneficjentom w roku 2015.**

Na dzień 31.12.2015 r. WFOŚiGW we Wrocławiu wdrażał w ramach POIiŚ 49 projektów o łącznej wartości dofinansowania wynoszącej 445 620 000,00 zł.

W okresie 01.01 - 31.12.2015 r. wypłacono beneficjentom realizującym projekty w ramach działania 1.1. i 2.1. środki w wysokości 116 844 000,39 zł, co stanowiło 76,40 % planu rocznego.

9. **Kontrole zewnętrzne**

W dniach 25-26.05.2015 Instytucja Pośrednicząca przeprowadziła w WFOŚiGW we Wrocławiu kontrolę trwałości. Zakres kontroli obejmował kontrolę trwałości projektu (RPD PT 2007-2008, RPD PT 2009, RPD PT 2010, RPD PT 2010-2011, RPD 2012), wydatki w kategorii:

- sprzęt komputerowy,
- wyposażenie (w tym zakup mebli)

W okresie sprawozdawczym Ministerstwo Środowiska nie wydało zaleceń pokontrolnych. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości i w jej wyniku potwierdzono zachowanie trwałości projektu.

10. **Instrukcja Szczegółowa WFOŚiGW we Wrocławiu- Instytucji Wdrażającej POIiŚ**

W roku 2015 Zarząd WFOŚiGW we Wrocławiu zaakceptował Instrukcję Szczegółową Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu wersja nr 14.0 wraz z Instrukcją Wykonawczą wersja nr 14.0. Wprowadzone zmiany wynikały z zaleceń Instytucji Pośredniczącej i Instytucji Zarządzającej.

Po przeprowadzono aktualizacji Instrukcji Szczegółowej zgodnie z raportem Instytucji Pośredniczącej dotyczącym weryfikacji Instrukcji Wykonawczych IW dokonano kolejnej aktualizacji instrukcji. Zarząd WFOŚiGW we Wrocławiu zaakceptował Instrukcję Szczegółową wersja 15.0 wraz z Instrukcją Wykonawczą wersja 15.0.

11. **Roczny Plan Działań**

W okresie sprawozdawczym Wydział Finansowo - Księgowy we współpracy z Wydziałem Funduszy Europejskich oraz pracownikiem zajmującym się informacją i promocją POIiŚ opracował i przekazał do IP aktualizację wkładu do Rocznego Planu Działań związanych z realizacją Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2015.

W ramach RPD na lata 2014-2015 kwota wydatków kwalifikowanych wyniosła 2.828.574,30 zł, z czego sfinansowano m.in.:

- wynagrodzenia pracowników zaangażowanych we wdrażanie POIiŚ (2.542.192,52 zł),
- kontrole / audyt (2.448,67 zł),
- podnoszenie kwalifikacji pracowników zajmujących się obsługą POIiŚ (5.399,30 zł),
- działania informacyjne i promocyjne (262.511,83 zł),
- na inne wydatki, tj. delegacje służbowe, udział w konferencjach i spotkaniach związanych z POIiŚ, przesyłki kurierskie (16.021,98 zł).

Roczny Plan Działań na lata 2014-2015 został wykonany w 100%.

IV. DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA FUNDUSZU

1. Obsługa finansowa

Fundusz w 2015 r. po wejściu w życie ustawy z dnia 26 września 2014 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2014 poz 1626) przeniósł rachunek podstawowy, służący do bieżącej obsługi działalności statutowej, rachunek Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, a także rachunek płacowy oraz specjalnie wydzielone rachunki do obsługi środków pochodzących z Pomocy Technicznej POIiŚ i zaciągniętych pożyczek w NFOŚiGW do Banku Gospodarstwa Krajowego. Jednocześnie zamknął inne posiadane wcześniej rachunki w Banku Ochrony Środowiska SA oraz w Banku PEKAO S.A. Bank BGK obsługiwał wszystkie Oddziały Funduszu przy pomocy rachunków bankowych przypisanych odpowiednio dla każdego z nich. Obsługę finansową zadań związanych z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko w 2015 r. Fundusz kontynuował za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego.

Zgodnie z zapisami wyżej wymienionej Ustawy wolne środki pieniężne, Fundusz lokował automatycznie poprzez konsolidację na koncie Ministra Finansów.

Mając na celu zachowanie płynności finansowej 12 października 2015 r. Fundusz uruchomił linię kredytową w rachunku bieżącym w BGK w wysokości 40 mln zł, z której do końca roku uruchomił 3 transze po 10 mln zł każda, w sumie 30 mln zł.

W ramach programu SYSTEM na sfinansowanie przedsięwzięć z programu REGION w zakresie odnawialnych źródeł energii, budowy systemów i instalacji gospodarki odpadami, a także programu PRZYŁĄCZA budowy systemów kanalizacyjnych i wodociągowych, oczyszczalni ścieków na terenie Dolnego Śląska, Fundusz zaciągnął także pożyczkę w NFOŚiGW. Z tego tytułu wypłacono w 2015 roku zaliczkowo kwotę 103.448.447,58 zł oraz refundacyjnie 29.525.675,00 zł.

Środki pieniężne pochodzące z wpływów z tytułu opłat i kar za gospodarcze korzystanie ze środowiska, jak również z tytułu nadwyżek Gminnych i Powiatowych Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej gromadzone były na rachunku głównym w Banku Gospodarstwa Krajowego.

Środki pieniężne dotacyjne uruchomione w ramach refundacyji z NFOŚIGW w ramach programu KAWKA, AZBEST, PRZYŁĄCZA w 2015 roku wpłynęły na konto Funduszu w wysokości: 7.707.644,45 zł. Podpisana umowa w ramach programu PROSUMENT uwzględniała wypłatę zaliczkową, jej uruchomienie Fundusz przesunął na 2016 rok.

Wypłaty środków pieniężnych realizowane były na podstawie harmonogramów zawartych w umowach. Fundusz każdorazowo, przed podpisaniem umowy, przeprowadzał ze swoimi klientami negocjacje w celu optymalnego dostosowania potrzeb i oczekiwań klientów do posiadanego i prognozowanego stanu środków pieniężnych.

W 2015 roku Fundusz na udzielone pożyczki i dotacje wydatkował łączną kwotę w wysokości: 348.448.620 zł. Były to pożyczki długoterminowe, dotacje inwestycyjne i bieżące,

środki przekazywane jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa, dopłaty do oprocentowania udzielonych kredytów bankowych, zwroty utraconych dochodów gminnych, umorzenia pożyczek i inne o charakterze dotacyjnym. Pracownicy Funduszu na bieżąco monitorowali terminowość i zgodność z umowami spłat rat kapitałowych i odsetek. W 2015 roku podjęto uchwały o umorzeniu kwoty 1,8 mln zł z tytułu zaciągniętych pożyczek.

W ciągu roku sporządzano do umów pożyczek aneksy, które dotyczyły między innymi: zmiany formy zabezpieczenia pożyczek, planowanych terminów zakończenia i rozliczenia inwestycji, planowanych terminów spłat rat pożyczek oraz zmian numerów kont bankowych Funduszu.

2. Zaangażowanie kapitałowe

Celem działalności Funduszu jest poprawa stanu środowiska i zrównoważone gospodarowanie jego zasobami przez stabilne, skuteczne i efektywne wspieranie przedsięwzięć i inicjatyw służących środowisku. Realizowany jest on poprzez udzielanie pożyczek, dotacji oraz dopłat do kredytów preferencyjnych na inwestycje proekologiczne**.**

W 2015 roku Fundusz nie angażował się kapitałowo w nowe Spółki. Wynikało to z dostosowywania działań inwestycyjnych do założeń „Wspólnej Strategii Działania Narodowego i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2013-2016". Określa ona zakres działań kapitałowych, które będą skoncentrowane w NFOŚiGW, natomiast rolę wojewódzkich funduszy ogranicza do rekomendacji wejść kapitałowych do spółek z obszaru swego działania.

W 2015 roku Fundusz był udziałowcem lub akcjonariuszem następujących, funkcjonujących Spółek:

- Kudowski Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Kudowie Zdroju
- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Głogowie Sp. z o.o.
- Legnicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A.
- Agencja Rozwoju Regionalnego „AGROREG" S.A. w Nowej Rudzie
- IDEON SA
- Bank Ochrony Środowiska S.A.

Odnotowano z tego tytułu zysk, w postaci dywidendy, w wysokości 171.080,00 zł.

3. Zarządzanie płynnością finansową

Realizowana na bieżąco obsługa umów wymagała od Funduszu zwrócenia szczególnej uwagi na utrzymywanie na bezpiecznym poziomie środków zapewniających płynność finansową.

W 2015 r. przeprowadzono ponad 400 operacji finansowych. Większość z nich to depozyty bankowe overnight na rachunku Ministerstwa Finansów.

Zarządzając aktywnie płynnością finansową, Fundusz utrzymywał na rachunku podstawowym środki pieniężne na optymalnym poziomie gwarantującym realizowanie bieżących zobowiązań statutowych oraz pokrycie kosztów funkcjonowania.

V. DZIAŁANIA INFORMACYJNO - PROMOCYJNE WFOŚIGW WE WROCŁAWIU

WFOŚiGW we Wrocławiu prowadzi działania informacyjno-promocyjne dotyczące efektów działalności Funduszu, w tym realizacji Programu Infrastruktura i Środowisko w naszym regionie. To m.in.: komunikaty i materiały dla prasy, spotkania z udziałem mediów, udział i przekazywanie informacji dla beneficjentów podczas regionalnych i ogólnopolskich spotkań branżowych, prowadzenie serwisów internetowych oraz opracowanie materiałów promocyjnych. WFOŚiGW we Wrocławiu bierze udział w działaniach informacyjno-promocyjnych związanych z funkcjonowaniem krajowego systemu finansowania ochrony środowiska w ramach *„Wspólnej Strategii działania NFOŚiGW i WFOŚiGW na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 roku”*. Fundusz uczestniczy w pracach Zespołu ds. informacji i promocji NFOŚiGW i WFOŚiGW. W pracach Zespołu uczestniczą przedstawiciele NFOŚiGW i WFOŚiGW z: Warszawy, Krakowa, Torunia, Gdańska, Olsztyna, Opola, Poznania, Szczecina, Katowic, Kielc, Rzeszowa, Łodzi, Białegostoku i Zielonej Góry.

1. **Działania związane z promocją i informacją o efektach funkcjonowania WFOŚiGW we Wrocławiu oraz o realizacji Programu Infrastruktura i Środowisko na Dolnym Śląsku:**

   - Przygotowanie i emisja audycji 3 odcinków audycji na antenie TVP Wrocław dotyczących efektów realizacji dolnośląskich projektów POIiŚ. Terminy emisji audycji oraz ich powtórek: 29 listopada oraz 05, 08, 12, 13, 19 grudnia 2015 r.

   - Opublikowanie 3 wkładek informacyjnych pt *Zielone Strony”* do Gazety Wrocławskiej dotyczących efektów realizacji dolnośląskich projektów POIiŚ. Terminy publikacji: 30 listopada oraz 16 i 29 grudnia 2015 r.

   - Opracowanie broszury pt. *„Dolny Śląsk zmienia się na naszych oczach. Efekty realizacji Programu Infrastruktura i Środowisko na Dolnym Śląsku”.*

   - Publikowanie komunikatów dla prasy. Materiały prasowe WFOŚiGW we Wrocławiu zostały wykorzystane w relacjach medialnych przez m.in.: *TVP Wrocław, TVP Wrocław Fakty, Gazeta Wyborcza Wrocław, Puls Biznesu, TV Dami Wałbrzych, Polska The Times Gazeta Wrocławska, Polskie Radio Wrocław, Radio Rodzina, Portal Samorządowy, Onet, Money.pl, Komunalny.pl, Wiadomości Wałbrzyskie, Kapitał Dolnośląski, Wałbrzyszek.com, Portal Tu Wrocław.*

Wybrane przykłady komunikatów prasowych:

- „Pierwszy taki projekt w Polsce: strażnik czystego powietrza i bezpieczeństwa na drogach”, beneficjent: Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego, 10.02.2015 r.
- „Gmina Jaworzyna Śląska i spółki komunalne z Kłodzka oraz Nowogrodźca pozyskały w unijnym konkursie dotacje o łącznej wartości 1,2 mln zł”, 17.02.2015 r.
- „Stop dla azbestu”, realizacja „Programu priorytetowego NFOŚiGW cz.2) usuwanie

wyrobów zawierających azbest", 20.02.2015 r.

- „Kanalizacja dla ponad 4 tysięcy mieszkańców gminy Oława" - beneficjent: gmina Oława, 11.03.2015 r.
- „Produkujcie i sprzedawajcie zieloną energię", realizacja programu Prosument, 18.05.2015 r.
- „W Twardogórze wybudują ponad 16 km kanalizacji i zlikwidują nieszczelne szamba", beneficjent: gmina Twardogóra, 18.06.2015 r.
- „Tysiące węglowych pieców we Wrocławiu do wymiany", realizacja programu „Poprawa jakości powietrza. Część 2) KAWKA - Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii", 07.08.2015r.
- „W gminie Złotoryja zostaną zainstalowane lampy zasilane przez turbiny wiatrowe", beneficjent: gmina Złotoryja, 19.08.2015 r.
- „Inwestycje w Obornikach Śląskich zakończą podtapianie miasta przez ścieki", beneficjent: gmina Oborniki Śląskie, 10.09.2015 r.
- „Były śmietniska, teraz są zielone wzgórza...", beneficjent: Dolnośląska Inicjatywa Samorządowa, 29.09.2015 r.
- „Podłączenia do kanalizacji zastąpiły szamba", beneficjent: Spółka Średzka Woda, 08.10.2015r.
- „Ocieplono ok. 4 tys. m2 ścian i dachu Wojewódzkiego Centrum Szpitalnego Kotliny Jeleniogórskiej", beneficjent: Wojewódzkie Centrum Szpitalne Kotliny Jeleniogórskiej w Jeleniej Górze, 07.10.2015 r.
- „Lew będzie królem jaskini niedźwiedziej w Kletnie", beneficjent: Stroński Park Aktywności „Jaskinia Niedźwiedzia" sp. z o.o., 15.10.2015 r.
- „Karkonosze: naprawa oczyszczalni ścieków położonej 1,2 tys. metrów n.p.m.", beneficjent: Sudeckie Hotele i Schroniska PTTK sp. z o.o., 10.11.2015 r.
- „Dzięki nowym inwestycjom w legnickich kranach będzie czystsza woda"; beneficjent: Legnickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A., 18.11. 2015 r.

- **Organizowanie i współorganizowanie akcji, konferencji prasowych i spotkań z udziałem mediów, m.in.:**

- Konferencja prasowa i spotkania z udziałem przedstawicieli JST pt. „Miliony na walkę ze smogiem i zieloną energię", Realizacja programów KAWKA I i II oraz PROSUMENT, termin: 15.07.2015 r.; miejsce: WFOŚiGW we Wrocławiu
- Briefing prasowy w ramach otwarcia nowych inwestycji POIiŚ; współpracowano z Legnickim Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji S.A., termin: 17.11.2015 r.; miejsce: Legnica
- Akcja reintrodukcji pstrąga potokowego w rzekach: Nysa Kłodzka, Biała Lądecka, Ścinawka, Bystrzyca, Szybka i Dzika Orlica; beneficjent: Polski Związek Wędkarski, Okręg w Wałbrzychu, termin: 10.04.2015 r.; miejsce: Ścinawka Średnia

- Akcja ratowania ginącej populacji zająca na Dolnym Śląsku, beneficjent: Górnicze Koło Łowieckie "Szarak", termin: 17.07.2015 r.; miejsce: Stare Bogaczowice
- Podpisanie umowy na dotację dla spółki Sanikom na rekultywację nieczynnych składowisk odpadów w: Lubawce i Czarnym Borze, termin 22.06.2015 r. miejsce: WFOŚiGW we Wrocławiu
- Podpisanie umowy na dotację dla zadania realizowanego przez gminę wiejską Oława, termin: 8.05.2015 r.; miejsce: Urząd Gminy Oława
- Przekazanie potwierdzenia dotacji dla gminy Twardogóra, termin: 18.05.2015 r.; miejsce: WFOŚiGW we Wrocławiu

- **Organizacja i współorganizacja spotkań informacyjnych, m.in.:**

- Podpisanie umowy na dotację dla zadania *„Przygotowanie dokumentacji projektowej na budowę kanalizacji dla wsi Pastuchów i Piotrowice Świdnickie w aglomeracji Żarów", m*iejsce: WFOŚiGW we Wrocławiu, termin: 16.02.2015 r.
- Podpisanie umowy na dotację dla zadania Wałbrzyskiego Związku Wodociągów i Kanalizacji, miejsce: WFOŚiGW we Wrocławiu, termin: 24.02.2015 r..
- Przekazanie potwierdzenia dotacji dla spółki Sanikom na rekultywację nieczynnych składowisk odpadów w: Lubawce i Czarnym Borze, miejsce: WFOŚiGW we Wrocławiu, termin: 29.04.2015
- Podpisanie umowy na dotację dla zadania realizowanego przez gminę Twardogóra, miejsce: Urząd Gminy Twardogóra, termin: 17.06.2015 r.
- Wizyta samorządowców z Mołdawii w WFOŚiGW we Wrocławiu; przedstawienie działań realizowanych przy wsparciu finansowym Funduszu, miejsce: WFOŚiGW we Wrocławiu, termin: 20.08.2015 r.
- Dni Otwarte Funduszy Europejskich:

Współpraca z Ministerstwem Środowiska w ramach Dni Otwartych Funduszy Europejskich - przekazanie informacji o zadaniach realizowanych przez beneficjentów; zaproszenia dla beneficjentów; opracowanie informacji na stronie internetowej o Dniach Otwartych (07-09.05.2015 r.)

- **Udział w spotkaniach informacyjnych, konferencjach:**

Przedstawiciele zarządu WFOŚiGW informowali o działalności Funduszu m.in. podczas:
- „II Forum Inwestycyjne Powiatu Wrocławskiego", organizator: Powiat Wrocławski, termin: 21.09.2015 r.
- „Forum Sudeckie: Zielone miejsca pracy – szansa rozwoju obszaru sudeckiego", współorganizatorzy: Centrum Nauki i Sztuki „Stara Kopalnia", Dolnośląska Fundacja Rozwoju Regionalnego oraz Miasto Wałbrzych, termin: 12.06.2015 r.
- „Międzynarodowe Forum Gospodarki Odpadami – Europa na drodze energetycznego wykorzystania odpadów i ich selektywnej zbiórki", organizator: Dolnośląska Izba Gospodarcza i Wyższa Szkoła Handlowa we Wrocławiu, termin: 03.04.2015 r.

- „IX Forum Energetyczne w Karpaczu”, organizator: Fundacja Instytut Studiów Wschodnich, partner - Samorząd Województwa Dolnośląskiego, termin: 22-24.01.2015 r.
- III konferencja z cyklu „Eko Wyzwania: „Czym oddychamy? Miasta niskoemisyjne. Jakość powietrza na Dolnym Śląsku”, organizator: redakcja portalu Ekopraktyczni.pl, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, termin: 06.10.2015 r.
- Konferencja nt. wykorzystania środków unijnych dla ratownictwa ekologicznego i chemicznego na Dolnym Śląsku, organizator: Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu, termin: 22.10.2015 r.

2. Działania informacyjno-promocyjne w ramach „Wspólnej Strategii działania NFOŚiGW i WFOŚiGW na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 roku”:

Zespół ds. informacji i promocji NFOŚiGW i WFOŚiGW, którego uczestnikiem jest WFOŚiGW we Wrocławiu przygotowywał informacje do wspólnego newslettera Funduszy, na stronę internetową oraz prowadził wspólne stoiska informacyjne podczas:

- II Międzynarodowego Forum Ekologicznego w Kołobrzegu (16-18.09.2015 r.). WFOŚiGW we Wrocławiu był także w ramach Forum uczestnikiem debaty pt. „Ekologiczne Miasta Przyszłości: ochrona powietrza” (16.09.2015 r.);
- XVIII Międzynarodowych Targów Energetyki i Elektrotechniki ENEX oraz XIII Targów Odnawialnych Źródeł Energii ENEX w Kielcach (5-6.03.2015 r.).
- Fundusze współpracowały przy organizacji konferencji pt. „Polityka ochrony środowiska w Polsce. Modele finansowania zrównoważonego rozwoju” podczas Międzynarodowych Targów POL-ECO-SYSTEM w Poznaniu (28.10.2015 r.). Na stoiskach: Ministerstwa Środowiska i NFOŚiGW pracownicy Funduszy udzielali informacji o działalności tych instytucji oraz kolportowali materiały informacyjno-promocyjne (27-29.10.2015 r.).

ZASTĘPCA PREZESA ZARZĄDU
Jerzy Wojtaszek

PREZES ZARZĄDU
Aleksander Marek Skorupa

ZASTĘPCA PREZESA ZARZĄDU
Hubert Wojciech Papaj

ZASTĘPCA PREZESA ZARZĄDU
Jan Rybka